

อาเซียนปี๒๐๑๔ 2557



ASEAN

Highlights 2014



มุ่งสู่ประชาคม อาเซียน

www.mfa.go.th/asean

www.facebook.com/ASEANThailand.MFA

twitter.com/ASEAN_THAILAND

ความมุ่งประสงค์ของอาเซียน คือ

1. เพื่อธำรงรักษาและเพิ่มพูนสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพ กับทั้งเสริมสร้างคุณค่าทางสันติภาพในภูมิภาคให้มากขึ้น
2. เพื่อเพิ่มความสามารถในการปรับตัวยืดหยุ่นสู่สภาวะปกติของภูมิภาค โดยการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
3. เพื่อธำรงรักษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์และปราศจากอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอื่น ๆ ทุกชนิด
4. เพื่อทำให้แน่ใจว่าประชาชนและรัฐสมาชิกของอาเซียนอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้โดยสันติ ในสถานะที่เป็นธรรม มีประชาธิปไตยและและมีความปรองดองกัน
5. เพื่อสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียวที่มีเสถียรภาพ มั่งคั่ง มีความสามารถในการแข่งขันสูงและมีการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจซึ่งมีการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการ และการลงทุน การเคลื่อนย้ายที่ได้รับความสะดวกของนักธุรกิจ ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้มีความสามารถพิเศษและแรงงาน และการเคลื่อนย้ายอย่างเสรียิ่งขึ้นของเงินทุน
6. เพื่อบรรเทาความยากจนและลดช่องว่างการพัฒนาภายในอาเซียน โดยผ่านความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและความร่วมมือ
7. เพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย เพิ่มพูนธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม ตลอดจนส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกของอาเซียน
8. เพื่อตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ ต่อสิ่งท้าทายทุกรูปแบบ อาชญากรรมข้ามชาติ และสิ่งท้าทายข้ามพรมแดนอื่น ๆ
9. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้แน่ใจว่า ในภูมิภาคมีการคุ้มครองสภาพแวดล้อมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
10. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพลังประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งประชาคมอาเซียน
11. เพื่อเพิ่มพูนความเป็นอยู่ที่ดีและการดำรงชีวิตของประชาชนอาเซียน ด้วยการให้ประชาชนมีโอกาสที่ทัดเทียมกันในการเข้าถึงการพัฒนามนุษย์ สวัสดิการสังคม และความยุติธรรม
12. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มั่นคง และปราศจากยาเสพติด สำหรับประชาชนของอาเซียน
13. เพื่อส่งเสริมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทุกภาคส่วนของสังคมได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์จากกระบวนการรวมตัวและการสร้างประชาคมของอาเซียน
14. เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยผ่านการส่งเสริมความสำนึกถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมรดกของภูมิภาคยิ่งขึ้น
15. เพื่อธำรงไว้ซึ่งความเป็นศูนย์รวมและบทบาทเชิงรุกของอาเซียนในฐานะพลังขับเคลื่อนหลักในความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับหุ้นส่วนนอกภูมิภาค ในภาพแบบของภูมิภาคที่เปิดกว้าง โปร่งใส และไม่ปิดกั้น

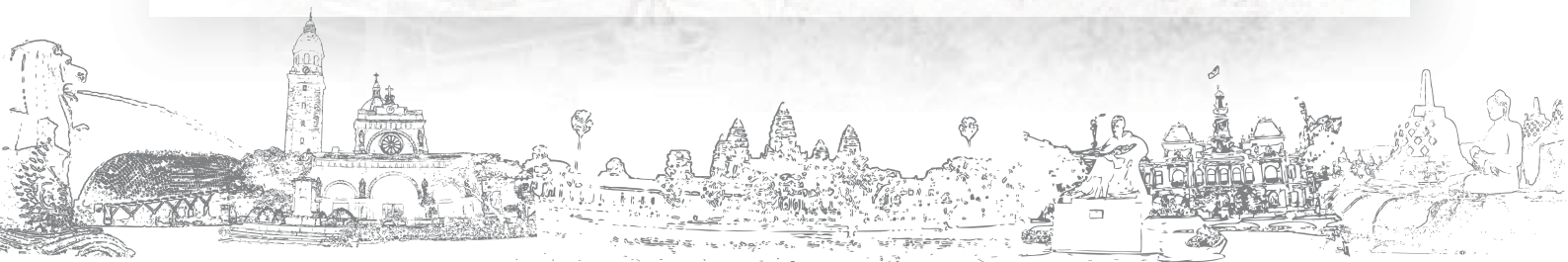
ความมุ่งประสงค์

กฎบัตรสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

www.mfa.go.th/asean

www.facebook.com/ASEANThailand.MFA

twitter.com/ASEAN_THAILAND



ASEAN

Highlights 2014

จัดพิมพ์ : เมษายน 2558

จำนวน : 11,000 เล่ม

ที่ปรึกษา : นายจักรกฤษณ์ ศรีวลี อธิบดีกรมอาเซียน

นางสาวภาสพร สังขสุบรรณ รองอธิบดีกรมอาเซียน

นายเชิดเกียรติ อรรถการ รองอธิบดีกรมอาเซียน

นายสุริยา จินดาวงษ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน

บรรณาธิการ : นายมงคล วิศิษฐ์สตั้ม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวสรายุจิตต์ ศรีศกุน

นายกนก เพื่อกนวม

นางสาวปริญทร อนุศักดิ์ประสิทธิ์

นางสาวภัทริยา วัฒนสิน

นางสาวนิษฐกานต์ ชมวรกุล

นายอดิทัต ภาณุพงศ์

เรื่องโดย : สำนักงานเลขาธิการกรม

กองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน

กองการเมืองและความมั่นคง

กองเศรษฐกิจ

กองสังคมและวัฒนธรรม

กองความสัมพันธ์กับคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศ

นางสาวภัทรนันท์ พัตถิยะ

นายมงคล วิศิษฐ์สตั้ม

นางสาวลดา ภูมาศ

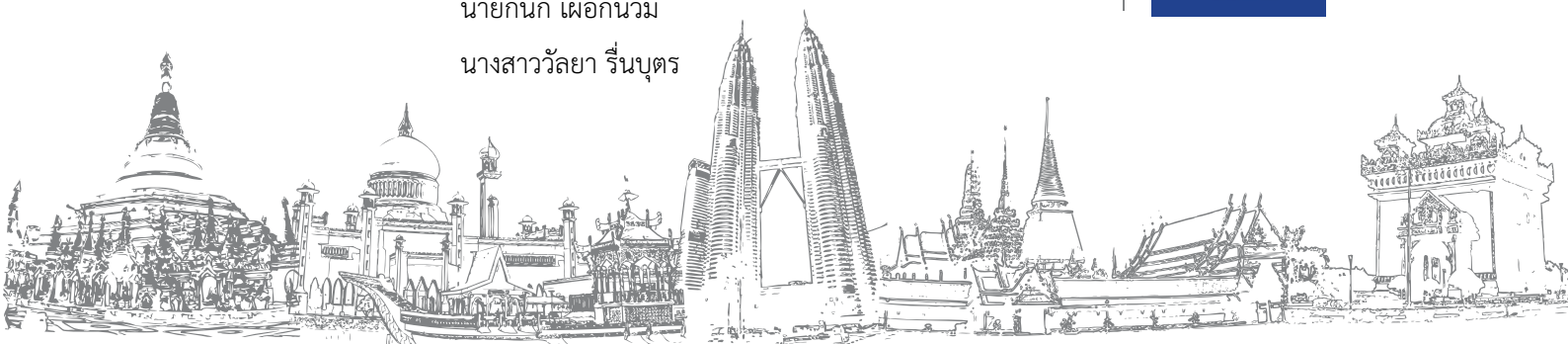
นายสุวิทย์ มังคละ

นางสาวกาญจนาฉัตร มีทอง

นายคณิตพล สิทธิโชติ

นายกนก เพื่อกนวม

นางสาววัลยา รื่นบุตร



Highlights

04 100 ปี ดร.ถนัด คอมันตร์
ย้อนอดีต สู่อนาคต
ประชาคมอาเซียน

10 รัฐจักรกรมอาเซียนภายใต้
โครงสร้างใหม่

12 สรุปผลการประชุมสุดยอด
อาเซียนครั้งที่ 24

15 สรุปผลการประชุมสุดยอด
อาเซียนครั้งที่ 25
และการประชุมสุดยอดอื่นๆ
ที่เกี่ยวข้อง



Knowledge

20 ความสัมพันธ์อาเซียน
กับประเทศคู่เจรจา

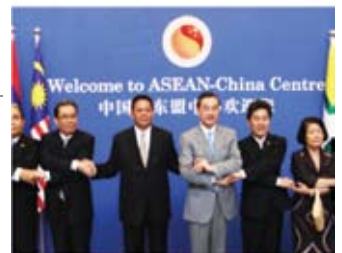
34 การสนับสนุนศูนย์
อาเซียน-จีน ของไทย

37 การประชุมสุดยอด
อาเซียน-เกาหลีใต้
สมัยพิเศษ

41 ทำไมต้องมี
RCEP?

44 ทะเลจีนใต้: ภัยแห่งสันติภาพ
เสถียรภาพ และความร่วมมือ
ในภูมิภาค

48 ปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติ
ของภาคีในทะเลจีนใต้
พ.ศ. 2545



CONTENTS

51

ไทยกับ AEC POST 2015

56

Asean Connectivity
ความเชื่อมโยงระหว่างกัน
ในอาเซียน

60

การเสวนาเรื่อง
วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ของไทย
สู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558
และภายหลังปี 2558

บทความของบุคคลต่าง ๆ

ในวารสารฉบับนี้สะท้อน

ความเห็นส่วนตัวของผู้อ่าน

และอาจไม่สะท้อนความเห็น

ของกรมอาเซียนและ

กระทรวงการต่างประเทศ

Activity



63

งานฉลองครบรอบ 47 ปี
ของการก่อตั้งอาเซียน



65

ภาษาอังกฤษสำคัญโดนเมื่อเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน



68

Asean
Awareness Raising
Job in Korea



76

โครงการอบรมอาจารย์มหาวิทยาลัย
ราชภัฏทั่วประเทศ
(6-8 กรกฎาคม 2557)



78

กรมอาเซียนคืนความสุข
สู่ประชาชน





๑๐๐ ปี ดร. ถนัด คอมันตร์ ย้อนอดีต สู่อนาคต ประชาคมอาเซียน

เมื่อวัน 8 สิงหาคม 2557 สมาคมอาเซียน-ประเทศไทยได้จัดการเสวนาเรื่อง “100 ปี ดร. ถนัด คอมันตร์ ย้อนอดีต สู่อนาคต ประชาคมอาเซียน” เนื่องในโอกาสวันครบรอบ 47 ปี ของการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน และเพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติ ดร. ถนัด คอมันตร์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีอายุครบ 100 ปี ในปี 2557 โดย ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน (ปี 2551-2555) ให้เกียรติกล่าวปาฐกถาพิเศษ โดยมีผู้ร่วมเสวนาได้แก่ นายแผน วรรณเมธี เลขาธิการสภากาชาดไทย และอดีตเลขาธิการอาเซียนคนไทยคนแรก (ปี 2527-2529) ดร. จุลชีพ ชินวรรณโณ กิตติยาจารย์ ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ ผู้สื่อข่าวอิสระอาวุโส และนางสาวบุษฎี สันติพิทักษ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน โดยมีนายมนัสวี ศรีโสดาพล รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้ดำเนินการเสวนา

ดร. สุรินทร์ฯ ได้เริ่มต้นโดยกล่าวถึงเหตุผลที่ ดร. ถนัดฯ ต้องการก่อตั้งอาเซียนว่า เพื่อให้มีเวทีที่พอเหมาะกับประเทศที่เกิดขึ้นใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งในขณะนั้นอยู่ในสถานะที่เปลี่ยนแปลงและเติบโต รวมทั้งอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งด้านอุดมการณ์และต้องเผชิญกับการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ ในช่วงเวลานั้นมีองค์กร SEATO ซึ่งเป็นองค์กรระดับภูมิภาคที่ตะวันตกจัดตั้งขึ้นเพื่อสู้กับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ เช่นเดียวกับ NATO ในยุโรป

แต่ ดร. อดิศัย ต้องการองค์กรที่เป็นของประเทศในภูมิภาค ดังจะเห็นได้ว่าปฏิญญาอาเซียนในข้อที่ 5 ได้ระบุถึงสิ่งที่จะได้มาเพื่อเสรีภาพ “that the Association represents the collective will of the Nations of South-East Asia to bind themselves together in friendship and cooperation and, through joint efforts and sacrifices, secure for their peoples and for posterity the blessings of peace, freedom and prosperity¹” ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ได้เพียงแต่อธิบายถึงปรากฏการณ์ในขณะนั้นเท่านั้น แต่ยังเป็นการพูดถึงความมั่งคั่งและวิสัยทัศน์

สถานการณ์โลกที่ผ่านมาได้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ทำให้ประเทศตะวันตกเห็นประโยชน์ที่จะเข้ามาลงทุนในภูมิภาค เพื่อเป็นประตูในการร่วมกันสร้างภูมิภาคเอเชียตะวันออก (East Asia) ซึ่งมีอาเซียนเป็นศูนย์กลาง เมื่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกและอินเดียเติบโตมากขึ้น ทำให้ออสเตรเลียอยากเข้ามามีบทบาทด้วย ตามมาด้วยนิวซีแลนด์ และอินเดีย เกิดเป็น EAS จะเห็นได้ว่า พัฒนาการของอาเซียนตรงกันข้ามกับ EU เพราะ EU เกิดจากประเทศใหญ่รวมกัน คือ เยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี แล้วรวมประเทศเล็ก ๆ เช่น เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ แต่อาเซียนเริ่มจากการรวมตัวของประเทศเล็ก แล้วมีประเทศใหญ่เข้าร่วมมือ เนื่องจากประเทศเหล่านั้นมีปัญหาระหว่างกัน เช่น จีน-ญี่ปุ่น จีน-อินเดีย แต่ไม่มีปัญหากับอาเซียน ดร. สุรินทร์ฯ เห็นว่าอาเซียนประสบความสำเร็จระดับ B+ และมีความสำคัญต่อประชาคมโลกมากขึ้น ทั้งในด้านเสถียรภาพและความมั่นคงเช่น ปัญหาเรื่องทะเลจีนใต้ เป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของทั้งโลก

ดร. สุรินทร์ฯ ได้ย้ำว่า อาเซียนมีจุดกำเนิดที่ประเทศไทย ดังนั้น ประเทศไทยต้องพยายามรักษาสถานภาพการเป็นผู้ก่อตั้งอาเซียน และควรจะต้องเข้าไปมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในอาเซียน และให้ความเห็นว่า กระบวนการตัดสินใจของไทยต้องรวดเร็วกว่านี้ หน่วยงานราชการทุกหน่วยจะต้องพัฒนาและปฏิรูปตัวเอง รวมทั้งข้าราชการประจำควรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย



¹ข้อ 5 สมาคมแสดงถึงเจตนารมณ์ร่วมกันของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จะผูกพันสร้างมิตรภาพและความร่วมมือ และความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองให้กับประชาชนของตน ผ่านความพยายามและการเสียสละร่วมกัน เพื่อให้มีสันติภาพ เสรีภาพ และความเจริญรุ่งเรือง



นายเกียรติชัย พงษ์พานิชย์
แนวคิดภูมิภาคนิยม

นายเกียรติชัยฯ ได้กล่าวว่า ระยะเวลา 47 ปี ที่ผ่านมา อาเซียนเป็นองค์กรในระดับภูมิภาคที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับองค์กรหนึ่ง ดังจะเห็นได้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนไม่เคยมีความขัดแย้งถึงขั้นทำสงครามระหว่างกัน สิ่งที่ทำให้อาเซียนอยู่ร่วมกันได้คือแนวคิดเรื่องภูมิภาคนิยม เนื่องจากอาเซียนมีความแตกต่างของชาติพันธุ์ ภาษา วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ในช่วงที่ก่อตั้งอาเซียนเป็นช่วงที่ประเทศในภูมิภาคได้รับเอกราช และเป็นช่วงสงครามเย็น ทำให้เกิดแนวคิดต่อต้านจักรวรรดินิยมและต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่ง ดร. ถนัดฯ มองว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลุกจิตสำนึกของชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เห็นความสำคัญของการรวมพลังกัน ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด อันจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความสามัคคีและมีเอกภาพ สามารถรับมือกับการแทรกแซงของต่างชาติ บทบาทของ ดร. ถนัดฯ คือการตั้งกลุ่มใหม่โดยไทย ที่ไม่ได้เป็นเชื้อชาติมาเลย์ หรือมุสลิม (ซึ่งเป็นแนวคิดการรวมตัวในระดับภูมิภาคในขณะนั้น)

นายเกียรติชัยฯ เห็นว่า การก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนจะเป็นทั้งโอกาสและความท้าทาย เพราะทั้ง 10 ประเทศ มีความแตกต่างกัน ที่ผ่านมา อาเซียนมีการรวมตัวกันอย่างหลวม ๆ ซึ่งทำให้เกิดการแย่งผลประโยชน์กันเอง จึงต้องคอยดูต่อไปว่าการเป็นประชาคมอาเซียน จะเกิดขึ้นจริง หรือจะเป็นเพียงจินตนาการเท่านั้น



นายแผน วรรณเมธี
(เลขาธิการอาเซียนคนไทยคนแรก)
ความทรงจำ

นายแผนฯ ได้กล่าวถึงที่มาของสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia-TAC) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials' Meeting-SOM) ที่เกิดขึ้นเมื่อ 40 ปีที่แล้ว โดยได้เล่าย้อนถึงเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2514 เมื่อจีนได้เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ ทำให้อาเซียนเกิดความกังวล เพราะเกรงว่า รัสเซียกับจีนจะก่อความเดือดร้อนให้อาเซียน ในระหว่างนั้นมีการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศสมัยพิเศษของอาเซียน ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ และได้มีการออกถ้อยแถลงที่เรียกว่า ASEAN ZOPFAN (Zone of Peace, Freedom and Neutrality-เขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง) โดยมีใจความสำคัญคือ 1) ให้ทุกชาติยอมรับว่าอาเซียนเป็นเขตของสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง และ 2) ร่วมใจที่จะสร้างพลังของอาเซียนให้เข้มแข็ง และระบุว่าจะมีการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส (SOM) เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามปฏิญญาอาเซียน ดังนั้นจึงถือว่าเป็นจุดกำเนิดของ SOM ซึ่งมีการประชุมกัน 6 ครั้ง ที่มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และไทย (ในสมัยนั้นยังไม่มีสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ดังนั้น มีประชุมที่ไหนประเทศนั้นทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ) โดย SOM ได้หารือกันถึงการที่จะทำให้อาเซียนเข้มแข็ง ประเทศไทยได้เสนอเรื่องของการร่วมมือกันในอาเซียน หรือ friendship and cooperation ซึ่งต่อมาก็คือสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือ โดยประเทศไทยเป็นผู้ร่าง นอกจากนั้น ในการประชุมครั้งที่ 6 ได้มีการหารือกันถึงที่ตั้งของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ซึ่งในที่สุดได้ตกลงให้สำนักงานเลขาธิการอาเซียนมีที่ตั้งอยู่ที่อินโดนีเซีย และชาวอินโดนีเซียได้เป็นเลขาธิการอาเซียนคนแรก โดยใช้ระบบหมุนเวียนตามลำดับอักษรชื่อประเทศในภาษาอังกฤษ แต่ขณะนั้น เลขาธิการฯ ใช้ชื่อตำแหน่งว่า Secretary to the Secretariat เนื่องจากประเทศสมาชิกแต่ละประเทศยังคงมีความหวาดระแวงกัน และไม่ต้องการให้เลขาธิการมีอำนาจมากเกินไป

นายแผนฯ สรุปว่า ผลงานของ SOM คือ TAC และการกำหนดที่ตั้งของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน นอกจากนี้ที่ประชุม SOM ในขณะนั้นมีความเห็นว่า ควรจะจัดการประชุมผู้นำอาเซียนและมีความคิดให้ผู้นำเป็นผู้ลงนามใน TAC ในระหว่างการประชุมผู้นำอาเซียนครั้งแรกที่บาหลี อินโดนีเซีย ซึ่งขณะนั้น ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรีของไทย ดังนั้น TAC จึงเป็นเอกสารฉบับเดียวที่ผู้นำเป็นผู้ลงนามเมื่อปี 2519

ดร. จุลชีพฯ ได้กล่าวถึงผลงานที่โดดเด่นของ ดร. ถนัดฯ ในช่วงที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เรื่องแรก คือการเจรจากับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ และมีแถลงการณ์ความร่วมมือไทย-สหรัฐฯ (เมื่อปี 2505) ที่ระบุว่า สหรัฐฯ จะปกป้องอธิปไตยของไทยตามสนธิสัญญา SEATO เรื่องที่สอง คือการจัดตั้งอาเซียนในปี 2510 เรื่องที่สาม คือการปรับนโยบายต่างประเทศของไทยที่มีต่อจีน จนนำไปสู่การเจรจาอย่างไม่เป็นทางการและมีการปรับความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกัน เรื่องที่สี่ สมัยที่ ดร. ถนัดฯ ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีได้ไปร่วมการประชุม Pacific Economic Cooperation Conference (PECC) ที่กรุงแคนเบอร์รา ออสเตรเลีย ซึ่งเป็นการประชุมครั้งแรก และ ดร. ถนัดฯ เสนอให้ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งที่สอง แสดงให้เห็นว่า ดร. ถนัดฯ สนใจความร่วมมือในระดับพหุภาคี

ดร. ถนัดฯ สนใจเรื่องอาเซียน โดยได้แรงบันดาลใจจากแนวคิดของ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ที่เห็นว่าหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไทยจำเป็นต้องมีพันธมิตรและมีความร่วมมือระดับภูมิภาค ซึ่ง ดร. ถนัดฯ คิดว่า ประเทศเล็ก ๆ ควรมีความร่วมมือกัน เนื่องจากเห็นแล้วว่า SEATO ซึ่งก่อตั้งโดยประเทศนอกภูมิภาค จะไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ของประเทศในภูมิภาคอย่างแท้จริง และจากการที่ ดร. ถนัดฯ มีบทบาทในการเจรจาลดความขัดแย้งระหว่างมลายากับฟิลิปปินส์ ทำให้ประเทศเหล่านี้ยอมรับในบทบาทของ ดร. ถนัดฯ เพราะเห็นว่าเป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ของภูมิภาค เมื่อ ดร. ถนัดฯ เชิญมาหารือกันที่ประเทศไทย ทุกประเทศจึงมาประชุมร่วมกันและมีการลงนามในปฏิญญาอาเซียน



ดร. จุลชีพ ชินวรรณโณ
มุมมอง ความคาดหวังและ
ทิศทางของอาเซียนหลังปี 2558

ดร. จุลชีพฯ ยังได้กล่าวถึงอาเซียนว่าสามารถแบ่งออกเป็น 6 ยุค คือ

ยุคแรก ช่วงปี 2510-2514	เป็นช่วงที่ประเทศสมาชิกทั้ง 5 ประเทศทำความรู้จักกัน
ยุคที่สอง ช่วงปี 2515-2519	เป็นช่วงที่มีจุดยืนร่วมกัน จากการลงนามใน TAC คือการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (peaceful coexistence) และการเจรจาแก้ไขความขัดแย้งอย่างสันติ (peaceful settlement of conflict)
ยุคที่สาม ช่วงปี 2520-2531	เป็นช่วงที่เวียดนามรุกรานกัมพูชา ไทยกดดันเวียดนามให้ถอนทหาร โดยใช้วิธีการทูตที่สหประชาชาติเป็นเวลานานสิบปี จนกระทั่งเวียดนามถอนทหารจากกัมพูชา หลังจากนั้น เวียดนามได้เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน
ยุคที่สี่	เป็นช่วงของการขยายจำนวนสมาชิก จากที่บรูไนฯ เข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี 2527 เวียดนาม ในปี 2538 ลาวและพม่า ในปี 2540 และกัมพูชา ในปี 2542
ยุคที่ห้า	เป็นช่วงที่มีความร่วมมือมากขึ้นคือการจัดตั้งเขตการค้าเสรี
ยุคที่หก	คือการรวมกันเป็นประชาคม ซึ่งเรื่องนี้ ดร. ถนัดฯ เคยกล่าวไว้เมื่อปี 2530 ว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของอาเซียนคือสามารถสร้างตลาดร่วม (common market) ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุด (ultimate objective) ของอาเซียน สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า ดร. ถนัดฯ เป็นผู้วิสัยทัศน์อย่างยิ่ง

หลังจากนั้น ดร. จุลีฬาฯ ได้ตอบคำถามของนายมนัสวีฯ เกี่ยวกับเรื่องความเป็น
แกนกลาง (ASEAN Centrality) ว่า กิสดางของอาเซียนมี 3 Cs คือ

- 1) ผลักดันการเป็นประชาคม (Community) ซึ่งนอกจากจะหมายถึงการมีกติกา
แล้ว ยังหมายถึงชุมชนคือประชาชนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น
- 2) ความเชื่อมโยง (Connectivity) ต้องเชื่อมโยงทั้งกายภาพและด้านประชาชน ซึ่งมี
กฎระเบียบมาเชื่อม
- 3) Centrality รักษาดุลยภาพการเป็นแกนกลางของอาเซียนในการดำเนิน
ความร่วมมือในภูมิภาคยุทธศาสตร์ในภูมิภาค ซึ่งเป็นประเด็นที่เก่าแก่มากกว่าสองประเด็นแรก
เพราะการจะรักษา centrality ได้ จะต้องมีความยืดหยุ่นและฉันทามติร่วมกันในทุกเรื่อง



นางสาวบุษฎี สันติพิทักษ์
การเตรียมความพร้อมของไทย
ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นางสาวบุษฎีฯ ได้กล่าวถึงประเด็นที่ไทยต้องการจะผลักดันในขณะนี้คือกระบวนการ
สร้างประชาคม หรือ community building process คือการสร้างความรู้ความเข้าใจ
และความตระหนักรู้ในเรื่องของอาเซียน นอกจากนี้ ไทยจะเดินหน้าต่อไปในเรื่อง
connectivity โดยการผลักดันโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคม พลังงาน และ
การสื่อสารและกฎระเบียบให้สอดคล้องกัน แต่หัวใจของการขับเคลื่อนการเป็น
community คือ ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับประชาชน อาเซียนจะต้องก้าวหน้า
ต่อไป โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

ปัจจุบัน รูปแบบการเมืองระหว่างประเทศได้เปลี่ยนไปสู่ความท้าทายใหม่ ๆ เช่น
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สังคมผู้สูงอายุ ความมั่นคงด้านพลังงาน และความมั่นคง
ด้านอาหาร ทำให้เราต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ โดยไม่เพียงแต่ต้องมี
ความร่วมมือกันให้เป็นพลังเสียงเดียวในการต่อรองกับต่างประเทศ แต่จะต้องปรับตัว
ให้มีบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศ โดยมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นตัวช่วยและ
มีการพัฒนามนุษย์ร่วมด้วย ซึ่งจะช่วยให้อาเซียนเดินหน้าไปได้อย่างเข้มแข็ง

นอกจากนี้ นางสาวบุษฎีฯ ยังได้กล่าวถึงกฎบัตรอาเซียนว่า เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของอาเซียน เพราะกฎบัตรทำให้
อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล แต่ก็ก่อให้เกิดความท้าทายว่าอาเซียนจะอย่างไรให้สนองตอบต่อประโยชน์ของประชาชน
ในขณะเดียวกัน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่ไม่ใช่แค่ปี 2558 แต่ต่อเนื่องไปหลังจาก
ปี 2558 หรือ post 2015 ซึ่งอาเซียนมียุทธศาสตร์ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 8 ด้าน ได้แก่

- 1) การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านสินค้า บริการ การค้าและการลงทุน
- 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม
- 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์
- 4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 5) การพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ
- 6) การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- 7) การเสริมสร้างความมั่นคง และ
- 8) การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน ซึ่งจะทำให้เรามีความเข้มแข็งมากขึ้น และสามารถมีบทบาทนำในทุก ๆ ด้าน

“ ในช่วงท้ายของการเสวนา นายมนัสวีฯ ผู้ดำเนินรายการได้กล่าวสรุปว่า เอกสารต่าง ๆ ที่ผู้นำอาเซียนได้
ร่วมมือกันจัดทำขึ้นตั้งแต่การก่อตั้งอาเซียนมาจนปัจจุบัน ได้กลายเป็นพื้นฐานในการสร้างค่านิยมและบรรทัดฐาน
ให้กับอาเซียน ในอนาคต อาเซียนจะเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์กับนอกภูมิภาค และควรจะมีบทบาทนำในการทำ
ประเทศอื่น ๆ เคารพบรรทัดฐานของอาเซียน และสร้างความสงบให้กับภูมิภาค ”

Glossary

SEATO	Southeast Asia Defense Treaty สนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ ซีโต้ ลงนามเมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2497 ที่กรุงมะนิลา ฟิลิปปินส์ มีประเทศที่ร่วมลงนามเป็นภาคีในสนธิสัญญา 8 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ไทย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ด้วยการผลักดันของสหรัฐฯ ในช่วงสงครามเย็นที่ต้องการสร้าง “เครื่องมือ” สกัดกั้นการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่สหรัฐฯ ถอนกำลังทหารออกจากเวียดนามใต้ และรัฐบาลที่สหรัฐฯ สนับสนุนประสบความพ่ายแพ้ในสงครามอินโดจีน ทั้งในเวียดนาม ลาว และกัมพูชา และทำให้ซีโต้หมดความจำเป็นในฐานะเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้ จึงถูกยุบเลิกอย่างเป็นทางการเมื่อ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2520
NATO	North Atlantic Treaty Organization องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2492 เป็นองค์กรความร่วมมือทางการทหาร มีประเทศสมาชิกทั้งหมด 28 ประเทศ คือ แอลเบเนีย เบลเยียม บัลแกเรีย แคนาดา โครเอเชีย เช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอซ์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวัก สโลวีเนีย สเปน ตุรกี สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯ
EAS	East Asia Summit การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก เวทีหารือเชิงยุทธศาสตร์ในระดับผู้นำ ที่เปิดกว้าง โปร่งใส และครอบคลุม ปัจจุบันมีประเทศที่เข้าร่วม 18 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐฯ และรัสเซีย นอกจากการเป็นเวทีหารือเชิงยุทธศาสตร์แล้ว EAS ยังมีสาขาความร่วมมือหลัก 6 สาขา ได้แก่ พลังงาน การศึกษา การเงิน การจัดการภัยพิบัติ ประเด็นสาธารณสุขระดับโลกและโรคระบาด และความเชื่อมโยง
EU	European Union สหภาพยุโรป ได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับหลังจากการจัดตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้าแห่งยุโรป (European Coal and Steel Community–ECSC) เมื่อปี พ.ศ. 2495 ซึ่งมีสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม และลักเซมเบิร์ก จนกระทั่งปัจจุบัน มีสมาชิก 28 ประเทศ และเป็นการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุดและก้าวหน้าที่สุดในโลก และมีบทบาทสำคัญต่อทิศทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมระดับโลก โดยในด้านเศรษฐกิจ สหภาพยุโรปมี GDP ลำดับต้นของโลก เป็นตลาดสินค้าและบริการ ตลาดการเงิน และผู้ลงทุนในต่างประเทศที่สำคัญ รวมทั้งมีบริษัทข้ามชาติระดับโลกเป็นจำนวนมากที่สุด นอกจากนี้ ในด้านการบูรณาการ สหภาพยุโรปมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นภายหลังจากสนธิสัญญาลิสบอน มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2552 ซึ่งทำให้สหภาพยุโรปมีสถานะทางกฎหมายอย่างสมบูรณ์ สามารถจัดทำความตกลงกับต่างประเทศเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ และเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศได้
ZOPFAN	Zone of Peace, Freedom and Neutrality เขตสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปฏิญญาว่าด้วยเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality Declaration (ZOPFAN)) เป็นปฏิญญาที่ได้ทำขึ้นระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยประเทศสมาชิก 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และไทย ซึ่งได้มีการประชุมกันและได้จัดทำสนธิสัญญาระดับขึ้นที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีความเป็นกลาง โดยจะรักษาความเป็นกลางและจะละเว้นไม่ยุ่งเกี่ยวไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมกับความขัดแย้งบนความแตกต่างทางอุดมการณ์การเมือง เศรษฐกิจ ด้านอาวุธ หรือความขัดแย้งรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความขัดแย้งที่มาจากภายนอกภูมิภาค ซึ่งอาจมาจากภายนอกนั้นจะต้องไม่มีการแทรกแซงกิจการภายในของประเทศสมาชิก หรือแทรกแซงกิจการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเป็นหลักประกันในเรื่องของสันติภาพและภูมิภาค อันจะนำมาสู่ความเป็นปึกแผ่นและความแข็งแกร่งของภูมิภาค
PECC	Pacific Economic Cooperation Council สหความร่วมมือทางเศรษฐกิจแปซิฟิก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 เป็นองค์กรอิสระระดับภูมิภาค ที่เป็นความร่วมมือไตรภาคีระหว่างภาครัฐ ผู้นำธุรกิจ และนักวิชาการ เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือและการประสานงานด้านนโยบายเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจและการพัฒนาในภูมิภาคแปซิฟิก โดย PECC เป็นหนึ่งใน 3 ผู้สังเกตการณ์อย่างเป็นทางการของความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค)



รู้จัก กรมอาเซียน ภายใต้โครงสร้างใหม่

กรมอาเซียนจัดตั้งขึ้นโดยมีฐานะเป็นกรมครั้งแรกภายใต้ชื่อ “สำนักงานอาเซียนแห่งประเทศไทย” เมื่อปี 2520 โดยมีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 กอง และ 1 สำนักงาน ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการกรม กองพาณิชย์และอุตสาหกรรม กองนโยบายเศรษฐกิจและการคลัง กองคมนาคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกองสังคม วัฒนธรรมและสนเทศ¹

ต่อมา ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมอาเซียน” ในปี 2541² และมีการเปลี่ยนชื่อกองต่าง ๆ ในปี 2545 เป็นกองอาเซียน 1 กองอาเซียน 2 กองอาเซียน 3 และกองอาเซียน 4 ตามลำดับ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนไป³

โดยที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 กรมอาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างอีกครั้งเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียน หรือการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่สาธารณชนภายในประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ในการนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2555 อนุมัติการปรับโครงสร้างกรมอาเซียน โดยการยกกระดับกลุ่มงานยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียนซึ่งเคยอยู่ภายใต้สำนักงานเลขาธิการกรมขึ้นเป็นกอง พร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนชื่อและภารกิจของกองต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

กรมอาเซียนภายใต้โครงสร้างใหม่มีการแบ่งส่วนราชการเป็น 5 กอง และ 1 สำนักงาน ได้แก่

1. **สำนักงานเลขาธิการกรม** รับผิดชอบงานบริหารของกรม การประชาสัมพันธ์และการเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และงานด้านพิธีการและอำนวยความสะดวก
2. **กองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน** รับผิดชอบภาพรวมความร่วมมือและการดำเนินงานของอาเซียน เช่น พัฒนาการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ การประชุมสุดยอดอาเซียน คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ การเตรียมความพร้อมของไทยสู่ประชาคมอาเซียน การรับสมาชิกใหม่อาเซียน เป็นต้น

¹ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2556 เล่ม 1302 ตอนที่ 36 ก ราชกิจจานุเบกษา 23 เมษายน 2556

² พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานอาเซียนแห่งประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2541 เล่ม 115 ตอนที่ 60 ก ราชกิจจานุเบกษา 11 กันยายน 2541

³ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2545 เล่ม 119 ตอนที่ 105 ก ราชกิจจานุเบกษา 14 ตุลาคม 2545

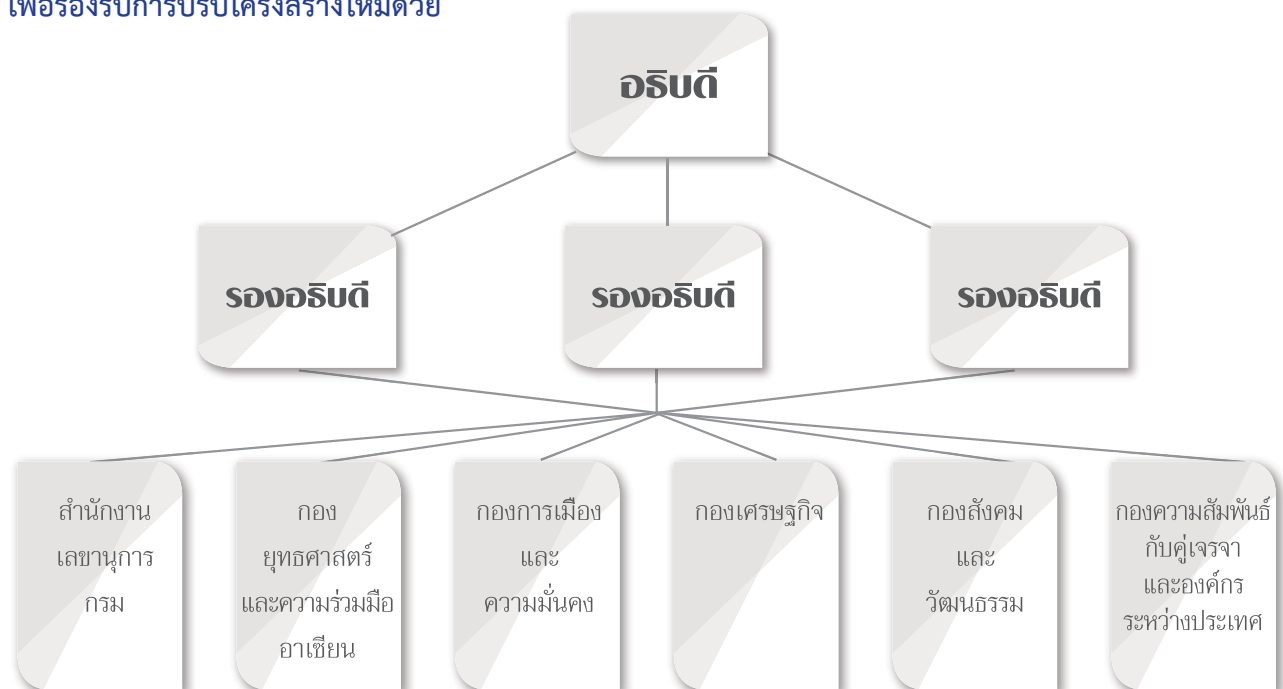
3. **กองการเมืองและความมั่นคง** รับผิดชอบงานด้านการเมืองและความมั่นคง และการประชุมในเสาการเมืองและความมั่นคง อาทิ การประชุมอาเซียน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum-ARF) และ การประชุมคณะกรรมการสิทธิระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights-AICHR)

4. **กองเศรษฐกิจ** รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจและการประชุมในเสาเศรษฐกิจ อาทิ ข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration-IAI) การจัดทำ FTA ระหว่างอาเซียนกับคู่เจรจาและ การเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระดับภูมิภาคของอาเซียน (Regional Comprehensive Economic Partnership-RCEP) และความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity)

5. **กองสังคมและวัฒนธรรม** รับผิดชอบงานด้านสังคมและวัฒนธรรม และการประชุมในเสาสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ความร่วมมือด้านแรงงาน สตรี เยาวชน สาธารณสุข ยาเสพติด โรคเอดส์ การจัดการภัยพิบัติ สวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบทและการขจัดความยากจน โครงการรองรับทางสังคม รางวัลอาเซียน เป็นต้น

6. **กองความสัมพันธ์กับคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศ** รับผิดชอบงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศ การประชุมอาเซียน+3 และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit) 🇹🇹

นอกจากนี้ กรมอาเซียนยังมีการเพิ่มตำแหน่งรองอธิบดีกรมอาเซียนจาก 2 ตำแหน่ง เป็น 3 ตำแหน่ง เพื่อรองรับการปรับโครงสร้างใหม่ด้วย



โครงสร้างใหม่ของกรมอาเซียน⁴

⁴ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2556 เล่ม 1302 ตอนที่ 36 ก ราชกิจจานุเบกษา 23 เมษายน 2556



MYANMAR, 2014

24th ASEAN SUMMIT

Nay Pyi Taw, Myanmar, 10 -11 May 2014



สรุปผลการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 24

วันที่ 10-11 พฤษภาคม 2557 ที่กรุงเนปีดอว์

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 24 ที่กรุงเนปีดอว์ นับเป็นการประชุมสุดยอดครั้งแรกของปี 2557 ภายใต้การเป็นประธานอาเซียนครั้งแรกของเมียนมาร์ โดยเมียนมาร์กำหนดหัวข้อหลัก (theme) ของการเป็นประธานอาเซียนในปี 2557 คือ มุ่งสู่ประชาคมที่รุ่งเรืองและสันติสุขอย่างมีเอกภาพ (Moving Forward in Unity to a Peaceful and Prosperous Community)



การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 24 เน้นประเด็นเกี่ยวกับการสร้างประชาคมอาเซียน อนาคตของอาเซียน ความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาค และการแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับประเด็นภูมิภาคและระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ผู้นำอาเซียนยังได้พบหารือกับผู้แทนสมาชิกรัฐสภาอาเซียนและผู้แทนเยาวชนอาเซียนด้วย



สรุปสาระของการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 24 ที่สำคัญ

1. ความคืบหน้าของการสร้างประชาคมอาเซียน

1.1 ที่ประชุมได้รับทราบรายงานความคืบหน้าในการสร้างประชาคมอาเซียนจากเลขาธิการอาเซียน โดยเฉพาะการดำเนินการตามแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียน และโดยที่ปีนี้เป็นปีที่สำคัญของอาเซียนก่อนที่อาเซียนจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อาเซียนจึงให้ความสำคัญกับการเร่งดำเนินการในมาตรการที่ยังคงค้างให้แล้วเสร็จ ได้แก่ การส่งเสริมบรรทัดฐานและค่านิยมในเรื่องประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และการต่อต้านการทุจริต การขจัดมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การปรับปรุงกฎระเบียบให้สอดคล้องกันเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน และการเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับภัยคุกคามข้ามพรมแดนต่าง ๆ อาทิ การค้ามนุษย์ การโยกย้ายถิ่นฐาน และปัญหายาเสพติด

1.2 ที่ประชุมเห็นควรหาแนวทางแก้ไขความท้าทายของการสร้างประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะเรื่องการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ การให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่าง 3 เสาอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน เพื่อให้บรรลุประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

1.3 ผู้นำอาเซียนได้รับรองปฏิญญาเนปิดอร์ว่าด้วยการบรรลุการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 (Nay Pyi Taw Declaration on Realization of ASEAN Community 2015) ซึ่งมีสาระสำคัญเน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของประเทศสมาชิกอาเซียนในการบรรลุการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี 2558 รวมทั้งการกระชับความสัมพันธ์กับภายนอกภูมิภาคในมิติต่าง ๆ อาทิ การรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน การส่งเสริมค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมด้านประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล การส่งเสริมการรวมตัวทางเศรษฐกิจตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน การส่งเสริมการจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศนอกภูมิภาค การส่งเสริมบทบาทสตรีและเยาวชนในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ความร่วมมือในการรับมือกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการบริหารจัดการภัยพิบัติ รวมทั้งการส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก

2. อนาคตของอาเซียน

2.1 ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี 2558 (ASEAN Community's Post-2015 Vision) โดยประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่ การสร้างประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง การเป็นประชาคมที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ (Rules-based Community) การรักษาความเป็นแกนกลางและบทบาทของอาเซียนในสถาปัตยกรรมความมั่นคงของภูมิภาค การจัดการกับประเด็นภายในภูมิภาคที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของ



ประชาชนและปัญหาข้ามพรมแดนต่าง ๆ อาทิ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด และการโยกย้ายถิ่นฐาน นอกจากนี้ ยังมีการหารือเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของอาเซียน (ASEAN Development Goals) ในประเด็นสำคัญ ได้แก่ การจัดความยากจน สาธารณสุข การศึกษา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งควรสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลังปี 2558 ด้วย

2.2 ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับการดำเนินความสัมพันธ์ของอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาค โดยเห็นพ้องว่า อาเซียนจำเป็นต้องขยายความสัมพันธ์กับภูมิภาคอื่น ๆ ให้มากขึ้น เพื่อสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียนและส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก

3. ประเด็นในภูมิภาคและประเด็นระหว่างประเทศ

ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับประเด็นภูมิภาคและประเด็นระหว่างประเทศ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจในภูมิภาค และสถานการณ์ในทะเลจีนใต้

4. การประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนสมาชิกรัฐสภาอาเซียน

ที่ประชุมได้ย้ำถึงบทบาทสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติในการช่วยส่งเสริมการสร้างประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการนำข้อตกลงต่าง ๆ ของอาเซียนมาปรับใช้ภายในประเทศ ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกัน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความตระหนักรู้ของภาคประชาชน รวมถึงการร่วมจัดทำวิสัยทัศน์อาเซียนภายหลังปี 2558 จึงเห็นว่าฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารควรประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น

5. การประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนเยาวชนอาเซียน

ที่ประชุมรับทราบข้อเสนอของเยาวชนต่อการที่เยาวชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียนล้วนเห็นความสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพให้เยาวชน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการกำหนดทิศทางในอนาคตของประชาคมอาเซียนต่อไป อีกทั้งสนับสนุนการทำงานของผู้นำเยาวชน ผู้แทนรัฐสภาและภาคประชาสังคม 🇲🇻

25th ASEAN SUMMIT PLENARY SESSION

Nay Pyi Taw, Myanmar, 12 November 2014



การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 25

และการประชุมสุดยอดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 12-13 พฤศจิกายน 2557 นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 25 และการประชุมสุดยอดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งถือเป็นการประชุมสุดยอด ครั้งที่ 2 ของปี 2557 ภายใต้การเป็นประธานอาเซียนของเมียนมาร์ ก่อนที่เมียนมาร์จะส่งมอบตำแหน่งประธานอาเซียนให้กับมาเลเซีย สรุปสาระสำคัญของแต่ละการประชุมดังนี้

1. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 25

ที่ประชุมสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน โดยเน้นมิติการสร้างเชื่อมโยงในภูมิภาค ผลักดันการจัดทำวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี 2558 (Post-2015 Vision) และสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สำนักเลขาธิการอาเซียนและศักยภาพขององค์กร/กลไกการทำงานต่าง ๆ ของอาเซียน ตลอดจนเห็นพ้องให้อาเซียนมีบทบาทนำในความร่วมมือทุกกรอบ เพื่อส่งเสริมความเป็นแกนกลางของอาเซียนในโครงสร้างสถาปัตยกรรมของภูมิภาค และเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันเพื่อรับมือกับความท้าทายและภัยคุกคามในมิติใหม่ที่เกิดผลกระทบต่อภูมิภาค ซึ่งที่ประชุมได้สนับสนุนข้อเสนอของไทยในการจัดประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน+3 เพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา และข้อเสนอของมาเลเซียในการจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ สมัยพิเศษ เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อต่อต้านขบวนการก่อการร้ายและกลุ่มหัวรุนแรง

นายกรัฐมนตรีได้ย้ำถึงความสำคัญของการสร้างประชาคมอาเซียน ด้วยการส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาค ผลักดันให้มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจบริเวณชายแดนของภูมิภาค การเร่งรัดการเจรจาจัดทำกรอบหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านในระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership-RCEP) รวมทั้งการให้ความสำคัญกับวาระประชาชนในการสร้างประชาคมอาเซียน การพัฒนาภาคเกษตรให้แข็งแกร่งและยั่งยืนการกำหนดแนวทางร่วมกันในการรับมือกับประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคและโลก อาทิ การค้ามนุษย์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา รวมทั้งได้ชี้แจงบทบาทของประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ซึ่งทุกประเทศได้กล่าวชื่นชมบทบาทของไทยในเรื่องนี้



ผู้นำได้ร่วมรับรองปฏิญญาเนปิดอว์ว่าด้วยวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนหลังปี 2558 ปฏิญญาวาดด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สำนักเลขาธิการอาเซียนและการทบทวนองค์กรต่าง ๆ ของอาเซียนและแถลงการณ์ร่วมอาเซียนว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ค.ศ. 2014

2. การประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ 17

ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-จีน ให้มีพลวัต ยืดหยุ่น และสามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยินดีที่จีนแสดงความพร้อมที่จะร่วมมือให้การสนับสนุนอาเซียนในเรื่องการค้า การลงทุน และความเชื่อมโยงในทุกมิติ โดยเฉพาะการจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) ที่ประชุมย้ำถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้อย่างสันติ บนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศและเห็นพ้องว่า การบรรลุการเจรจาจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้โดยเร็วจะช่วยส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค โดยควรดำเนินควบคู่ไปกับการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการดำเนินมาตรการที่ช่วยป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น อาทิ การจัดตั้งสายด่วน และฝึกซ้อมในท้องปฏิบัติการด้านการค้นหาและกู้ภัยทางทะเล เป็นต้น ทั้งนี้ ทุกประเทศต่างแสดงความชื่นชมและให้การยอมรับการทำหน้าที่ประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีนของไทยมีส่วนช่วยผลักดันให้ความสัมพันธ์อาเซียน-จีน มีความคืบหน้า เกิดความไว้วางใจและความเข้าใจที่ดีต่อกัน

นายกรัฐมนตรียืนยันความมุ่งมั่นของไทยที่จะทำหน้าที่ประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีนอย่างดีที่สุดเสนอให้จีนถ่ายทอดเทคโนโลยีและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการส่งเสริมศักยภาพทางการเกษตร การเข้าร่วมทุนในธุรกิจ SMEs และลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเป็นวัตถุดิบของจีน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในภูมิภาค พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการสร้างเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21 และสนับสนุนข้อเสนอของจีนให้ปี 2558 เป็นปีแห่งความร่วมมือทางทะเลอาเซียน-จีน อีกทั้งแสดงความหวังว่า AIIB จะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในปี 2558 โดยมีโครงสร้างการบริหารงานที่มีมาตรฐานสากล มีธรรมาภิบาล เปิดกว้าง และตอบสนองความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง

3. การประชุมสุดยอดอาเซียน-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 17

ที่ประชุมให้ความสำคัญต่อความร่วมมือด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และยินดีที่ญี่ปุ่นให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในการสร้างประชาคมอาเซียน ด้วยการสนับสนุนการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การลดช่องว่างด้านการพัฒนา การเจรจาความตกลงด้านวิชาการและการลงทุนระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้หารือเรื่องนโยบายความมั่นคงของญี่ปุ่นและประเด็นความมั่นคงในคาบสมุทรเกาหลี โดยที่ประชุมได้รับรองปฏิญญาร่วมอาเซียน-ญี่ปุ่นในการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ



นายกรัฐมนตรีได้ผลักดันให้ญี่ปุ่นสนับสนุนการพัฒนาความเชื่อมโยงในภูมิภาค โดยเฉพาะการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนาระบบการขนส่งทางราง การพัฒนาระบบรางคู่ โครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจบริเวณชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนส่งเสริมให้มีความร่วมมือเกี่ยวกับประเด็นข้ามชาติ รวมทั้งการขยายความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติ

4. การประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ครั้งที่ 17

ที่ประชุมชื่นชมความคืบหน้าของกลไกความร่วมมือสำคัญต่าง ๆ อาทิ การรับรองความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralization: CMIM) ฉบับปรับปรุง การลงนามความตกลงเพื่อยกระดับสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+3 ให้เป็นองค์การระหว่างประเทศ การส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 และแลกเปลี่ยนแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือในสาขาสำคัญ อาทิ การรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ความมั่นคงทางการเงิน ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่อประเด็นสำคัญในภูมิภาค เช่น สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี ทั้งนี้ ที่ประชุมสนับสนุนข้อเสนอของไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน+3 เรื่องการเตรียมพร้อมและแก้ไขปัญหาคาระบาดของอีโบล่า

นายกรัฐมนตรีได้เสนอแนวทางในการเร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาคในทุกมิติ การส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร โดยการเพิ่มขีดความสามารถของคลังสำรองข้าวฉุกเฉิน และศึกษาความเป็นไปได้ของการสำรองพืชผลอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการเร่งยกระดับโครงการระบบสารสนเทศ เพื่อความมั่นคงด้านอาหารแห่งภาคพื้นอาเซียนขึ้นเป็นกลไกถาวร นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้แสดงความพร้อมให้การสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าอาเซียน+3

5. การประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย ครั้งที่ 12

ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และความเชื่อมโยงระหว่างกันที่เกื้อหนุนต่อการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อาเซียน-อินเดีย และเป็นประโยชน์ต่อการสร้างประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายคาดหวังว่า จะสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอย่างเต็มที่ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน อาเซียนสนับสนุนให้อินเดียมีบทบาทที่สร้างสรรค์ในการขับเคลื่อนการเจรจา RCEP ให้แล้วเสร็จภายในปี 2558

นายกรัฐมนตรีได้กล่าวสนับสนุนให้อินเดียขยายบทบาทอย่างสร้างสรรค์มากขึ้น ทั้งในการสร้างประชาคมอาเซียน และความเป็นหุ้นส่วนด้านเศรษฐกิจ และหวังว่ามูลค่าทางอาเซียน - อินเดียจะเพิ่มเป็น 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายใน ปี 2558 รวมทั้งความร่วมมือด้านความเชื่อมโยง โดยเฉพาะการเร่งรัดการสร้างถนนสามฝ่ายไทย-เมียนมาร์-อินเดีย ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ตลอดจนการจัดการกับประเด็นความท้าทายข้ามแดน การต่อต้านการก่อการร้าย และการแลกเปลี่ยน ความรู้และนวัตกรรม

6. การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) ครั้งที่ 9

ที่ประชุมสนับสนุนการดำเนินการของอาเซียนในการทบทวนกระบวนการ EAS และเห็นพ้องว่า EAS ควรคงความเป็นเวทีหารือเชิงยุทธศาสตร์ระดับผู้นำที่เปิดกว้างและครอบคลุมทุกประเด็นที่มีความสำคัญ โดยมีอาเซียนเป็นแกนกลาง ในการขับเคลื่อน นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความมั่นคงและเสถียรภาพในคาบสมุทร เกาหลีและทะเลจีนใต้ รวมทั้งสถานการณ์ในยูเครน และปัญหาความรุนแรงจากกลุ่มก่อการร้ายในอิรักและซีเรีย

ที่ประชุมได้รับรองเอกสารสำคัญ ได้แก่ (1) ปฏิญญาการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกว่าด้วยการปราบปราม การลักลอบค้าสัตว์ป่า (2) แถลงการณ์การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกว่าด้วยแนวทางในการตอบสนองเร่งด่วนต่อ ภัยพิบัติ (3) แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการรับมือการแพร่ระบาดของไวรัสเชื้ออีโบล่าของภูมิภาค (4) แถลงการณ์การประชุม ยอดอุทธรณ์เอเชียตะวันออกว่าด้วยความรุนแรงและความโหดร้ายที่เพิ่มมากขึ้นจากการกระทำขององค์กรก่อการร้าย/ หัวรุนแรงในอิรักและซีเรีย

นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงอนาคตของ EAS ว่า ควรเป็นเวทีที่ผู้นำจะหารือในเรื่องยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะประเด็น ทำลายของภูมิภาคและการจัดการเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งเรียกร้องให้ประเทศ EAS ร่วมจัดหาแหล่ง เงินทุนและสนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) สำหรับการพัฒนาความเชื่อมโยงในภูมิภาค และร่วมมือ เพื่อแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ โดยได้เสนอให้อาชญากรรม สิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในอาชญากรรมที่มีความสำคัญลำดับต้นที่สมควรได้รับการแก้ไข การลักลอบค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การค้าสัตว์ป่า และโรคระบาด โดยสนับสนุนข้อเสนอของออสเตรเลียและเวียดนามให้เข้าร่วมกำหนด เป้าหมายที่จะขจัดมาลาเรียให้หายไปจากภูมิภาคในปี 2573 และการร่วมกันดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ อีโบล่า

7. การประชุมสุดยอดอาเซียน-สหรัฐฯ ครั้งที่ 2

ที่ประชุมได้สนับสนุนบทบาทที่สร้างสรรค์ของสหรัฐฯ ในการเสริมสร้างเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองใน ภูมิภาค และสนับสนุนความเป็นแกนกลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมของภูมิภาค รวมทั้งเห็นชอบให้มีการกระชับ ความร่วมมือในทุกมิติ ได้แก่ ความร่วมมือในการจัดการประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่และประเด็นความท้าทาย ข้ามชาติ อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติ อีโบล่า การค้ามนุษย์ การลักลอบค้าสัตว์ป่า ความมั่นคงทางทะเล และการต่อต้านการใช้ความรุนแรง รวมทั้งความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเป็น หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการนี้ ที่ประชุมได้รับรองแถลงการณ์ร่วมอาเซียน-สหรัฐฯ ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง ของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีได้ย้ำความสำคัญของการขยายความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน โดยเฉพาะบทบาทของเยาวชนและการ



พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างประชาคมแข็งแกร่งของอาเซียนทั้งในปัจจุบันและภายหลังปี 2558 และการขยายความร่วมมือเรื่องความมั่นคงตามแนวชายแดน อีกทั้งสนับสนุนให้สหรัฐฯ ร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศในการรับมือกับประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่และประเด็นท้าทายข้ามชาติ โดยเฉพาะการค้ามนุษย์ และมีบทบาทในด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาในภูมิภาค อาทิ การเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจและการพัฒนา การเสริมสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

8. การประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ 6

ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในเรื่องภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม การต่อต้านกลุ่มหัวรุนแรงและการก่อการร้าย รวมทั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ในการนี้ ที่ประชุมได้รับรองแผนงานอาเซียน-สหประชาชาติ พ.ศ. 2558 เพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสหประชาชาติ

นายกรัฐมนตรีได้เน้นความร่วมมือสำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือด้านการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร ความเชื่อมโยง การส่งเสริมความมั่นคงให้แรงงานข้ามชาติ การต่อต้านการค้ามนุษย์และการการสนับสนุนให้แผนปฏิบัติการสหประชาชาติภายหลังปี 2558 มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี 2558

9. การประชุมสุดยอดอาเซียน-ออสเตรเลีย สมัยพิเศษ

ที่ประชุมยินดีกับการยกระดับความสัมพันธ์อาเซียน-ออสเตรเลีย สู่ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ และได้รับรองแถลงการณ์ร่วมผู้นำอาเซียน-ออสเตรเลีย ในโอกาสครบรอบ 40 ปี ความสัมพันธ์คู่เจรจา ออสเตรเลียยืนยันที่จะคงบทบาทอย่างแข็งขันในด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจในภูมิภาค และยินดีที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตอบรับเข้าร่วมแผนโคลัมโบฉบับใหม่ ซึ่งสนับสนุนให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีของออสเตรเลียไปศึกษาและฝึกงานในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับประชาชน

นายกรัฐมนตรีสนับสนุนให้ออสเตรเลียกระชับความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างกันผ่านกรอบ RCEP และความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน โดยเฉพาะด้านการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การรับมือกับปัญหาความมั่นคงต่าง ๆ และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์ระหว่างกัน



ความสัมพันธ์อาเซียน กับประเทศคู่เจรจา

ท่านผู้อ่าน คงเคยได้ยินเกี่ยวกับอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ไม่นานก็น้อย แต่วันนี้เราจะขอนำท่านผู้อ่านไปทำความรู้จักกับ “ประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partners)” ของอาเซียนที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนอาเซียนไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าใคร

ปัจจุบัน อาเซียนมีความสัมพันธ์กับประเทศคู่เจรจาทั้งสิ้น 10 ประเทศ/กลุ่มประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน สหภาพยุโรป (European Union-EU) อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา และมีการขอความร่วมมือในภูมิภาค อาทิ ความร่วมมืออาเซียนบวกสาม (อาเซียน กับ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit-EAS) ซึ่งประกอบด้วย อาเซียน จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย สหรัฐฯ และ รัสเซีย

นอกจากนี้ อาเซียนยังมีความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ สหประชาชาติ (United Nations-UN)

คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council for the Arab States of the Gulf-GCC) และตลาดรวมอเมริกาใต้ตอนล่าง (MERCOSUR) เป็นต้น

อาเซียนกับประเทศคู่เจรจามีกลไกหลักในการดำเนินความสัมพันธ์ ดังนี้

1. การประชุมสุดยอด (Summit) เป็นกลไกระดับสูงสุด โดยเป็นเวทีให้ผู้นำได้มีโอกาสหารือแนวทางการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาสำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย และสหรัฐฯ โดยจะมีการประชุมเป็นประจำในช่วงปลายปี

2. การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ (Post Ministerial Conference -PMC) เป็นกลไกหารือระหว่างรัฐมนตรี

ต่างประเทศอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา โดยจะมีการประชุมเป็นประจำในช่วงกลางปีของทุกปี โดยมีหน้าที่แปลงวิสัยทัศน์ของผู้นำไปสู่นโยบายปฏิบัติ

3. การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials' Meeting-SOM) เป็นกลไกหารือเพื่อพิจารณารายละเอียดของปฏิบัติตามนโยบายต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

นอกจากนี้ อาเซียนมีการกำหนดประเทศผู้ประสานงาน เพื่อทำหน้าที่ติดต่อประสานงานระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาแต่ละประเทศ โดยจะมีการสับเปลี่ยนหน้าที่ทุก 3 ปี โดยเรียงตามตัวอักษรของประเทศอาเซียน โดยไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ระหว่างเดือน ก.ค.2555-ต้น ส.ค. 2558)

นอกจากนี้ ประเทศคู่เจรจาอาเซียน เพื่อช่วยติดต่อและประสานความร่วมมือระหว่างกันให้ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น โดยปัจจุบัน ได้มีการจัดตั้งคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนโดยประเทศคู่เจรจาแล้วทั้งสิ้น 5 ประเทศ ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น จีน ออสเตรเลีย และสหรัฐฯ โดยมีแคนาดา อินเดีย และนิวซีแลนด์อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อจัดตั้ง

ความสัมพันธ์ อาเซียน-ออสเตรเลีย

ออสเตรเลียนับเป็นประเทศคู่เจรจาประเทศแรก (อย่างเป็นทางการ) ของอาเซียน โดยได้สถาปนาความสัมพันธ์กับอาเซียนในปี 2517 และได้มีการพัฒนาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมหลากหลายสาขาความร่วมมือ โดยได้ร่วมรับรองแถลงการณ์ร่วม Joint Declaration on ASEAN-Australia Comprehensive Partnership ที่ได้ยกระดับความสัมพันธ์อาเซียน-ออสเตรเลีย เป็นหุ้นส่วนที่ครอบคลุม (Comprehensive Partnership)

ทั้งนี้ เมื่อปี 2557 ได้มีการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน-ออสเตรเลีย สมัยพิเศษ ขึ้นในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 25 ที่กรุงเนปิตอร์

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

ออสเตรเลียได้เข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation-TAC)¹ ในปี 2548

ในเดือน ต.ค. 2556 ออสเตรเลียได้แต่งตั้งนาย Simon Merrifield ซึ่งเป็นนักการทูตที่มีประสบการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กว่า 13 ปี ให้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำอาเซียนที่มีถิ่นพำนัก ณ กรุงจาการ์ตา คนแรก

ออสเตรเลียได้ริเริ่มโครงการออสเตรเลีย-เอเชีย เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (Australia-Asia Program to Combat Trafficking in Persons-AAPTIP) ระหว่างปี 2556-2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดเหตุจูงใจและโอกาสในการค้ามนุษย์ภายใต้งบประมาณ 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2557 มูลค่าการค้าระหว่างอาเซียนและออสเตรเลีย มีมูลค่า 75,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการลงทุนระหว่างกันมีมูลค่า 155,000 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย เป็นการลงทุนโดยตรงของออสเตรเลียในอาเซียนทั้งสิ้น 86,000 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย

อาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ได้ลงนามความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement-AANZFTA) เมื่อปี 2552 และออสเตรเลียได้เข้าร่วมเจรจาความตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership-RCEP) ซึ่งกำหนดให้การเจรจาเสร็จสิ้นภายในปี 2558

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

ออสเตรเลียกับอาเซียนมีความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยร่วมกันจำนวนมาก โดยมีนักศึกษาจากอาเซียนศึกษาในออสเตรเลียกว่า 100,000 คนต่อปี โดยสองฝ่ายมีความร่วมมือผ่านเครือข่าย ASEAN University Network (AUN) รวมทั้งโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา โดยล่าสุดออสเตรเลียได้ประกาศโครงการ New Colombo Plan เพื่อสนับสนุนให้ชาวออสเตรเลียศึกษาและฝึกงานในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนในภูมิภาค

ออสเตรเลียให้การสนับสนุนการดำเนินงานของอาเซียนภายใต้ ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency

¹Treaty of Amity and Cooperation (TAC) สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

TAC เป็นสนธิสัญญาที่จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้รับการรับรองเมื่อปี 2519 ในช่วงที่ภูมิภาคกำลังเผชิญกับการแข่งขันระหว่างอิทธิพลของคอมมิวนิสต์กับโลกตะวันตก

TAC ตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐาน 6 ข้อ ได้แก่ (1) การเคารพซึ่งกันและกันในความเป็นอิสระ อธิปไตย ความเท่าเทียม บูรณภาพแห่งดินแดน และอัตลักษณ์ของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ (2) สิทธิของทุกประเทศที่จะดำรงอยู่ได้โดยปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก หรืออิทธิพลและการบีบบังคับ (3) การไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน (4) การแก้ไขข้อพิพาทข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี (5) การไม่ใช้หรือขู่ว่าจะใช้กำลังในการแก้ไขข้อขัดแย้ง และ (6) ความร่วมมืออย่างแข็งขันในกลุ่มสมาชิก ซึ่งหลักการทั้ง 6 ข้อนีสะท้อนสิ่งที่เรียกว่าวิถีอาเซียน (ASEAN Way) ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือของอาเซียน

ในช่วงแรกที่มีการรับรอง TAC ยังไม่ได้รับความสำคัญมากนัก เนื่องจากสภาพการเมืองระหว่างประเทศในขณะนั้น แต่ในภายหลัง TAC ได้ถูกกำหนดให้เป็นเอกสารสำคัญ โดยประเทศที่ต้องการจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน และประสงค์จะเข้าร่วมการประชุมสุดยอดจะต้องให้การภาคยานุวัติ ซึ่งหมายถึงให้การรับรองและยอมรับตามหลักการในเอกสารดังกล่าว



Response (AADMER) และ ASEAN Coordinating Center for Humanitarian Assistance on Disaster Management (AHA Centre) เป็นเงินจำนวน 2 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย กำหนดสิ้นสุดปลายปี 2557

ออสเตรเลียให้ความช่วยเหลืออาเซียนในด้านการพัฒนาภายใต้ ASEAN-Australia Development Cooperation Program (AADCP) โดยในระยะแรก (ปี 2545-2551) มีมูลค่าความช่วยเหลือประมาณ 45 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย และในระยะที่สอง (ปี 2552-2558) มูลค่า 57 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย โดยได้ขยายระยะเวลาของกรอบความร่วมมือ AADC II ออกไปจนถึงปี 2562

ความสัมพันธ์ อาเซียน-แคนาดา

อาเซียนและแคนาดาเริ่มต้นความสัมพันธ์ในฐานะประเทศคู่เจรจาอย่างเป็นทางการในปี 2520 โดยที่ผ่านมามีทั้งสองฝ่ายได้ตกลงจัดทำเอกสารสำคัญหลายฉบับเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ อาทิ ปฏิญญาร่วมว่าด้วยความสัมพันธ์ส่วนที่เพิ่มพูนระหว่างอาเซียนกับ

แคนาดา (Joint Declaration on the ASEAN-Canada Enhanced Partnership) เมื่อเดือน ก.ค. 2552 และแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการตามปฏิญญาร่วม เป็นต้น

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

แคนาดาได้เข้าเป็นภาคี TAC เมื่อเดือน ก.ค. 2553 และได้ลงนามปฏิญญาร่วมระหว่างอาเซียนกับแคนาดาว่าด้วยความร่วมมือเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างประเทศ (ASEAN-Canada Joint Declaration for Cooperation to Combat International Terrorism) เมื่อเดือน ก.ค. 2549

การต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ มีการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ เมื่อเดือน มิ.ย. 2557 โดยได้มีข้อเสนอเพื่อดำเนินโครงการเรื่องการสืบสวนและร่วมมือระดับนานาชาติในการป้องกันการก่อการร้าย และยาเสพติดสังเคราะห์

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2556 มูลค่าการค้าระหว่างอาเซียนและแคนาดามีจำนวนทั้งสิ้น 13,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และแคนาดาได้ลงทุนโดยตรงในอาเซียนเป็นจำนวนเงินกว่า 5,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อาเซียนและแคนาดาได้ส่งเสริมการค้าระหว่างกันมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการก่อตั้งสภาธุรกิจอาเซียน-แคนาดา (Canada-ASEAN Business Council: CABCC) โดยที่ผ่านมามีแคนาดา มีการลงทุนในอาเซียนมากขึ้น และใช้ไทยเป็นศูนย์กลาง การลงทุนของแคนาดา

ในอาเซียนมีมูลค่ามากกว่าการลงทุนของแคนาดาในจีนและอินเดียรวมกัน นอกจากนี้ ยังมีโครงการ ASEAN Economic Ministers Roadshow in Canada โดยให้รัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนเดินทางไปแคนาดาเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ของภาคประชาชนและภาคธุรกิจของแคนาดาต่ออาเซียนอีกด้วย

นอกจากนี้ แคนาดายังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความเชื่อมโยงในอาเซียน โดยการพัฒนาคอนกรีตพื้นฐาน ผ่านโครงการ Asia-Pacific Gateway and Corridor Initiative (APGCI) ของแคนาดา

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านสิทธิมนุษยชน แคนาดาให้การสนับสนุนโครงการของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR) และกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและสตรี (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children: ACWC)



ด้านการศึกษา แคนาดาประสงค์ให้นักศึกษาจากอาเซียนไปศึกษาต่อในแคนาดามากขึ้น และส่งเสริมการทำวิจัยร่วมกันระหว่างอาเซียนกับแคนาดาผ่าน ASEAN-Canada Research Partnership และโครงการ ASEAN-Canada Research Centre เพื่อสนับสนุนการศึกษาเกี่ยวกับอาเซียน

ด้านสาธารณสุข แคนาดาให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการด้านสาธารณสุขและการรับมือกับโรคระบาดข้ามแดน โดยส่งเสริมการให้งบประมาณสนับสนุนการวิจัยด้านสาธารณสุข

ด้านการจัดการภัยพิบัติ แคนาดาได้มีบทบาทในการร่วมฝึกซ้อมเพื่อบรรเทาภัยพิบัติภายใต้กรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ARF Disaster Relief Exercise (DiREx)) โดยเฉพาะด้านการทำวิจัยร่วมด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการ และยังมีโครงการ Integrated Disaster Risk Management เพื่อสนับสนุนโครงการของประเทศสมาชิกอาเซียนในการนำ ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response (AADMER) ไปสู่การปฏิบัติ

ความสัมพันธ์ อาเซียน-จีน

อาเซียนกับจีนเริ่มดำเนินความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการเมื่อปี 2534 โดยรัฐมนตรีต่างประเทศของจีนได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเป็นครั้งแรกและได้ยกระดับขึ้นเป็นคู่เจรจาอย่างเป็นทางการ



การในปี 2539 และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์เมื่อปี 2546 หลังจากที่ยี่ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมรับรอง Joint Declaration of the Heads of State/Government on Strategic Partnership for Peace and Prosperity

อาเซียนและจีนได้จัดการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน สมัยพิเศษเพื่อฉลองครบรอบ 20 ปี ของความสัมพันธ์ที่บาห์ลี ในปี 2554 และได้มีการฉลองครบรอบ 10 ปี ความสัมพันธ์หุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์เมื่อปี 2556 โดยในปัจจุบัน ไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน โดยเริ่มวาระตั้งแต่เดือน ก.ค. 2555 และจะสิ้นสุดวาระในเดือน ส.ค. 2558

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

จีนเป็นประเทศคู่เจรจาแรกที่ภาคยานุวัติ TAC ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ 7 เมื่อปี 2546 และเป็นประเทศแรกที่แสดงความพร้อมที่จะลงนามในพิธีสารต่อต้านสนธิสัญญาว่าด้วยการจัดตั้ง

เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Nuclear-Weapon-Free Zone-SEANWFZ)

ในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่อาเซียนและจีนได้ร่วมลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในสาขาความมั่นคงรูปแบบใหม่ในปี 2545 โดยได้ร่วมดำเนินการฝึกอบรมและการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และเสนอให้มีการส่งเสริมความร่วมมือในด้านปราบปรามการลักลอบขนและค้ายาเสพติด

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

นับตั้งแต่ปี 2553 จีนได้กลายเป็นประเทศคู่ค้าอันดับหนึ่งของอาเซียน โดยในปี 2557 มูลค่าการค้าระหว่างอาเซียนและจีนมีมูลค่าทั้งสิ้น 480,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้น 7.73% ของปี 2556) และในปี 2556 จีนได้ลงทุนโดยตรง (FDI) ในอาเซียนเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 8,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้ อาเซียนและจีนร่วมกันกำหนดเป้าหมายการค้ามูลค่า 500,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2558

นอกจากนี้ จีนยังเป็นประเทศแรกที่เสนอให้จัดตั้งเขตการค้าเสรีกับอาเซียน โดยจัดตั้งแล้วเสร็จเมื่อ



ปี 2553 และจะมีผลบังคับใช้กับประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม) ในปี 2558 โดยล่าสุด ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ 17 เมื่อเดือน พ.ย. 2557 ผู้นำได้เห็นพ้องให้ยกระดับความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ อาเซียนและจีนได้ร่วมจัดตั้ง ศูนย์อาเซียน-จีน (ASEAN-China Centre) เมื่อปี 2554 เพื่อทำหน้าที่ ส่งเสริมการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน และเป็นศูนย์บริการข้อมูลโดยทั่วไป เกี่ยวกับอาเซียน-จีน โดยตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ และมีนายหม่า หิงเฉิง ดำรงตำแหน่ง เลขาธิการศูนย์ฯ

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

จีนได้จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา และฝึกอบรมจำนวน 10 แห่งใน 6 มณฑลของจีน ได้แก่ กว่างซี ยูนนาน ผู้เจี้ยน เสฉวน กุ้ยโจว และเฮยหลงเจียง และจะเพิ่มทุนการศึกษาให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาให้มีจำนวนถึง 100,000 คนภายในปี 2563

นอกจากนี้ ในด้านของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม อาเซียนและจีนได้ริเริ่มการประชุมรัฐมนตรีด้านวัฒนธรรมเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2555 และอาเซียนและจีนได้กำหนดให้ปี 2557 เป็นปีแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอาเซียน-จีน โดยได้มีการดำเนินโครงการกว่า 40 โครงการ

ความร่วมมือด้านการพัฒนา

จีนสนับสนุนความพยายามของอาเซียนในการลดช่องว่างด้านการพัฒนา โดยการดำเนินโครงการความร่วมมือภายใต้แนวคิดริเริ่มสำหรับการบูรณาการของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration-IAI) และอนุภูมิภาคต่าง ๆ (ASEAN-Mekong Basin Development Cooperation-AMBDC) และ Brunei Indonesia Malaysia Philippines East ASEAN Growth Area (BIMP-EAGA) โดยมุ่งเน้นความร่วมมือใน 11 สาขา ได้แก่ (1) การเกษตร (2) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (3) ทรัพยากรมนุษย์ (4) การพัฒนาลุ่มน้ำโขง (5) การลงทุน (6) พลังงาน (7) ขนส่ง (8) วัฒนธรรม (9) การสาธารณสุข (10) การท่องเที่ยว และ (11) สิ่งแวดล้อม



ความสัมพันธ์ อาเซียน-สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (European Union-EU) นับเป็นคู่เจรจาแรกที่สถาปนาความสัมพันธ์กับอาเซียน โดยเริ่มต้นความสัมพันธ์กับอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการตั้งแต่ปี 2515 และได้ยกระดับเป็นคู่เจรจาอย่างเป็นทางการ

ในการในปี 2520 โดยมีเอกสาร Nuremberg Declaration on an EU-ASEAN Enhanced Partnership เป็นเอกสารสำคัญที่กำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือระหว่างกัน

EU อยู่ระหว่างการแต่งตั้งเอกอัครราชทูตของสหภาพยุโรปประจำอาเซียน เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายให้มีความใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

EU เป็นองค์กรระหว่างประเทศแรกที่ภาคยานุวัติ TAC ในปี 2555 และในปัจจุบัน อาเซียนและ EU มีความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในหลายเวที อาทิ Post Ministerial Conference ซึ่งเป็นการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับ EU ASEAN Regional Forum (ARF) โดย EU ต้องการที่จะส่งเสริมความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ เช่น การจัดการชายแดน อาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมไซเบอร์ การจัดการภัยพิบัติ และความมั่นคงทางทะเล

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2556 ปริมาณการค้าและการลงทุนระหว่างอาเซียนและ EU มีมูลค่าทั้งสิ้น 246,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดย EU นับเป็นคู่ค้าอันดับ 2 ของอาเซียน และมีปริมาณการลงทุนโดยตรงทั้งสิ้น 26,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ EU เป็นผู้ลงทุนอันดับ 1 ในอาเซียน

อาเซียนกับ EU ได้เริ่มเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ระหว่างกัน

ตั้งแต่ปี 2550 และยังไม่แล้วเสร็จ โดยคาดว่า EU จะเริ่มดำเนินการเจรจาต่อหลังจากที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าเป็นประชาคมในปี 2558 แล้ว

อาเซียนและ EU ได้เริ่มจัดการประชุม ASEAN-EU Business Summit นับตั้งแต่ปี 2554 และได้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องนับจากนั้นทุกปี โดยเป็นการประชุมระหว่างภาครัฐกิจ เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจและขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

EU และอาเซียนมีความร่วมมือผ่านกรอบงบประมาณ Regional EU-ASEAN Dialogue Instrument (READI) ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2557 ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนความสัมพันธ์ในประเด็นที่ไม่เกี่ยวกับการค้า อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิทยาศาสตร์ สิทธิมนุษยชน การจัดการภัยพิบัติ และโครงการ EU Support to Higher Education in ASEAN Region (EU SHARE) ซึ่งสนับสนุนการบูรณาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน

ความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดีย

อาเซียนกับอินเดียเริ่มต้นความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการในปี 2535 ในลักษณะคู่เจรจาเฉพาะด้าน และ



ยกระดับขึ้นเป็นคู่เจรจาอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2538 ต่อมา ได้พัฒนาความสัมพันธ์สู่ระดับ การประชุมสุดยอดครั้งแรกเมื่อ 5 พ.ย. 2545 ที่กรุงเทพมหานคร

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดีย สมัยพิเศษ เพื่อฉลองโอกาสที่ความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดีย ครบรอบ 20 ปี เมื่อวันที่ 20 ธ.ค. 2555 ผู้นำทั้งสองฝ่ายได้ร่วมรับรองเอกสารวิสัยทัศน์อาเซียน-อินเดีย และได้ยกระดับความสัมพันธ์ขึ้นเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic partnership)

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

อินเดียให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในด้านการเมืองความมั่นคงของอาเซียน อาทิ ASEAN Regional Forum (ARF) โดยเน้นบทบาทในเรื่องความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล แลกเปลี่ยนร่วมกับอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการต่อต้านการก่อการร้ายสากล และเข้าร่วมการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit- EAS) ในปี 2548 อีกด้วย

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2556 อาเซียนและอินเดีย มีมูลค่าการค้าระหว่างกันประมาณ 76,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่สองฝ่ายกำหนดไว้ภายในปี 2555 ทั้งนี้ ผู้นำอาเซียนและอินเดีย ได้กำหนดเป้าหมายในเอกสารวิสัยทัศน์ผู้นำอาเซียน-อินเดีย ว่าจะขยายมูลค่าการค้าสองฝ่ายเป็น 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2558

อาเซียนและอินเดียได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน เมื่อปี 2546 โดยได้ลงนามความตกลงด้านการค้าสินค้า เมื่อเดือน ส.ค. 2552 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2553 และมีเป้าหมายจะลงนามความตกลงด้านการค้าบริการและการลงทุนภายในปี 2557

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

อินเดียให้ความสำคัญกับการให้ทุนฝึกอบรมเพื่อการศึกษา รวมถึงการพัฒนาด้านสาธารณสุข อาทิ การแพทย์แผนโบราณ การให้ทุนฝึกอบรมด้านอายุรเวชแก่บุคลากรของอาเซียน และการผลิตยา

ความร่วมมือด้านการพัฒนา

นอกจากนี้ อินเดียยังมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน ซึ่งได้จัดทำโครงการประจำปีในการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน หลายกลุ่ม อาทิ นักศึกษา ผู้สื่อข่าว นักการเมือง และนักการทูต

อินเดียให้ความสำคัญกับการลดช่องว่างด้านการพัฒนาในอาเซียน โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมภาษาอังกฤษในกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือกับอาเซียนในสาขาที่อินเดียมีศักยภาพ เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการแพทย์และเภสัชกร โดยได้จัดตั้งกองทุน ASEAN-India Science & Technology Fund ด้วยเงินตั้งต้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และกองทุน ASEAN-India Green Fund เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในการ

ส่งเสริมการปรับตัวและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคด้วยเงินตั้งต้น 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ความสัมพันธ์อาเซียน-ญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นหนึ่งในประเทศคู่เจรจาเก่าแก่ที่สุดของอาเซียน (รองจาก EU) โดยเริ่มความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการเมื่อปี 2516 และยกระดับความสัมพันธ์เป็นประเทศคู่เจรจาอย่างเป็นทางการในปี 2520 และได้ยกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) ในปี 2546 เมื่อทั้งสองฝ่ายได้ร่วมรับรองแถลงการณ์ร่วม Tokyo Declaration for the Dynamic and Enduring Partnership

เมื่อปี 2556 ญี่ปุ่นได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน-ญี่ปุ่น



สมัยพิเศษ ที่กรุงโตเกียวเพื่อฉลองครบรอบ 40 ปีของความสัมพันธ์ และได้รับรับรองแถลงการณ์วิสัยทัศน์ Vision Statement on ASEAN-Japan Friendship and Cooperation: Shared Vision, Shared Identity, Shared Future เพื่อกำหนดแนวทางการร่วมมือระหว่างกัน โดยเน้นย้ำ

การเป็นหุ้นส่วนเพื่อส่งเสริมสันติภาพ ความมั่งคั่ง คุณภาพชีวิต และการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน และวัฒนธรรม

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

ญี่ปุ่นให้การรับรอง TAC เมื่อปี 2547 และได้จัดตั้งคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนเมื่อปี 2554 โดยปัจจุบัน นายโคอิจิ ไอบوشي (Koichi Aiboshi) เป็นเอกอัครราชทูตประจำคณะผู้แทนถาวรฯ

ญี่ปุ่นให้ความสำคัญต่อการรับมือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ฯลฯ โดยเป็นประเทศแรกที่ริเริ่มกรอบความร่วมมือเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายร่วมกับอาเซียน (ASEAN-Japan Counter-Terrorism Dialogue) ในปี 2546 นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังได้ริเริ่มให้มีการประชุม ASEAN Japan Cybercrime Dialogue โดยมีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 พ.ค. 2557

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2556 ญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าอันดับ 3 ของอาเซียน โดยมีมูลค่าการค้าระหว่างกันกว่า 240,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (9% ของปริมาณการค้าทั้งหมดของอาเซียน) และญี่ปุ่นเป็นแหล่งเงินลงทุนตรง (FDI) อันดับสองของอาเซียน โดยมีมูลค่ากว่า 22,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (18.7% ของปริมาณ FDI ในอาเซียน)

เมื่อปี 2524 ญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่เจรจาแรกที่ได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความร่วมมือกับอาเซียน โดยเรียกว่า “ศูนย์ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวอาเซียน-ญี่ปุ่น” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์อาเซียน-ญี่ปุ่น” (ASEAN-Japan Centre) และขยายขอบเขตความร่วมมือให้ครอบคลุมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนประชาชนด้วย โดยมี นายโอนิชิ โยชิคุนิ เป็นเลขาธิการศูนย์ฯ

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

ญี่ปุ่นได้ดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนอย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดได้ดำเนินโครงการ Japan East Asia Network of Exchange for Student and Youth (JENESYS 2.0) มีจุดประสงค์เพื่อให้โอกาสเยาวชนในวัยศึกษาจากประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศในเขตเอเชีย-โอเชียเนีย

ล่าสุด มีการประกาศนโยบาย WA Project เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกัน และด้านสาธารณสุข เน้นความร่วมมือด้านการประกันสังคม การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการฝึกอบรมบุคลากรด้านสาธารณสุข รวมทั้งการให้ความช่วยเหลืออาเซียนในการสำรวจยาเสพติด

ความร่วมมือด้านการพัฒนา

ญี่ปุ่นได้จัดตั้งกองทุน Japan-ASEAN Integration Fund (JAIF) เพื่อสนับสนุนการรวมตัวของอาเซียน และเป็นผู้สนับสนุนรายใหญ่ที่สุดในกรอบข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration-IAI) ซึ่งเน้นการพัฒนากลุ่มประเทศ CLMV

ความสัมพันธ์อาเซียน-นิวซีแลนด์

ความสัมพันธ์อาเซียน-นิวซีแลนด์เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี 2518 โดยครอบคลุมหลากหลายสาขาความร่วมมือ โดยอาเซียนและนิวซีแลนด์ได้ร่วมรับรองปฏิญญาร่วมว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนที่ครอบคลุมทุกด้านระหว่างอาเซียนและนิวซีแลนด์ (Joint Declaration for an ASEAN-New Zealand Comprehensive Partnership) ซึ่งกำหนดแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ในปี 2558 มาเลเซียจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน-นิวซีแลนด์ สมัยพิเศษ เพื่อฉลองครบรอบ 40 ปี ของความสัมพันธ์ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

นิวซีแลนด์ภาคยานุวัติ TAC ในปี 2548 และลงนามในปฏิญญาร่วมว่าด้วยความร่วมมือเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายสากลกับอาเซียน (ASEAN-New Zealand Joint Declaration for Cooperation to Combat International Terrorism) ในปี 2548

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2556 อาเซียนและนิวซีแลนด์มีมูลค่าการค้าระหว่างกันที่ 10,332 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนิวซีแลนด์ลงทุนโดยตรงในอาเซียนเป็นมูลค่ากว่า 250 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อาเซียนและนิวซีแลนด์ร่วมลงนามความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ (ASEAN-Australia-New Zealand Free

Trade Agreement-AANZFTA) ในปี 2552 นอกจากนี้ นิวซีแลนด์ยังเป็นหนึ่งในประเทศที่เข้าร่วมการเจรจา RCEP ด้วย

นอกจากนี้ นิวซีแลนด์ดำเนินโครงการด้านการเกษตรใน 6 ประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ในหลายด้าน เช่น การส่งเสริมผลิตภัณฑ์นมในเมียนมาร์

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นความร่วมมือซึ่งนิวซีแลนด์ให้ความสำคัญ ได้แก่ การศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเกษตร การบริหารจัดการภัยพิบัติ และการลดช่องว่างด้านการพัฒนา โดยในเรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติ นิวซีแลนด์ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance: AHA Centre)

ความสัมพันธ์อาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

สาธารณรัฐเกาหลี หรือเกาหลีใต้เริ่มความสัมพันธ์กับอาเซียนเมื่อปี 2532 ในฐานะคู่เจรจาเฉพาะด้าน และได้รับยกระดับเป็นประเทศคู่เจรจาอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2534 โดยในปี 2553 อาเซียนและเกาหลีใต้ได้ร่วมรับรองเอกสารสำคัญที่เรียกว่า Joint Declaration on ASEAN-ROK Strategic Partnership for Peace and Prosperity ที่กำหนดแนวทาง



การดำเนินความร่วมมือระหว่างกันในภาพรวมและยกระดับความสัมพันธ์อาเซียน-เกาหลีใต้ขึ้นเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

เกาหลีใต้ได้รับรอง TAC ในปี 2548 และให้การสนับสนุนอาเซียนในการส่งเสริมให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ปลอดนิวเคลียร์อย่างเต็มที่

เกาหลีใต้ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาค โดยได้ริเริ่มกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก (East Asia Vision Group) ในปี 2544 และกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออกสอง (East Asia Vision Group II) ในปี 2553 โดยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในเอเชียตะวันออก นอกจากนี้ เกาหลีใต้ยังให้การสนับสนุนในการจัดการประชุมระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคมอย่างต่อเนื่อง

เกาหลีใต้จัดตั้งสำนักงานคณะผู้แทนถาวรสาธารณรัฐเกาหลีประจำอาเซียนอย่างเป็นทางการ เมื่อเดือนตุลาคม 2555 โดยมีนายเบก ซอง แท็ค

(Baek Seong-Taek) เป็นเอกอัครราชทูตประจำคณะผู้แทนถาวรฯ

เกาหลีใต้ให้ความสำคัญกับการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะการต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติและการปราบปรามยาเสพติด โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ในด้านดังกล่าว

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

เมื่อวันที่ 10 ธ.ค. 2557 ที่การประชุมสภาธุรกิจอาเซียน-เกาหลีใต้ (ASEAN-Korea Business Council AKBC) ครั้งที่ 1 ที่นครปูซาน ได้มีการลงนามความตกลงจัดตั้งสภาธุรกิจอาเซียน-เกาหลีใต้ เพื่อเป็นเวทีสำหรับการหารือระหว่างนักธุรกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนและ กต.

อาเซียนและเกาหลีใต้ได้ร่วมลงนามกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation) ในปี 2548 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี (ASEAN-Korea: AKFTA) ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อปี 2553



ในปี 2552 ได้มีการจัดตั้งศูนย์อาเซียน-เกาหลี ที่กรุงโซล เพื่อส่งเสริมด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกัน โดยมีนายคิม ยังซุน (Kim Young-sun) เป็นเลขาธิการศูนย์ฯ คนปัจจุบัน

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

อาเซียนและเกาหลีใต้ได้ดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ สื่อ และนักวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยเงินจากกองทุน Future Oriented Cooperation Project และ Special Cooperation Fund ที่เกาหลีใต้ได้จัดตั้งขึ้น

เกาหลีใต้ให้การสนับสนุนประเทศสมาชิกอาเซียนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยมีการจัดตั้ง Global Climate Change Institute เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกับอาเซียน ตลอดจนประเทศอื่น ๆ ในด้านดังกล่าว

เกาหลีใต้เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลักของโครงการ ASEAN-ROK Cyber University ซึ่งเป็นโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม)

ความสัมพันธ์อาเซียน-รัสเซีย

รัสเซียเริ่มดำเนินความสัมพันธ์กับอาเซียนในปี 2534 และได้รับฐานะประเทศคู่เจรจาในปี 2539 โดยในปี 2548 ได้มีการประชุมผู้นำอาเซียนและรัสเซียครั้งแรกที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ได้รับรอง Comprehensive Programme

of Action (2005-2015) เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อาเซียน-รัสเซีย และในการประชุมระดับผู้นำครั้งที่ 2 ที่กรุงฮานอย ในปี 2553 ได้มีการออกแถลงการณ์ร่วมกันกำหนดวางแผนทางส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในทุกมิติ

ความร่วมมือด้านการเมือง

รัสเซียประสงค์ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง โดยเน้นการสร้างควมมั่นคงร่วมกันและการต่อต้านการก่อการร้าย โดยรัสเซียได้ลงนาม Treaty of Amity and Cooperation (TAC) เมื่อปี 2547 และให้ความสำคัญกับประเด็น

นอกจากนี้ รัสเซียยังได้เข้าร่วมการประชุมในกรอบด้านความมั่นคงของอาเซียนอย่างต่อเนื่อง และได้ร่วมรับรอง ASEAN-Russian Federation Joint Declaration on Cooperation in Combating International Terrorism ในปี 2547 และ Work Plan on Countering Terrorism and Transnational Crime และมีการหารือในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2556 มูลค่าการค้าระหว่างอาเซียน-รัสเซีย มีมูลค่าทั้งสิ้น 20,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการลงทุนโดยตรงจากรัสเซียในอาเซียนมีมูลค่าทั้งสิ้น 540 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อาเซียนและรัสเซียได้ร่วมรับรองข้อตกลงเพื่อความร่วมมือด้าน

เศรษฐกิจและการพัฒนา และได้มีการหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและรัสเซีย โดยได้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่มีการประชุมครั้งแรกเมื่อปี 2548

ความร่วมมือด้านพลังงานเป็นอีกหนึ่งสาขาสำคัญของความร่วมมือระหว่างอาเซียนและรัสเซีย โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความร่วมมือในด้านการเสริมสร้างศักยภาพ การพัฒนาแหล่งพลังงานทางเลือกและพลังงานทดแทน โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน การใช้พลังงานนิวเคลียร์อย่างสันติ

ในด้านการท่องเที่ยว ปริมาณนักท่องเที่ยวของรัสเซียมายังอาเซียนได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาเซียนและรัสเซียได้มีการประชุมระหว่างหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประชาชนอำนวยความสะดวกการศึกษา และให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จึงได้มีการจัดตั้ง ASEAN Centre ขึ้นที่มหาวิทยาลัย MGIMO ของรัสเซีย ในปี 2553

ในด้านวัฒนธรรม อาเซียนและรัสเซียได้ร่วมลงนามข้อตกลงเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมระหว่างกัน โดยมุ่งส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนในด้านวัฒนธรรมผ่านสื่อและศิลปะต่าง ๆ ทั้งจิตรศิลป์ การเต้นรำ ภาพยนตร์ ฯลฯ

นอกจากนี้ อาเซียนและรัสเซียยังมีความร่วมมือในสาขาอื่น ๆ อาทิ โรคติดต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร เกษตรกรรม การศึกษา และการบริหารจัดการภัยพิบัติ

ความสัมพันธ์อาเซียน-สหรัฐฯ

ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับสหรัฐฯ เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2520 นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมลงนามแถลงการณ์ ASEAN-US Enhanced Partnership for Enduring Peace and Prosperity

ความสัมพันธ์อาเซียน-สหรัฐฯ มุ่งเน้นความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง และต่อมาได้มีการขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมมิติเศรษฐกิจทั้งการการค้า การเข้าสู่ตลาด และแหล่งเงินทุน การถ่ายโอนเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งพลังงาน ความมั่นคงทางทะเล และความมั่นคงทางอาหาร และในช่วงปี 2533-2535 ได้กลับมามุ่งเน้นความร่วมมือเพื่อพัฒนาในเรื่องของการค้าและการลงทุน การถ่ายโอนเทคโนโลยี และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นลำดับแรก

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

สหรัฐฯ ได้ภาคยานุวัติ TAC เมื่อปี 2552 และได้มีการจัดตั้งคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนในปี 2553 โดยปัจจุบัน น.ส. Nina Hachigian เป็นเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรฯ

ในด้านการเมืองและความมั่นคง อาเซียนและสหรัฐฯ มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยน

ความเห็นในประเด็นสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของสหรัฐฯ ในการรักษาไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค และประเด็นอื่น ๆ อาทิ การไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ ความมั่นคงทางทะเล อาชญากรรมข้ามชาติ และความมั่นคงทางไซเบอร์

ในด้านการต่อต้านการก่อการร้าย อาเซียนและสหรัฐฯ ได้ร่วมลงนามแถลงการณ์ร่วมเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายเมื่อปี 2545 และส่งเสริม



ความร่วมมือในด้านอาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมไซเบอร์การค้ามนุษย์ โดยการดำเนินโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และโครงการเสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ในปี 2556 สหรัฐฯ เป็นคู่ค้าอันดับสี่ของอาเซียน โดยมีมูลค่าการค้าระหว่างกันทั้งสิ้น 206,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และเป็นผู้ลงทุนตรงอันดับที่สามในอาเซียน โดยมีมูลค่าการลงทุนอยู่ที่ 11,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ความร่วมมือส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุนอาเซียน-สหรัฐ (ASEAN-U.S. Trade and Investment Framework Agreement-TIFA) โดยมีความร่วมมือที่สำคัญได้แก่ ขั้วริเริ่ม E3 (Expanded Economic Engagement Initiative) ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมการลงทุนและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นอกจากนี้ยังมีเวทีระหว่างภาคเอกชนของอาเซียนกับสหรัฐฯ อาทิ ASEAN-U.S. Business Summit และการจัด ASEAN Economic Ministers Roadshow ในสหรัฐฯ

ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม

อาเซียนและสหรัฐฯ มีความร่วมมือในหลายด้านได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การจัดการภัยพิบัติ ความมั่นคงทางอาหาร สาธารณสุข และการศึกษา

ในด้านการศึกษา สหรัฐฯ ได้มีขั้วริเริ่มทุนการศึกษา Fulbright เพื่อการแลกเปลี่ยนระหว่างภาควิชาการของอาเซียนและสหรัฐฯ รวมถึงโครงการทุนส่วนด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสำหรับอาเซียน

ในด้านการแลกเปลี่ยนเยาวชน ได้มีการจัด ASEAN-U.S. Young Leaders Summit เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังได้เสนอขั้วริเริ่มโครงการผู้นำเยาวชนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Young Southeast



Asia Leaders Initiative-YSEALI) เมื่อปี 2556 โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเยาวชนในอาเซียนที่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้นำได้ในอนาคต

ความร่วมมือด้านการพัฒนา

สหรัฐฯ ได้ริเริ่มกรอบความร่วมมือขั้วริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Initiative-LMI) ซึ่งครอบคลุม 6 ประเด็นท้าทายหลักของประเทศสมาชิก LMI ได้แก่ การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร ความเชื่อมโยง การศึกษา ความมั่นคงด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อมและน้ำและสาธารณสุข

ความร่วมมืออาเซียน+3²

กรอบความร่วมมืออาเซียน+3 เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศ กับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการพบกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนกับผู้นำจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ในเดือน ธ.ค. ปี 2540 ในโอกาสการประชุมสุดยอดอาเซียน เนื่องจากเหตุวิกฤต

การเงินในเอเชีย หรือที่หลายคนรู้จักในชื่อ “วิกฤตต้มยำกุ้ง”

กรอบความร่วมมืออาเซียน+3 เริ่มต้นจากความร่วมมือในสาขาด้านการเงินเป็นหลัก และได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากความร่วมมือเพียง 8 สาขาในช่วงแรก จนขยายความร่วมมือจนครอบคลุมเกือบ 20 สาขาในปัจจุบัน ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม

กรอบความร่วมมืออาเซียน+3 นับเป็นหนึ่งในกลไกหลักของความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออก และเป็นต้นกำเนิดของกลไกความร่วมมือต่าง ๆ มากมาย ซึ่งช่วยภูมิภาคในการรับมือต่อวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในภูมิภาค ทั้งทางด้านการเงิน ภัยพิบัติ และเสริมสร้างศักยภาพของประเทศในภูมิภาค โดยการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในภูมิภาคในหลายมิติ โดยมีกลไกที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่

1. มาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation-CMIM) เป็นการยกระดับมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative-CMI) ซึ่งเป็นกลไกสับเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในภูมิภาคเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาวิกฤตการเงินในเบื้องต้น โดยแก้ไขสภาพคล่องเงินตราต่างประเทศในระยะสั้นที่ได้รับเริ่มขึ้นเมื่อปี 2543 ต่อมา CMIM

²สาขาความร่วมมือในกรอบอาเซียน+3 ในปัจจุบัน ได้แก่ (1) การเมืองความมั่นคง (2) อาชญากรรมข้ามชาติ (3) การค้าและการลงทุน (4) การเงิน (5) การท่องเที่ยว (6) การท่าเรือ (7) การทำธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (8) เทคโนโลยีสารสนเทศ (9) พลังงาน (10) สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน (11) การสร้างเครือข่ายกับภาควิชาการ (12) การบรรเทาความยากจน (13) การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส (14) วัฒนธรรมและการแลกเปลี่ยนประชาชน (15) การศึกษา (16) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (17) สาธารณสุข (18) การบริหารจัดการภัยพิบัติ และ (19) อาหารเกษตรกรรมและประมง

ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มี.ค. 2553 เพื่อเป็นกองทุนเงินสำรองร่วม (reserve pool) เพื่อช่วยรักษาเสถียรภาพทางการเงินในภูมิภาค ซึ่งสมาชิกที่ประสบปัญหาสภาพคล่องสามารถแลกเปลี่ยนเงินตราของตนกับกองทุนฯ ตามสัดส่วนที่คำนวณจากเงินลงขัน โดยเมื่อปี 2555 ได้มีการขยายวงเงิน CMIM เป็น 240,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือที่ไม่เชื่อมโยง (de-linked portion) กับเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) จากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 30 ในปี 2557

นอกจากนี้ได้มีการจัดตั้งสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+3 (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office-AMRO) ในปี 2554 ที่สิงคโปร์โดยทำหน้าที่เฝ้าระวังวิเคราะห์และประเมินสถานะเศรษฐกิจในภูมิภาคเพื่อสนับสนุนกลไก CMIM โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างยกระดับเป็นองค์การระหว่างประเทศ

2. มาตรการตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Market Initiative-ABMI) เป็นนโยบายที่มุ่งสนับสนุนให้นำเงินออมในภูมิภาคมาลงทุนในระยะยาวภายในภูมิภาค โดยการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ของภูมิภาคให้แข็งแกร่ง โดยหนึ่งในกลไกหลักประกอบด้วยการจัดตั้งหน่วยงานค้ำประกันสินเชื่อและการลงทุน (Credit Guarantee and Investment Facility-CGIF) ซึ่งมีลักษณะเป็นกองทุนที่อยู่ภายใต้การดูแลของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย

(Asian Development Bank-ADB) เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ค้ำประกัน (Trustee) เพื่อสนับสนุนการออกพันธบัตรโดยภาคเอกชน เพื่อให้ธุรกิจเอกชนสามารถระดมทุนจากตราสารหนี้ได้จากทุกประเทศในกรอบอาเซียน+3 โดย CGIF มีวงเงินเริ่มต้น 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และได้ขยายวงเงินเป็น 1,750 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2557

3. คลังสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียนบวกสาม (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve-APTERR) เป็นกลไกสำรองข้าว เพื่อใช้ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน โดยเป็นข้อริเริ่มที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีวิกฤติทางอาหารในปี 2551 โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2553 โดยมีปริมาณข้าวสำรองทั้งสิ้น 87,000 ตัน โดยแบ่งกลไกออกเป็น 3 ระดับ (Tier) ได้แก่ (1) สำรองในรูปแบบสัญญา ตามเงื่อนไขการค้าทางพาณิชย์ (2) สำรองในรูปแบบสัญญาโดยนำมาใช้ในยามวิกฤติ เช่น ภัยพิบัติ โดยการให้ยืมหรือให้เปล่า (3) เป็นการสำรองข้าวในรูปแบบการสำรองจริงเพื่อรองรับความยากจนหรือหิวโหย โดยหากไม่ได้มีการใช้มากกว่าหนึ่งปีจะต้องนำออกไปบริจาค ซึ่งมีสำนักงานเลขานุการอยู่ที่สำนักเศรษฐกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมีผู้บริหารสำนักงานฯ คือนายวิโรจน์ แสงบางกา โดยในช่วงปี 2556-2557 ได้มีการนำข้าวสำรองออกมาใช้เพื่อบรรเทาความขาดแคลนอาหารจากเหตุการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ อาทิ ใต้ฝุ่นไต้ฝุ่น ในฟิลิปปินส์ ในปี 2556 และน้ำท่วมในลาวในปี 2556

นอกเหนือจากกลไกถาวรเหล่านี้แล้ว อาเซียน+3 ยังนับเป็นเวที

สำคัญในการร่วมมือระหว่างประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในภูมิภาคไม่ว่าจะเป็นเหตุวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคระบาดในภูมิภาค อาทิ การระบาดของโรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ H1N1 และการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือโรคไวรัสอีโบล่า ซึ่งไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันและเป็นเจ้าภาพการประชุมเหล่านี้ เมื่อปี 2552 และปี 2557

นอกจากนี้ ยังนับได้ว่ากรอบความร่วมมืออาเซียน+3 เป็นกลไกความร่วมมือสำคัญที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศบวกสาม ตลอดจนเป็นสถาปัตยกรรมหลักในภูมิภาคที่ช่วยธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคอีกด้วย รวมถึงเป็นกลไกหลักในการบรรลุเป้าหมายในการเป็นประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (East Asian community-EAC) ในอนาคตอีกด้วย

เพื่อบรรลุเป้าหมายในการเป็นประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน+3 เมื่อปี 2542 ได้รับรองแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Joint Statement on East Asia Cooperation) และจัดตั้งกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 1 (East Asia Vision Group-EAVG I) เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี 2544 โดยต่อมาในปี 2554 ในโอกาสครบรอบ 10 ปี จึงได้มีการเสนอให้

จัดตั้งกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออกเฉียง
รุ่นที่ 2 ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายในการเป็น
ประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียง
ในปี 2563 เพื่อปูทางสู่การเป็นประชาคม
เอเชียตะวันออกเฉียงในอนาคต

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน
+3 ครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 10 ต.ค. 2556
ที่บันดาร์เสรีเบกาวัน เห็นพ้องให้มีการ
การศึกษาข้อเสนอจากรายงานของ
EAVG II และในการประชุมสุดยอด
อาเซียน+3 ครั้งที่ 17 เมื่อเดือน
พ.ย. 2557 ที่กรุงเนเปียร์ได้รับทราบ
ความคืบหน้าและให้มีการเสนอผล
การศึกษารายงานฯ พร้อมแผนปฏิบัติ
การต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียน+3
ครั้งที่ 18 ในปี 2558 เพื่อบรรลุข้อเสนอ
ในการส่งเสริมความร่วมมือในเอเชีย
ตะวันออกเฉียง ตามที่ได้ระบุไว้ในรายงาน
ของกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออกเฉียง
รุ่นที่สอง โดยคาดว่าจะมีการเสนอผล
การจัดทำแผนปฏิบัติการในการ
ประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ในปี 2558
ในช่วงปลายปี ที่มาเลเซีย

การประชุมสุดยอด เอเชียตะวันออกเฉียง (East Asia Summit-EAS)

การประชุมสุดยอดเอเชีย
ตะวันออกเฉียง (East Asia Summit-EAS)
เดิมเป็นข้อริเริ่มในกรอบอาเซียน+3
ซึ่งตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาไปสู่การ
ประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเฉียง
อย่างไรก็ดี อาเซียนเห็นว่าควรเปิดกว้าง
ให้ประเทศนอกกลุ่มอาเซียน+3
เข้าร่วมด้วยโดยได้กำหนดหลักเกณฑ์
3 ประการสำหรับการเข้าร่วม ได้แก่

(1) การเป็นคู่เจรจาเต็มตัวของอาเซียน
(2) การมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับ
อาเซียน และ (3) การภาคยานุวัติ
Treaty of Amity and Cooperation
in Southeast Asia ปัจจุบัน มีประเทศ
ที่เข้าร่วมใน EAS จำนวน 18 ประเทศ
ได้แก่ อาเซียน 10 ประเทศ ออสเตรเลีย
จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์
รัสเซีย และสหรัฐฯ โดยรัสเซียและ
สหรัฐฯ เข้าร่วมการประชุม EAS
เป็นครั้งแรกในการประชุม EAS
ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 19 พ.ย. 2554
ที่บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย

การประชุม EAS มีขึ้นเป็นประจำ
ทุกปีในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน
ในปลายปีโดยประเทศที่เป็นประธาน
อาเซียนจะทำหน้าที่เป็นประเทศ
ผู้ประสานงานและเป็นประธานการ
ประชุม EAS ของปีนั้น

พัฒนาการสำคัญของ EAS

ในการประชุม EAS ครั้งที่ 1
ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ 14 ธ.ค.
2548 ได้มีการลงนาม Kuala Lumpur
Declaration on East Asia Summit
ซึ่งกำหนดให้ EAS เป็นเวทีหารือทาง
ยุทธศาสตร์ที่เปิดกว้าง โปร่งใส และ
ครอบคลุม ที่ประชุมยังเห็นพ้องกับ
แนวความคิดของไทยที่ให้ EAS เป็น
เวทีของผู้นำที่จะแลกเปลี่ยน ความเห็น
และวิสัยทัศน์ในประเด็นเชิงยุทธศาสตร์
ในลักษณะ top-down

ที่ประชุม EAS ครั้งที่ 2 เมื่อ
เดือน ม.ค. 2550 เห็นชอบให้กำหนด
สาขาความร่วมมือหลัก 5 สาขา ได้แก่
พลังงาน การศึกษา การเงิน การจัดการ
ภัยพิบัติ และประเด็นสาธารณสุข



ระดับโลกและโรคระบาด และยินดีกับ
ข้อเสนอของญี่ปุ่นให้จัดตั้ง Economic
Research Institute for ASEAN and
East Asia (ERIA) และการจัดทำ
Comprehensive Economic
Partnership in East Asia (CEPEA)
เพื่อสนับสนุนการบูรณาการทาง
เศรษฐกิจในภูมิภาค

ในการประชุม EAS ครั้งที่ 6
เมื่อวันที่ 19 พ.ย. 2554 ที่บาห์ลี
ประเทศอินโดนีเซีย ที่ประชุมฯ ได้รับรอง
(1) Declaration of the East Asia
Summit on the Principles for
Mutually Beneficial Relations
เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะยอมรับ
ร่วมกันในหลักการและแนวปฏิบัติต่าง ๆ
ที่จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบและ
แนวทางในการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ประเทศที่เข้าร่วม EAS และ (2)
Declaration of the East Asia
Summit on ASEAN Connectivity
เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะร่วมกันส่งเสริม
การมีส่วนร่วมและความร่วมมือระหว่าง
อาเซียนและประเทศคู่เจรจาที่เข้า
ร่วม EAS ในการพัฒนาความเชื่อมโยง
ในอาเซียนตาม Master Plan on
ASEAN Connectivity ส่งผลให้
ความเชื่อมโยงเป็นสาขาความร่วมมือหลัก
อันดับที่ 6 ของ EAS

ที่ประชุม EAS ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 20 พ.ย. 2555 ที่กรุงพนมเปญ ให้ความสำคัญต่อวาระการพัฒนา โดยได้รับรองแถลงการณ์ด้วยข้อริเริ่มด้านการพัฒนาของการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกซึ่งเสนอโดยจีน และแถลงการณ์ว่าด้วยการรับมือในระดับภูมิภาคเกี่ยวกับการควบคุมและจัดการกับปัญหาโรคมะเร็งที่ดื้อยาซึ่งเสนอโดยออสเตรเลีย

บทบาทของไทยใน EAS

ไทยเป็นผู้เสนอแนะให้ EAS เป็นเวทีของผู้นำในลักษณะ top-down และให้ใช้รูปแบบการประชุมแบบไม่เป็นทางการ (Retreat) เฉพาะผู้นำที่เข้าร่วมเท่านั้น เพื่อให้ผู้นำสามารถแลกเปลี่ยนความเห็นกันได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ไทยยังได้ริเริ่มจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับพลังงานชีวภาพเมื่อเดือนมิถุนายน 2551 เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีพลังงาน EAS ครั้งที่ 2 เมื่อเดือน ส.ค. 2551 ผลักดันการออก Joint Press Statement of the East Asia Summit on the Global Economic and Financial Crisis เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยสินเชื่อเพื่อการค้าเมื่อเดือนตุลาคม 2552 ซึ่งต่อมาออสเตรเลียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งที่ 2 เมื่อเดือน พ.ค. 2553 ที่นครซิดนีย์

ในการประชุม EAS ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 25 ต.ค. 2552 ที่เซาท์ หัวหิน ไทยได้ผลักดันการรับรอง Cha-am



Hua Hin Statement on EAS Disaster Management เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเตรียมความพร้อมที่รอบด้าน และเพิ่มประสิทธิภาพของการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในภูมิภาครวมทั้งการออก Joint Press Statement of the on the Revival of Nalanda University เพื่อแสดงการสนับสนุนทางการเมืองต่อข้อริเริ่มของอินเดียในการฟื้นฟูมหาวิทยาลัยนาลันทา

ในการประชุม AMM Retreat ที่เมืองลอมบอก ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 16- 17 ม.ค. 2554 ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับทิศทางของ EAS โดยไทยได้เสนอ Discussion Paper on ASEAN Strategy for the Expanded East Asia Summit: Reaffirming ASEAN Centrality in an Emerging Regional Architecture ซึ่งมีข้อเสนอที่สำคัญ 4 ประการ คือ (1) การจัดลำดับความสำคัญของ EAS โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประเด็นระดับโลก ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการเงิน และความร่วมมือด้าน

การเมืองและความมั่นคง (2) การปรับปรุงรูปแบบการประชุม EAS (3) การพิจารณาเชิญหัวหน้าองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม EAS เพื่อบรรยายสรุปประเด็นที่ EAS ให้ความสำคัญ และ (4) การชะลอการพิจารณาการขยาย EAS ไปจนถึงหลังปี 2558 ซึ่งจะเป็นปีครบรอบ 10 ปี ของ EAS และการบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ทั้งนี้การประชุม EAS ครั้งต่อ ๆ มา ได้เชิญ เลขาธิการสหประชาชาติ UNSG และ ผู้อำนวยการธนาคารโลก ADB เข้าร่วมตาม Discussion Paper ที่ไทยเสนอด้วย

ในการประชุม EAS ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 13 พ.ย. 2557 ที่กรุงเนปิดอว์ นายกรัฐมนตรีได้แสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับทิศทางและพัฒนาการของ EAS โดยสนับสนุนให้ EAS เปิดกว้างและเน้นแนวทางสร้างสรรค์ที่มุ่งไปสู่การขยายความร่วมมือระหว่างกันโดยผลักดันประเด็นความร่วมมือ ได้แก่ (1) ปัญหาข้ามพรมแดน โดยเฉพาะการลักลอบค้าสัตว์ป่า การค้ามนุษย์ โรคระบาด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดการภัยพิบัติ และ (2) ในด้านความเชื่อมโยง นายกรัฐมนตรีได้เสนอให้ EAS ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงในอาเซียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน 🇹🇹



การสนับสนุนศูนย์อาเซียน-จีน (ASEAN-China Centre: ACC) ของไทย

การส่งเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียน-จีน (ASEAN China Centre: ACC) ของไทยในช่วงที่ไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน เป็นการแสดงบทบาทเชิงรุกที่สำคัญ นับเป็นการร่วมกันบันทึกหน้าประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์อาเซียน-จีนที่ไทยได้ส่งเจ้าหน้าที่ไทยคนแรกไปปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นและเจ้าหน้าที่จีนที่มาจากหลากหลายกระทรวง โดยมีกระทรวงการต่างประเทศจีนเป็นเจ้าภาพหลัก



ศูนย์ฯ เป็นองค์การระหว่างรัฐบาล (inter-governmental organization) ที่รัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศกับสาธารณรัฐประชาชนจีนจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน ครั้งที่ 14 เพื่อเฉลิมฉลองความสัมพันธ์อาเซียนกับจีนในฐานะประเทศคู่เจรจาครบ 20 ปี เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2554 ที่ประเทศอินโดนีเซีย ดังนั้น การมีผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ฯ ที่กรุงปักกิ่ง จึงไม่เพียงแต่ส่งผลให้ศูนย์ฯ มีสถานะเป็นองค์การระหว่างรัฐบาลอย่างแท้จริงเท่านั้น แต่ยังช่วยปูพื้นฐานและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนและจีนในทางปฏิบัติผ่านการแลกเปลี่ยนทัศนคติแนวคิดและประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้อง



ผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรมในการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและดำเนินกิจกรรม เชื่อมโยงระหว่างประชาชนอาเซียนกับจีน สร้างความตระหนักรู้ เกี่ยวกับความสัมพันธ์อาเซียน-จีน และศูนย์ฯ เพื่อส่งเสริม ความไว้วางใจและความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน ของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์อาเซียน-จีนตามอาณัติที่ได้รับ มอบหมาย 5 ด้าน ได้แก่ การค้า การลงทุน การศึกษา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

ภารกิจของผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์คนไทยในช่วง 1 ปี ของการทำงานประจำศูนย์ฯ ที่สำคัญ อาทิ

1. ดูแลระบบ พัฒนาและปรับปรุงข้อมูลในเว็บไซต์ของศูนย์ฯ (www.asean-china-centre.org) สองภาษา (อังกฤษและจีน) ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเชื่อมโยงเข้ากับแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของประเทศสมาชิกอาเซียนและ จีนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ปัจจุบันมีผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์เฉลี่ยวันละ ประมาณ 1,500 ครั้ง

2. รับฟังข้อคิดเห็น ACC Microblog ซึ่งมีลักษณะคล้าย facebook แต่ใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารกับชาวจีน พัฒนาการนำเสนอข้อมูลและเกร็ดความรู้ที่น่าสนใจเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนและความสัมพันธ์อาเซียน-จีนในแต่ละวัน โดยในช่วงปีที่ผ่านมา ศูนย์ฯ สามารถเพิ่มเพื่อน (friends หรือ fans) ให้ Microblog ดังกล่าวได้มากกว่า 500,000 คน ส่งผลให้ในปัจจุบัน ACC Microblog มีจำนวนเพื่อนสูงกว่า 1.5 ล้านคน

3. เผยแพร่ ACC Newsletter สองภาษา (อังกฤษและจีน) ทุก ๆ 3 เดือน เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด ของศูนย์ฯ ทั้งในด้านการค้า การลงทุน การศึกษา วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และความสัมพันธ์อาเซียน-จีน แจกจ่ายครั้งละกว่าพันฉบับ ให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียนและจีน รวมถึงภาคประชาชน โดยผู้สนใจสามารถอ่าน Newsletter ดังกล่าวในลักษณะ PDF ได้จากเว็บไซต์ของศูนย์ฯ ด้วยอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังจัดทำและผลิตเอกสาร เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ และสถิติที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์อาเซียน-จีนในรูปแบบอื่น ๆ (อาทิ บทความ เอกสารประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ หนังสือ ฯลฯ) เผยแพร่ ในสื่อสิ่งพิมพ์และในโอกาสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ





4. จัดบูธและบอร์ด ประชาสัมพันธ์ศูนย์ฯ และความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ภายนอกศูนย์ฯ และในงานสำคัญประจำปี เช่น China-ASEAN EXPO รวมทั้งดูแลและจัดนิทรรศการในบริเวณ ACC ASEAN Hall ของศูนย์ฯ เพื่อให้ ASEAN Hall ดังกล่าวเปิดกว้างและเป็นสถานที่ที่อาเซียนและจีนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ นอกจากนี้ ได้ร่วมกับหน่วยอื่น ๆ ของศูนย์ฯ จัดงานเทศกาลเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประเทศสมาชิกอาเซียนสู่สาธารณชน จีนในวงกว้าง โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสื่อมวลชนในพื้นที่ รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสาร และสัมภาษณ์ในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งนับเป็นการเพิ่มศักยภาพให้ศูนย์ฯ สามารถเข้าถึงประชาชนและสานประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม

5. ดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อาเซียน-จีนในภาพรวม ในช่วงปีที่ผ่านมา หน่วยฯ ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ สัปดาห์ภาพยนตร์อาเซียนซึ่งจัดฉายในมหาวิทยาลัยจีนโดยภาพยนตร์ไทยได้รับความนิยมในหมู่นักศึกษาจีนเป็นอย่างมาก จัดการแข่งขันประกวดภาพถ่ายสถานที่และความประทับใจในอาเซียนและในจีนสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งอาเซียนและจีนผ่าน Microblog จัดบรรยายและพบปะระหว่างเอกอัครราชทูตอาเซียนประจำกรุงปักกิ่งกับนักศึกษาจีน จัดนิทรรศการภาพถ่ายประเทศสมาชิกอาเซียนและจีนร่วมกับ China Radio International (CRI) จัดสัมภาษณ์ชาวอาเซียนที่มีถิ่นพำนักในจีนและนักศึกษาอาเซียนเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีกับชาวจีนที่รับฟังรายการ นอกจากนี้ ยังได้ริเริ่มจัดทำโครงการแข่งขันประกวดเรียงความใต้หัวข้อ “Understanding ASEAN-China Relations” ซึ่งมีนักศึกษาจีนและต่างชาติร่วมส่งเรียงความเข้าประกวดราว 200 ฉบับ และยังได้จัดบรรยายเรื่องความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วจีนอย่างต่อเนื่องอีกด้วย ซึ่งนับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก 🇹🇭





การประชุมสุดยอดอาเซียน-เกาหลีใต้ สมัยพิเศษ (ASEAN – ROK Commemorative Summit)

เมื่อวันที่ 11-12 ธันวาคม 2557 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) สมัยพิเศษ และการประชุมสุดยอดภาคธุรกิจอาเซียน-เกาหลีใต้ ที่นครปูซาน ร่วมกับผู้นำอาเซียนและเกาหลีใต้ เพื่อฉลองครบรอบ 25 ปี ของความสัมพันธ์อาเซียน-เกาหลีใต้ ในหัวข้อ “สร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ นำมาซึ่งความสุข” (Building Trust, Bringing Happiness)

1. การประชุมสุดยอดอาเซียน-เกาหลีใต้ สมัยพิเศษ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2557

ที่ประชุมแสดงความพร้อมที่จะยกระดับความสัมพันธ์อาเซียน-เกาหลีใต้ในทุกมิติ และยินดีต่อความคืบหน้าในการส่งเสริมความร่วมมือตามแผนปฏิบัติการอาเซียน-เกาหลีใต้ในช่วงปี 2554-2558 ซึ่งครอบคลุมหลายหลายมิติ และเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน



ในด้านเศรษฐกิจ นายกรัฐมนตรีได้ผลักดันให้มีการเพิ่มการค้าและการลงทุนระหว่างกันให้มากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลีใต้ (ASEAN-Korea Free Trade Agreement: AKFTA) อย่างเต็มที่ และการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวของประชาคมอาเซียน ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการค้าระหว่างกัน 150,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายในปี 2558 และ 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายในปี 2563 รวมทั้งเร่งรัดการเจรจาครอบคลุมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ให้เสร็จสิ้นภายในปี 2558 เพื่อกระตุ้นการค้าและ

การลงทุนในภูมิภาคให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้นจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภูมิภาค สร้างงานและรายได้ให้กับประชาชน นอกจากนี้ ยังยินดีต่อการจัดตั้งสภาธุรกิจอาเซียน-เกาหลีใต้ ซึ่งจะเป็นเวทีให้ภาคธุรกิจและเอกชนของทั้งสองฝ่ายได้ขยายความร่วมมือระหว่างกัน โดยเฉพาะการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับ SMEs ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจ



ในด้านความเชื่อมโยงในภูมิภาค อาเซียนขอรับการสนับสนุนจากเกาหลีใต้เพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงในภูมิภาค โดยเฉพาะการดำเนินงานตามแผนแม่บทด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan of ASEAN Connectivity: MPAC) และข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียนระยะที่สองและสาม (Initiative for ASEAN Integration Work Plan II and Work Plan III) พ.ศ. 2552-2558 โดยนายกรัฐมนตรีของไทยได้เน้นย้ำว่า ประเทศไทยกำลังเดินทางอย่างเต็มที่ในการเชื่อมโยงเข้ากับภูมิภาค โดยเฉพาะในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง การพัฒนาเครือข่ายการคมนาคมทางบก ทั้งถนนและรถไฟ เรือ อากาศ พลังงาน และเทคโนโลยีสารสนเทศ การอำนวยความสะดวกในการข้ามแดนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนรอบประเทศ เพื่อสร้างศูนย์กลางการเจริญเติบโตใหม่ ๆ และกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่ชายแดน ซึ่งเกาหลีใต้สามารถมีส่วนร่วมผ่านการลงทุนในภูมิภาคให้มากขึ้น

ในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน อาเซียนสนับสนุนข้อริเริ่มของเกาหลีใต้ในกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-เกาหลีใต้ และชื่นชมแนวทางการพัฒนาชนบทแซมมาอิล อุนดง (Saema-eul Undong) ซึ่งสามารถใช้เป็นแบบอย่างของการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาค ซึ่งนายกรัฐมนตรีเห็นว่า ไทยและเกาหลีใต้สามารถร่วมมือกันเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาได้ เนื่องจากไทยมีประสบการณ์ในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในขณะที่โครงการแซมมาอิล อุนดง ประสบความสำเร็จในการพัฒนาชนบทของเกาหลีใต้ อันจะนำไปสู่การลดช่องว่างและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมซึ่งเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจของอาเซียน รวมทั้งสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียนที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

นโยบายแซมมาอิล อุนดง เป็นแนวทางการพัฒนาที่เกาหลีใต้ใช้ในการพัฒนาชนบทและประเทศในทศวรรษที่ 1970 จนทำให้เกาหลีใต้หลุดพ้นจากภาวะความยากจน โดยมุ่งเน้นความมานะ การพึ่งพาตนเอง และความร่วมมือในชุมชน ทั้งนี้ รัฐบาลเกาหลีใต้ประสงค์ที่จะนำแนวคิดแซมมาอิล อุนดง กลับมาใช้อีกครั้ง โดยในมิติภายในประเทศจะเน้นการพัฒนาเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่น เศรษฐกิจที่มั่นคง และประชาชนมีศีลธรรม ส่วนในมิติระหว่างประเทศจะเน้นการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา โดยมุ่งให้ประเทศผู้รับได้พึ่งพาตนเองและไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากภายนอก ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนของตน เช่น สอนให้ชาวบ้านพัฒนาวิธีทำการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ โดยให้ผู้คนในชุมชนสนับสนุนซึ่งกันและกัน



ในด้านสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค อาเซียนสนับสนุนข้อริเริ่มเพื่อสันติภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Asia Peace and Cooperation: NAPCI) ของเกาหลีใต้ ในการสร้างสันติภาพ ความร่วมมือ และความไว้วางใจในคาบสมุทรเกาหลี เพื่อนำไปสู่การรื้อฟื้นการเจรจาหกฝ่าย (Six-Party Talks) และให้คาบสมุทรเกาหลีปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์

ข้อริเริ่มเพื่อสันติภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นข้อริเริ่มของรัฐบาลเกาหลีใต้ภายใต้การนำของประธานาธิบดีปัก กึน - ฮย็อง เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสนับสนุนให้มีการหารือและร่วมมือกันสร้างรากฐานสำหรับสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองที่ยั่งยืนในภูมิภาค และสนับสนุนให้เกาหลีเหนือมีส่วนร่วมในประชาคมโลกมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรู้สึกสบายใจ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน นายกรัฐมนตรีได้นับถึงความสำคัญของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนให้ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น เพราะอาเซียนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงสุดของชาวเกาหลีใต้ และผู้คนจากอาเซียนไปท่องเที่ยวในเกาหลีใต้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และที่ประชุมยังสนับสนุนให้ขยายความร่วมมือด้านวัฒนธรรม การศึกษา และการแลกเปลี่ยนเยาวชน โดยศูนย์อาเซียน-เกาหลี (ASEAN-Korea Centre) ที่กรุงโซล และศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Culture House) ที่เกาหลีใต้จะสร้างขึ้นที่นครปูซาน สามารถมีบทบาทเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้รู้จักและเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น

อาเซียนมีพื้นที่ป่าเขตร้อนร้อยละ 15 ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าร้อยละ 20 ของโลก

ในด้านการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่ประชุมให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกาหลีใต้มีความเชี่ยวชาญ เช่น การจัดการและอนุรักษ์ป่าไม้ที่ยั่งยืน การปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ซึ่งในส่วนของไทยได้ดำเนินโครงการปลูกป่าในหมู่บ้านตามแนวชายแดน และจัดหาเครื่องบินที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการป้องกันและดับไฟป่า

ในด้านการจัดการภัยพิบัติ อาเซียนขอรับการสนับสนุนจากเกาหลีใต้ผ่านกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการบริหารจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response: AADMER) และศูนย์ประสานงานอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance and Disaster Management: AHA Centre) และอาเซียนพร้อมที่จะสนับสนุนเกาหลีใต้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำโลกครั้งที่ 7 ในปี 2559

นอกจากนี้ อาเซียนยังต้องการร่วมมือกับเกาหลีใต้ในเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งไทยเห็นว่าภาคเอกชนอาเซียน-เกาหลีใต้ สามารถเป็นผู้นำร่องในการผลักดันให้เกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม โดยในส่วนของไทยจะผลักดันให้มีกฎหมายรองรับ ลดการใช้น้ำมันและแก๊ส เพิ่มการใช้พลังงานทดแทน สนับสนุนการใช้รถยนต์ที่ลดมลภาวะ เช่น รถยนต์อีโคคาร์ ลดปริมาณขยะและมลพิษวางแผน และทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างความตระหนักรู้

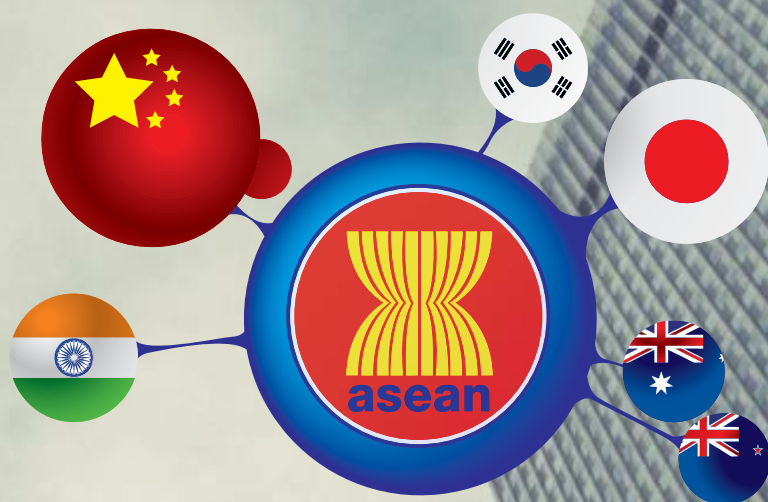
ที่ประชุมฯ ได้ร่วมรับรองแถลงการณ์ร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน - เกาหลีใต้ สมัยพิเศษ เพื่อฉลองครบรอบ 25 ปี ของความสัมพันธ์อาเซียน-เกาหลีใต้ ว่าด้วยวิสัยทัศน์ในอนาคตของหุ้นส่วนหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์อาเซียน-เกาหลีใต้ “สร้างความไว้วางใจ นำมาซึ่งความสุข” (Joint Statement of the ASEAN-ROK Commemorative Summit on the 25th Anniversary of the ASEAN-ROK Dialogue Relations: Our Future Vision of ASEAN-ROK Strategic Partnership “Building Trust, Bringing Happiness”) ซึ่งกำหนดทิศทางความร่วมมือระหว่างกันในอนาคต ในด้าน (1) การเมืองและความมั่นคงเพื่อสันติภาพของภูมิภาค (2) เศรษฐกิจเพื่อความเจริญรุ่งเรือง (3) สังคมและวัฒนธรรมเพื่อความสุขร่วมกัน (4) ความเชื่อมโยงในอาเซียน (5) การแก้ไขปัญหาในภูมิภาคและระหว่างประเทศ และ (6) การสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกความร่วมมืออาเซียน-เกาหลีใต้

2. การประชุมสุดยอดภาคธุรกิจอาเซียน-เกาหลีใต้ (2014 ASEAN-ROK CEO Summit) วันที่ 11 ธันวาคม 2557

นายกรัฐมนตรีเป็นหนึ่งในผู้บรรยายพิเศษในการประชุมสุดยอดภาคธุรกิจอาเซียน-เกาหลีใต้ ในหัวข้อ “แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและบทบาทของเอเชีย” โดยมีนักธุรกิจและสื่อมวลชนเกาหลีใต้และอาเซียนเข้าร่วมราว 300 คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีกล่าวถึงบทบาทที่สำคัญของภาคเอกชนในการผลักดันให้ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเป็นศูนย์กลางของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภูมิภาคและของโลก โดยภาครัฐและภาคเอกชนต้องร่วมกันส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีและนวัตกรรม พลังงาน และ เกษตร

นายกรัฐมนตรียังได้ชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐบาลไทยในการพัฒนาเศรษฐกิจในทุก ๆ ด้าน และเชื้อเชิญให้นักลงทุนจากเกาหลีใต้และอาเซียนเข้ามาลงทุนในประเทศไทยให้มากขึ้น โดยให้ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของเกาหลีใต้เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การเติบโตสีเขียว การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงภายในภูมิภาค โดยเฉพาะในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนการค้าจัดและแปรรูปชาย

ในขณะที่ประธานาธิบดีเกาหลีใต้ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับเกาหลีใต้ใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) สนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทเพิ่มขึ้นในตลาดโลก (2) ขยายความร่วมมือในภาคบริการ โดยไม่ควรจำกัดอยู่เพียงแค่ภาคพลังงานและการผลิต และ (3) ผลักดันให้ใช้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลีใต้ให้มากขึ้น โดยแก้ไขกฎระเบียบที่ยังยาก เนื่องจากมีการใช้ประโยชน์จากความตกลงดังกล่าวเพียงประมาณร้อยละ 50 ซึ่งน้อยกว่าความตกลงในกรอบอื่น ๆ 🇹🇭



ทำไมต้องมี RCEP?

การเข้าร่วมเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระดับภูมิภาคหรือความตกลง Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP: อาร์-เซป) ของอาเซียนนั้น อาจนำมาซึ่งคำถามจากหลายฝ่ายว่า เหตุใดอาเซียนยังต้องเข้าร่วมกรอบเจรจาดังกล่าวอีก ทั้งที่อาเซียนได้มีความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศคู่เจรจาหรือที่เรียกว่า ASEAN Plus One FTA ซึ่งเป็น FTA 5 ฉบับ กับ 6 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement: ACFTA) อาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership: AJCEP) อาเซียน-เกาหลีใต้ (ASEAN-Korea Free Trade Agreement: AKFTA) อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (ASEAN Australia-New Zealand Free Trade Agreement: AANZFTA) และอาเซียน-อินเดีย (ASEAN-India Free Trade Agreement: AIFTA) แล้ว กล่าวคือ หากจะส่งสินค้าไปยังประเทศทั้งหกดังกล่าวก็สามารถใช้ประโยชน์ของ FTA ที่ได้ทำไว้แล้วนั้นได้ จึงไม่น่าจำเป็นที่จะต้องทำ FTA ฉบับใหม่ขึ้นมาอีก

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาสถานการณ์ในโลกปัจจุบันให้ถ่วงถี่ จะเห็นได้ว่า หลักการและเหตุผลของ RCEP มีทั้งมิติด้านการเมืองและมิติด้านเศรษฐกิจ

ในส่วนของ **มิติด้านการเมือง** นั้น ประการแรก RCEP มีความสำคัญต่อประเทศคู่เจรจาของอาเซียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งจีนและอินเดีย ซึ่งตระหนักถึงบทบาทนำของสหรัฐฯ ในการเจรจาจัดทำความตกลง Trans-Pacific Strategic Partnership Agreement (TPP) ร่วมกับเขตเศรษฐกิจอื่น ๆ ในกรอบความร่วมมือ Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC: เอเปค) รวม 12 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ ชิลี เปรู เม็กซิโก แคนาดา สิงคโปร์ บรูไนฯ เวียดนาม มาเลเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่า จำนวนเกือบครึ่งของกลุ่มประเทศที่เจรจาจัดทำ RCEP เข้าร่วมเจรจาจัดทำ TPP ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ TPP เกิดขึ้นและพัฒนามาก่อนที่จะมีการริเริ่มการจัดทำ RCEP ในขณะที่ก่อนหน้านี้จะมีการเสนอแนวคิดการจัดทำ RCEP อาเซียนและประเทศคู่เจรจาได้มีแนวคิดการจัดตั้งเขตการค้าเสรีร่วมกัน ได้แก่ East Asia Free Trade Area (EAFTA) ซึ่งเป็นเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา 3 ประเทศ (อาเซียน+3) ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งจีนเป็นประเทศหลักที่เสนอและผลักดัน และ Comprehensive Economic Partnership for East Asia (CEPEA) ซึ่งเป็นเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา 6 ประเทศ (อาเซียน+6) ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ซึ่งญี่ปุ่นและออสเตรเลียเป็นประเทศหลักที่เสนอและผลักดัน

ประการต่อมา โดยคำนึงถึงภูมิรัฐศาสตร์ของภูมิภาคที่มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศ การพัฒนาเชิงภูมิเศรษฐศาสตร์ อันได้แก่การพึ่งพาทางเศรษฐกิจและการขยายความร่วมมือ เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างประเทศในภูมิภาคจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะดึงให้ประเทศต่าง ๆ ยังคงคำนึงถึงประโยชน์ของความร่วมมือมากกว่าความขัดแย้ง อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน

ประการสุดท้าย ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออาเซียนก็คือ อาเซียนต้องการรักษาบทบาทความเป็นแกนกลาง (ASEAN Centrality) ในการมีบทบาทนำและเป็นผู้ขับเคลื่อนความร่วมมือในภูมิภาค รวมทั้งสร้างความน่าเชื่อถือในการเป็นผู้กำหนดทิศทางของการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะในสายตาของประเทศมหาอำนาจ สำหรับ **มิติด้านเศรษฐกิจ** นั้น เอเชียจะเป็นพลังขับเคลื่อนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของโลกในช่วง 10-15 ปีข้างหน้า โดยจีนและอินเดียจะมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในฐานะมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชียคาดการณ์ว่า ในปี 2573 GDP ของอาเซียน จีนและอินเดีย รวมกันจะมีสัดส่วนถึงร้อยละ 47 ของ GDP มวลรวมของโลก หรือมากกว่าของสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปรวมกัน นอกจากนี้ ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา GDP ของเอเชียมีอัตราในการขยายตัวมากกว่า GDP ของสหรัฐฯ และยุโรป ทั้งนี้ RCEP จะเป็นเขตการค้าเสรีที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดย GDP มวลรวมของ 16 ประเทศ จะมากกว่า 17,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จำนวนประชากรรวมกัน มากกว่า 3.4 ล้านคน โดยจะมีกำลังซื้อจากชนชั้นกลางที่เพิ่มมากขึ้นด้วย



เหตุผลด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ อีกประการหนึ่งคือ การมีความตกลงฉบับเดียวจะช่วยลดความซ้ำซ้อนของความตกลง FTA ระหว่างอาเซียนกับคู่เจรจาแต่ละฉบับที่มีอยู่ ซึ่งจะช่วยลดความสับสนทางด้านกฎระเบียบและอำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจในการเข้ามาทำการค้าการลงทุนมากขึ้น นอกจากนี้ RCEP ยังจะช่วยลดต้นทุนการผลิตผ่านการใช้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิด การปรับประสานพิธีการศุลกากรให้สอดคล้องกันเพื่อความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานสินค้าให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันแทนที่จะแตกต่างกันไปตามแต่ละ FTA ที่อาเซียนมีกับแต่ละประเทศ (FTA Plus One)

ประเด็นที่น่าสนใจ อีกประเด็นหนึ่งคือ การเจรจาจัดทำ RCEP ในปัจจุบันอาจนำไปสู่ความตกลงในการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าบางรายการของประเทศภาคีในอัตราที่มากกว่าอัตราที่ได้มีการตกลงกันไปแล้วภายใต้ FTA Plus One เนื่องจากหลักการของ RCEP ได้กำหนดว่า ระดับของการเปิดตลาดภายใต้ RCEP จะต้องสูงกว่าระดับของการเปิดตลาดภายใต้ FTA Plus One 🇹🇭



ทะเลจีนใต้ :

กุญแจแห่งสันติภาพ

เสถียรภาพ และความร่วมมือในภูมิภาค



ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา หลายท่านคงเคยได้ยินข่าวคราวเกี่ยวกับความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ซึ่งพุ่งขึ้นสู่ระดับสูงสุดเมื่อเกิดเหตุจลาจลประทุงต่อต้านจีนในเวียดนาม หลังจากที่จีนได้เคลื่อนย้ายแท่นขุดเจาะน้ำมันขนาดยักษ์เข้าไปในพื้นที่ที่ต่างฝ่ายต่างอ้างสิทธิ์บริเวณหมู่เกาะพาราเซลส์เมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ โรงงานและบริษัทห้างร้านของชาวจีนและชาวต่างชาติหลายแห่งถูกเผาทำลายเสียหาย จนต้องอพยพชาวจีนบางส่วนกลับประเทศ นอกจากนี้ยังเกิดการกระทบกระทั่งกันระหว่างกองเรือคุ้มกันแท่นขุดเจาะน้ำมันกับเรือของฝ่ายเวียดนาม ซึ่งสร้างความกังวลใจให้กับประชาคมระหว่างประเทศ เพราะเกรงว่าจะกลายเป็นชนวนที่นำไปสู่การใช้อาวุธต่อกัน แต่ในท้ายที่สุด สถานการณ์ได้คลี่คลายลงเมื่อจีนถอนแท่นขุดเจาะน้ำมันกลับออกไป หลังจากประกาศว่าเสร็จสิ้นภารกิจสำรวจน้ำมันและก๊าซในบริเวณดังกล่าวแล้ว เหตุการณ์ที่ได้ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ ชี้ให้เห็นว่าปัญหานี้มีความสำคัญยิ่งยวดและกระทบต่อทุกประเทศที่ใช้ประโยชน์จากทะเลจีนใต้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม และหากไม่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือโดยสันติวิธี ก็คงกลายเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองของภูมิภาค ดังนั้น ท่านผู้อ่านคงอยากรู้ว่า แล้วมีวิธีการเช่นไรที่จะจัดการกับความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ และอาเซียนเข้าไปมีส่วนพัวพันกับเรื่องนี้ได้อย่างไร เรามาทำความรู้จักกับปัญหานี้กันครับ

ทะเลจีนใต้เป็นผืนน้ำใหญ่เป็นอันดับห้าของโลก มีพื้นที่ราว 3.5 ล้าน ตร.กม. กินอาณาบริเวณตั้งแต่ช่องแคบไต้หวันเรื่อยลงมาถึงช่องแคบมะละกา ในแต่ละปี จะมีเรือขนส่งน้ำมันราวสามในสี่จากตะวันออกกลางมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออก และเรือขนส่งสินค้าราวครึ่งหนึ่งของโลกแล่นผ่านไปมาในน่านน้ำแห่งนี้ ทะเลจีนใต้ยังเป็นจุดยุทธศาสตร์ด้านการทหารที่สำคัญของโลก เพราะช่องแคบมะละกาและช่องแคบอื่น ๆ ในย่านนี้ เช่น ช่องแคบซุนดาและลอมบอกในอินโดนีเซีย ถือเป็นเส้นเลือดใหญ่ทางเศรษฐกิจของภูมิภาค และเป็นช่องทางเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก นอกจากนี้ ทะเลจีนใต้ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางทะเล ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมถึงปลาและสัตว์ทะเลนานาชนิดจากความหลากหลายทางชีวภาพ ที่สำคัญ คาดว่าทะเลจีนใต้เป็นแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติปริมาณมหาศาล โดยจีนเคยประมาณการไว้ว่าอาจมีน้ำมันดิบมากถึง 200,000 ล้านบาร์เรล และก๊าซธรรมชาติ 2,000 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต



Source: U.S. Energy Information Administration, International Hydrographic Organization
Representation of international boundaries is not necessarily authoritative

ซึ่งปัจจัยหลังนี้ น่าจะเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้การอ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ทวีความเข้มข้น มีความสลับซับซ้อน และต่างฝ่ายต่างไม่ยอมลดราวาศอกให้แกกัน

แท้จริงแล้ว ปัญหาทะเลจีนใต้มีไ้เรื่องใหม่ แต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานหลายสิบปี รากเหง้าของปัญหาคือการอ้างสิทธิ์ทางทะเลทับซ้อนกัน และแก่งแย่งกรรมสิทธิ์เหนือภูมิประเทศ (features) ต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ ได้แก่ เกาะ แก่ง โขดหิน ปะการัง สันทราย ฯลฯ ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ตามสองหมู่เกาะใหญ่ คือ หมู่เกาะพาราเซลส์ (Paracels) และหมู่เกาะสแปรตลีสส์ (Spratlys) โดยมีจีน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย และบรูไน เป็นประเทศที่อ้างอธิปไตย (sovereignty) หรือสิทธิอธิปไตย (sovereign rights) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จีนอ้างสิทธิ์เหนือทะเลจีนใต้เกือบทั้งหมด เวียดนามอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะใหญ่ทั้งสอง ส่วนฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไนอ้างเขตเศรษฐกิจจำเพาะ¹ และไหล่ทวีป² ซึ่งอาจมีเกาะ ปะการัง ฯลฯ บางแห่งรวมอยู่ในนั้นด้วย ทำให้การอ้างสิทธิ์ทับซ้อนกันไปมา ทั้งนี้ การเข้าครอบครองภูมิประเทศต่าง ๆ ตามที่ปรากฏอยู่จริงในปัจจุบัน อาจไม่สอดคล้องกับการประกาศอ้างสิทธิ์ของตน เพราะสิ่งที่ตนอ้างสิทธิ์อาจถูกผู้อื่นครอบครองอยู่ อีกทั้งแต่ละประเทศยังใช้หลักในการอ้างสิทธิ์ต่างกัน ถ้าไม่ใช่หลักฐานทางประวัติศาสตร์ดังเช่นกรณีของจีน ก็ยึดหลักตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. 1982 ในกรณีของฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไน หรือใช้ทั้งสองอย่างควบคู่กันดังกรณีของเวียดนาม นอกจากนี้ ยังมีเสียงเรียกร้องให้ประเทศที่อ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ชี้แจงการอ้างสิทธิ์ของตนเพื่อให้เกิดความกระจ่างและนำไปสู่การความร่วมมือในขณะที่ยังรอการเจรจาเพื่อให้ได้ข้อยุติที่ถาวร เช่น การพัฒนาร่วม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล การปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ และการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเล เป็นต้น โดยไม่ส่งผลกระทบ (without prejudice) ต่อการอ้างสิทธิ์ของแต่ละประเทศ

เมื่อหลายสิบปีที่แล้ว ปัญหาทะเลจีนใต้มีความรุนแรง เกิดการใช้กำลังเพื่อแย่งชิงกัน มีการยึดเรือและจับเรือประมงของฝ่ายตรงข้าม ทำให้ทะเลจีนใต้กลายเป็นทะเลแห่งความขัดแย้ง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อทุกประเทศในภูมิภาค ดังนั้น เพื่อให้สถานการณ์คลี่คลายไปในทิศทางที่ดี จีนและอาเซียนในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาลเพียงแห่งเดียวในภูมิภาคแห่งนี้จึงร่วมกันจัดทำปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea: DOC หรือดีโอซี) ขึ้นในปี 2545 เพื่อแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองที่จะร่วมมือกันสร้างสันติภาพ เสถียรภาพ และความร่วมมือในภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือผ่านโครงการรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจรจาแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศที่อ้างสิทธิ์ต่อไป



หลังจากที่อาเซียนและจีนมี DOC เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความร่วมมือและป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายตัวแล้ว ได้มีการจัดตั้งกลไกขึ้นมาเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติตาม DOC ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ คณะทำงานร่วมอาเซียน-จีนว่าด้วยการปฏิบัติตาม DOC (JWG on DOC) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีนว่าด้วยการปฏิบัติตาม DOC (SOM on DOC) ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนและจีนจะสลับสับเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพจัด การประชุมทั้งสอง

¹ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations on the Law of the Sea: UNCLOS) ค.ศ. 1982 เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (exclusive economic zone: EEZ) วัดจากเส้นฐานที่ขยายฝั่งออกไปในทะเลจนถึงระยะ 200 ไมล์ทะเล (หรือประมาณ 370 กม.) โดยรัฐชายฝั่งมีสิทธิ์ที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และมีเขตอำนาจเกี่ยวกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการคุ้มครองรักษาสัตว์น้ำในขณะที่ยังไม่มีเสรีภาพในการเดินเรือ บินผ่าน วางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล

² ตาม UNCLOS ค.ศ. 1982 ไหล่ทวีป (continental shelf) ของรัฐชายฝั่งประกอบด้วยพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดิน ซึ่งขยายจากชายฝั่งออกไปในทะเลจนถึงริมนอกของขอบทวีปหรือจนถึงระยะ 200 ไมล์ทะเล ซึ่งรัฐชายฝั่งมีสิทธิ์ที่จะสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่บน ไหล่ทวีป หรือใต้ผิวดิน เช่น น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุต่าง ๆ

โดยมีจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนที่เป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ทำหน้าที่ประธานร่วม ทั้งนี้ เป้าหมายสำคัญอันหนึ่งของ DOC คือการจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC หรือซีโอซี) ซึ่งจะเป็นกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานที่เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน โดยจะมีความเข้มข้นกว่า DOC และอาจถึงขั้นมีผลผูกพันทางกฎหมายที่บังคับให้ประเทศที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม ซึ่งจะก่อให้เกิดบรรยากาศของความร่วมมือ ลดโอกาสของการเกิดความขัดแย้ง และทำให้การบริหารจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยได้มีโอกาสแสดงบทบาทอย่างแข็งขันในปัญหาทะเลจีนใต้ เมื่อต้องทำหน้าที่ประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน นาน 3 ปี ระหว่างเดือน ก.ค. 2555-ต้นเดือน ส.ค. 2558 ในจังหวะที่จีนกำลังประสบปัญหากับประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศในเรื่องทะเลจีนใต้ ซึ่งกระทบต่อความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ดังนั้น เป้าหมายของไทยจึงมุ่งให้ความสำคัญต่อการเป็นสะพานเชื่อมเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความไว้วางใจต่อกัน ด้วยการผลักดันให้มีการปรึกษาหารือและการประชุมร่วมกันให้บ่อยครั้งมากขึ้น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และในระดับต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ให้ดีขึ้นดังเดิม อาทิ (1) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน อย่างไม่เป็นทางการ ที่เมืองพัทยา (29 ต.ค. 2555) ซึ่งทุกฝ่ายเห็นว่าการเจรจาจัดทำ COC เป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป บนพื้นฐานของความสอดคล้องใจของทุกฝ่าย ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตาม DOC อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ (2) การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการที่หัวหิน (14 ส.ค. 2556) ซึ่งเห็นว่าควรจัดทำ COC ให้เสร็จโดยเร็ว ควบคู่ไปกับการปฏิบัติตาม DOC ผ่านการดำเนินโครงการความร่วมมือต่าง ๆ โดย COC มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ ป้องกันการเกิดความขัดแย้ง จัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจรจาแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี

นอกจากนี้ ไทยยังได้ทำหน้าที่ประธานร่วมการประชุม JWG on DOC ครั้งที่ 8-13 และการประชุม SOM on DOC ครั้งที่ 6-8 (จนถึงเดือน มี.ค. 2558) ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมทั้งสองหลายครั้ง ในแต่ละครั้ง ก่อให้เกิดความคืบหน้ามาโดยตลอด เช่น การประชุม SOM on DOC ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 15 ก.ย. 2556 ที่เมืองซูโจว มณฑลเจียงซู ซึ่งเป็นการหารือเรื่อง COC ในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเป็นครั้งแรก การประชุม JWG on DOC ครั้งที่ 12 และ SOM on DOC ครั้งที่ 8 ที่กรุงเทพฯ ซึ่งได้หารือกันเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะใช้ในการยกร่าง COC รวมทั้งผลักดันการดำเนินโครงการความร่วมมือในกรอบ DOC ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อลดโอกาสของการเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ โดยที่ไม่ต้องรอให้การเจรจา COC แล้วเสร็จ

ปัญหาทะเลจีนใต้มีความสำคัญต่อความมั่นคงและความสงบสุขของภูมิภาค อีกทั้งมีความสำคัญต่อความสัมพันธ์อาเซียนกับจีน ดังนั้น แม้ว่าประเทศไทยจะมีใช้ประเทศที่อ้างสิทธิ์ แต่ก็เป็นมิตรกับทุกประเทศ และใช้ประโยชน์จากทะเลจีนใต้ในหลาย ๆ ทาง รวมทั้งการขนส่งทางทะเล จึงต้องการที่จะเห็นสันติภาพ เสถียรภาพ และความร่วมมือเกิดขึ้นระหว่างประเทศต่าง ๆ และขอถ่ายทอดมุมมองของไทยและสิ่งที่ไทยประสงค์จะช่วยผลักดันให้คืบหน้าให้ผู้อ่านรับทราบ ดังนี้

(1) ปัญหาทะเลจีนใต้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค ซึ่งมีหลากหลายมิติ ดังนั้น เสรีภาพในการเดินเรือและการบินผ่านในทะเลจีนใต้ต้องได้รับการเคารพ

(2) สนับสนุนการปฏิบัติตาม DOC อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ และครบถ้วนทุกข้อบท

(3) ปัญหาการอ้างสิทธิ์เป็นเรื่องระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องได้รับการแก้ไขในระดับทวิภาคี และโดยสันติวิธีบนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ

(4) สนับสนุนให้อาเซียนและจีนเจรจาจัดทำ COC ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

(5) COC ควรเป็นกฎกติกาและบรรทัดฐานที่ต่อยอดจาก DOC เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ ป้องกันการเกิดความขัดแย้ง บริหารจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจรจาแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี

(6) สนับสนุนการสร้างความเป็นเอกภาพและความเป็นแกนกลางของอาเซียนในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมความร่วมมือในทะเลจีนใต้ในกรอบอาเซียน-จีน

ทุกวันนี้ ปัญหาทะเลจีนใต้ยังไม่ได้มีการแก้ไขอย่างจริงจังระหว่างประเทศที่อ้างสิทธิ์ และยังคงมีการดำเนินการบางอย่างในพื้นที่เพื่อใช้เป็นเครื่องยืนยันการอ้างสิทธิ์ของตน ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการสร้างบรรยากาศที่จะช่วยเอื้ออำนวยต่อการเจรจาแก้ไขปัญหาทะเลจีนใต้ เช่น การเข้าไปจับจองหรือแย่งชิง การส่งคนชาติของตนเข้าไปอยู่อาศัยในภูมิประเทศที่ไม่เคยมีผู้อยู่อาศัยมาก่อน การดัดแปลงสภาพภูมิประเทศตามธรรมชาติ เช่น ถมทะเลเพื่อขยายพื้นที่และอาณาเขตของเกาะ แก่ง ปะการัง ฯลฯ เพื่อสร้างเกาะเทียม รวมทั้งก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เช่น ท่าเรือ สนามบิน ที่พักอาศัย ฯลฯ ซึ่งขัดกับ DOC และสวนทางกับความพยายามทางการทูตที่มุ่งคลี่คลายปัญหา ดังนั้น ไทยจึงพยายามส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตาม DOC อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ และในทุกข้อบท รวมทั้งสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยได้มีบทบาทนำหรือเข้าร่วมในกิจกรรมความร่วมมือในกรอบ DOC โดยเฉพาะในเรื่องที่จะช่วยป้องกันมิให้เกิดการกระทบกระทั่งกันในพื้นที่ เช่น การจัดตั้งโทรศัพท์สายด่วนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การฝึกซ้อมด้านการค้นหาและกู้ภัยทางทะเล การวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล เป็นต้น ซึ่งฝ่ายไทยหวังว่านับจากนี้จนถึงต้นเดือน ส.ค. 2558 ซึ่งหมดวาระการทำหน้าที่ประเทศผู้ประสานงานของไทย จะสามารถผลักดันการเจรจาจัดทำ COC ให้ปรากฏความคืบหน้าให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งรักษาพลวัตของการปรึกษาหารือเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างอาเซียนและจีน อันจะเป็นการร่วมมือกันเปลี่ยนทะเลจีนใต้จากทะเลแห่งความขัดแย้งให้เป็นทะเลแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความร่วมมือในภูมิภาคต่อไป 🇹🇭

ปฏินญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคี ในทะเลจีนใต้ พ.ศ. 2545

รัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนและรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ยืนยัน เจตนารมณ์ของตนที่จะหล่อหลอมและพัฒนามิตรภาพและความร่วมมือที่มีอยู่ระหว่างประชาชนและรัฐบาลเพื่อมุ่งส่งเสริมหุ้นส่วนในศตวรรษที่ 21 ของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและไว้วางใจกัน รับรู้ถึงความต้องการที่จะส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่สันติเป็นมิตร และสมานฉันท์ในทะเลจีนใต้ระหว่างอาเซียนและจีน เพื่อเสริมสร้างสันติภาพ เสถียรภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค

ให้คำมั่น ที่จะเสริมสร้างหลักการและวัตถุประสงค์ของแถลงการณ์ร่วมของการประชุมประมุขแห่งรัฐ/หัวหน้ารัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนกับประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ. 1997

ปรารถนา ที่จะเพิ่มพูนเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่ถาวรและสันติ

ขอประกาศดังต่อไปนี้

1. ภาคียืนยันคำมั่นสัญญาของตนต่อวัตถุประสงค์และหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลักปณญัตติว่าด้วยการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ 5 ประการ และหลักการอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากลอื่น ๆ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งใช้เป็นบรรทัดฐานพื้นฐานสำหรับการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ

2. ภาคิให้คำมั่นที่จะแสวงหาวิถีทางในการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้นื้อเชื่อใจตามหลักการข้างต้นและบนพื้นฐานของความเสมอภาคและการเคารพซึ่งกันและกัน

3. ภาคิยืนย่นการเคารพและคำมั่นของตนต่อเสรีภาพในการเดินเรือและการบินผ่านในทะเลจีนใต้ โดยสอดคล้องกับหลักการอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากลตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

4. ภาคิที่เกียวข้องรับที่จะแก้ไขความขัดแย้งเรื่องเขตอำนาจและอาณาเขตโดยสันติวิธี โดยไม่ใช้วิธีการข่มขู่คุกคามหรือใช้กำลัง ด้วยการหารือและเจรจาฉันมิตรระหว่างรัฐอธิปไตยที่เกียวข้องโดยตรง โดยสอดคล้องกับหลักการอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากลตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982



5. ภาคิรับที่จะใช้ความยับยั้งชั่งใจในการดำเนินกิจกรรมที่อาจทำให้ความขัดแย้งขยายตัว หรือมีความยุ่งยากและกระทบต่อสันติภาพและเสถียรภาพ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่อาศัยบนเกาะ ปะการัง สันทราย สันดอน หรือภูมิประเทศอื่น ๆ ที่ยังไม่มีผู้อยู่อาศัยในปัจจุบัน และจัดการกับปัญหาความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์

ในระหว่างที่รอการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตอำนาจและอาณาเขตโดยสันติวิธี ภาคิที่เกียวข้องรับที่จะเพิ่มพูนความพยายามในการแสวงหาหนทางเพื่อสร้างความไว้นื้อเชื่อใจและความเชื่อมั่นระหว่างกัน ด้วยจิตวิญญาณแห่งความร่วมมือและความเข้าใจกัน ซึ่งรวมถึง

- (ก) หากเห็นสมควร ให้จัดการพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่กลาโหมและทหาร
- (ข) ประกันการปฏิบัติต่อบุคคลทุกคนที่ตกอยู่ในภาวะอันตราย หรือต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เยี่ยมมนุษย์และอย่างยุติธรรม
- (ค) แจ้งให้ภาคิอื่นที่เกียวข้องทราบถึงการฝึกซ้อมร่วมทางทหารที่กำลังจะเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ
- (ง) แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกียวข้องด้วยความสมัครใจ

6. ในระหว่างที่รอการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ได้ข้อยุติที่ถาวรและครอบคลุม ภาคิที่เกียวข้องอาจแสวงหาหรือดำเนินกิจกรรมความร่วมมือ โดยอาจรวมถึง

- (ก) การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- (ข) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล
- (ค) ความปลอดภัยในการเดินเรือและการสื่อสารในทะเล



- (ง) ปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัย
- (จ) การปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงการลักลอบค้ายาเสพติด การกระทำ อันเป็นโจรสลัดและการปล้นทรัพย์ใน ทะเล และการลักลอบค้าอาวุธ

ภาคีที่เกี่ยวข้องควรตกลงกันเกี่ยวกับรูปแบบ ขอบเขตและสถานที่สำหรับความร่วมมือทวิภาคี และพหุภาคีก่อนดำเนินการจริง

7. ภาคีที่เกี่ยวข้องพร้อมที่จะดำเนินการหารือ และพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบ

ที่ได้ตกลงกัน รวมถึงการปรึกษาหารือกันบ่อยครั้งในการปฏิบัติตามปฏิญญานี้ เพื่อมุ่งส่งเสริมความเป็นประเทศเพื่อนบ้าน ที่ดีและความโปร่งใสการสร้างความสมานฉันท์ ความเข้าใจร่วมกันและความร่วมมือ และการอำนวยความสะดวกในการ แก้ไขปัญหาระหว่างกัน

8. ภาคีรับที่จะเคารพทบทวนข้อยุติแห่งปฏิญญานี้ และดำเนินการที่สอดคล้องกัน

9. ภาคีสันับสนุนให้ประเทศอื่น ๆ เคารพต่อหลักการที่ปรากฏในปฏิญญานี้

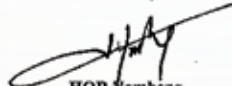
10. ภาคีที่เกี่ยวข้องยืนยันว่า การรับรองแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้จะส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค และตกลงที่จะทำงานบนพื้นฐานของหลักฉันทามติ ในการบรรลุเป้าหมายนี้ในท้ายที่สุด 🇷🇺

ทำในวันทีสี่ของเดือนพฤศจิกายนในปีคริสต์ศักราชสองพันสอง ที่กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา
ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน และนายหวัง อี้ ผู้แทนพิเศษและรัฐมนตรีช่วย
ต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน

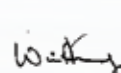
For Brunei Darussalam


Mohamed Bolkiah
Minister of Foreign Affairs

For the Kingdom of Cambodia


HOR Namhong
Senior Minister and Minister of
Foreign Affairs and International Cooperation

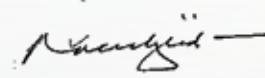
For the Union of Myanmar


Win Aung
Minister for Foreign Affairs

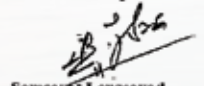
For the Republic of the Philippines


Blas F. Ople
Secretary of Foreign Affairs

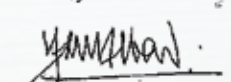
For the Republic of Indonesia


Dr. Hassan Wirayuda
Minister for Foreign Affairs

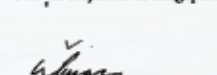
For the Lao People's Democratic Republic


Somsavat Lengsavad
Deputy Prime Minister and
Minister for Foreign Affairs

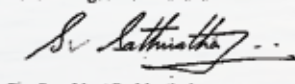
For Malaysia


Datuk Seri Syed Hamid Albar
Minister of Foreign Affairs

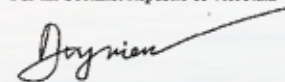
For the Republic of Singapore


Prof. S. Jayakumar
Minister for Foreign Affairs

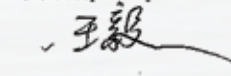
For the Kingdom of Thailand


Dr. Surakiart Sathirathai
Minister of Foreign Affairs

For the Socialist Republic of Viet Nam


Nguyen Dy Nien
Minister of Foreign Affairs

For the People's Republic of China


Wang Yi
Special Envoy and
Vice Minister of Foreign Affairs



ไทย

กับ

AEC POST 2015

เหลือเวลาอีกไม่ถึง 1 ปี ก่อนจะถึงช่วงเวลาสำคัญที่หลายคนกำลังจับตามองว่า ในปี 2558 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนจะก่อรูปสร้างร่างเป็นประชาคมอาเซียนอย่างไร ไทยถือเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนที่ตื่นตัวกับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนอย่างมาก โดยเห็นได้จากสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ประโคมข่าว มีสื่อบริการที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนมากมาย อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคข่าวสารอย่างเรา ๆ ควรใช้วิจารณญาณให้ถ้วนถี่ในการเลือกคัดกรองให้ถี่ถ้วน และวิเคราะห์ข่าวสารข้อมูลที่ได้รับมาเหล่านั้น เพื่อความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง

หนึ่งในคำฮิตติดปากของหลายๆ คนในช่วงเวลานี้ เมื่อพูดถึงอาเซียนคงหนีไม่พ้นคำว่า AEC หรือ ASEAN Economic Community หลายคนยังเข้าใจผิดว่า AEC คือ ประชาคมอาเซียน และเป้าหมายของอาเซียนในปี 2558 ก็คือ การจัดตั้ง AEC เท่านั้น ซึ่งในฐานะที่ผู้เขียนรับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจของอาเซียน ก็พอเข้าใจได้ว่าทำไมคนทั่วไปอาจมีความเข้าใจเช่นนี้ เหตุผลที่อธิบายได้ง่ายๆ คือ เศรษฐกิจเป็นเรื่องปากท้องของเราทุกคน และเป็นเรื่องใกล้ตัวที่พอจับต้องได้ อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงที่สำคัญ คือ AEC เป็นเพียงหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) ประกอบด้วยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

เมื่อเรามีความเข้าใจพื้นฐานที่ถูกต้องตรงกันแล้ว ตอนนี้น่าดูกันว่าเป้าหมายของการก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนในส่วนของ AEC ที่ตั้งไว้นั้นลุล่วงไปถึงไหน ตามกรอบเวลาที่เรากำหนด ซึ่งก็คือภายในปี 2558 โดยพิจารณาความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งระบุเป้าหมายหลักของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไว้ 4 เรื่อง ได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค และการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก สรุปผลการประเมินของสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat: ASEC) ตั้งแต่เดือน ม.ค. 2551-ก.ค. 2556 อาเซียนได้ดำเนินการตามพันธกรณีที่ระบุไว้ในแผนงานฯ แล้ว 72.3% โดยในส่วนของไทยได้ดำเนินการไปแล้ว 81.1% อย่างไรก็ตามอีกเกือบ 20% ที่เหลือนั้น เป็นประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงโดยต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน เช่น การอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งข้ามแดน ระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว (ASEAN Single Window: ASW) การปรับประสานมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุน รวมทั้งการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นต้น



นอกจากมาตรการตามแผนงานฯ แล้ว ไทยยังต้องเร่งพัฒนาในอีกหลาย ๆ เรื่องอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของประเทศในการบูรณาการเข้ากับภูมิภาคและประชาคมโลกต่อไป ปี 2558 เป็นเพียงกำหนดเวลาหนึ่งในหน้าประวัติศาสตร์ของอาเซียน ซึ่งหลังจากปีหน้ายังมีความท้าทายอีกมากมายที่รอไทยและอาเซียนอยู่ เพราะอาเซียนกำลังพิจารณาจัดทำแผนงานใหม่ภายหลังปี 2558 ซึ่งจะเน้นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่กว้างและลึกขึ้น เช่น การเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการบริหารจัดการประเด็นที่คาบเกี่ยวระหว่างสามเสาหลักของประชาคมอาเซียนอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น ประเด็นด้านแรงงานซึ่งมีทั้งมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม

ยังคงไม่สายเกินไปที่ไทยจะหันกลับมาพิจารณาและประเมินตนเองว่า เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ ในอาเซียน และนอกภูมิภาคแล้ว ไทยอยู่ในตำแหน่งใด เราพอใจในตำแหน่งนี้แล้วหรือ เราจะอยู่เฉย ๆ หรือจะเร่งก้าวไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อม ๆ กับเพื่อนประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 9 ประเทศ หากจะเร่งพัฒนาประเทศไทยในอาเซียน จะต้องทำอย่างไร ภาครัฐไม่สามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้เพียงลำพัง คนไทยทุกคนจากทุกภาคส่วนจะต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ประเทศไทยให้ก้าวสู่ AEC และยังคงก้าวต่อไปภายหลังปี 2558

ไทยเล็งเห็นประโยชน์ของอาเซียนมาตั้งแต่ไทยเป็นผู้ริเริ่มการก่อตั้งอาเซียนในปี 2510 ต่อมา ไทยก็เป็นผู้เสนอแนวคิดเรื่องการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area-AFTA) ในปี 2535 และล่าสุด ในปี 2552 ไทยยังได้เสนอแนวคิดเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน (ASEAN Connectivity) อีกด้วย วิสัยทัศน์ของไทยได้รับการยอมรับเป็นอย่างดีในหมู่เพื่อน ๆ อาเซียน ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค เพื่อให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและบูรณาการกับตลาดโลกได้ ท่ามกลางสถานการณ์ที่มีความพึงพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

มองในมุมหนึ่ง ไทยเป็นประเทศที่มีบทบาทนำในอาเซียนมาอย่างต่อเนื่อง และในขณะเดียวกัน ไทยก็โชคดีที่มีที่ตั้งที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์อยู่ตรงกลางภาคพื้นทวีป อย่างไรก็ดี หากเราต้องการให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์เป็นเพียงองค์ประกอบย่อยที่เอื้อประโยชน์ แต่หาใช้ปัจจัยหลักที่จะขับเคลื่อนให้ไทยไปถึงจุดนั้นได้



หากจะมองไทยใน AEC ให้ลึกซึ้ง เพื่อให้ไทยพร้อมก้าวต่อไปอย่างเข้มแข็ง มีแง่มุมสำคัญที่ไทยจำเป็นต้องพิจารณาตัวเอง เรื่องแรกเป็นเรื่องพื้นฐานที่ทุกคนน่าจะทราบกันดี แต่บางทีอาจมองข้ามไป คือ การเสริมสร้างจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อน เราควรทำความเข้าใจกับตัวเองว่าเรามีจุดแข็งหรือเก่งเรื่องใด แล้วช่วยกันส่งเสริมจุดแข็งเหล่านั้นกันอย่างไรอย่างจริงจังเอาใจและต่อเนื่อง ตัวอย่างจุดเด่นที่เห็นชัดของไทย คือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การบริการของเราเป็นที่ยอมรับจากทั่วโลก นักท่องเที่ยวต่างประทับใจ เราจะต่อยอดอย่างไรให้ดียิ่งขึ้นและทำให้การท่องเที่ยวไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนสร้างโอกาสและรายได้ให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

หากจะมองหาจุดอ่อนและจุดบกพร่อง เราก็ต้องพร้อมพิจารณาตัวเอง ยอมรับข้อเท็จจริง และพร้อมที่จะแก้ไขให้ตรงจุด ธุรกิจ SME มีสัดส่วนเป็นธุรกิจหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย แต่ยังคงต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถอีกมาก เพื่อให้สามารถแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจได้ใน AEC และแข่งขันได้ในในตลาดโลก ประเด็นที่สำคัญยิ่งอีกเรื่องคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นจุดอ่อนของประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศ รวมทั้งไทย เศรษฐกิจไทยจะไม่สามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้ หากเราไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ความท้าทายที่สุดอีกประการหนึ่ง คือ วิธีการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราประสบความสำเร็จท่ามกลางสิ่งต่าง ๆ ที่หมุนเปลี่ยนรอบตัวเราหรือรอบประเทศเรา คือ การปรับทัศนคติให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายเหล่านั้น ยกตัวอย่างเช่น หากพูดถึงระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันซึ่งมีความเชื่อมโยงในระดับที่สูง เนื่องจากการประกอบธุรกิจการค้าอยู่ในรูปแบบของห่วงโซ่อุปทานและการเปิดเสรีประเทศใดที่ยังปิดและพยายามปกป้องประเทศจากการเปิดเสรี ประเทศนั้นจะยิ่งเสียเปรียบ สรุปได้ว่า ยิ่งเปิดรับและ





ปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้นเท่าไร โอกาสที่จะดึงดูดเงินเข้าประเทศจะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น เป็นต้น แน่นอนว่าทุกอย่างมีทั้งข้อดีข้อเสีย แต่เราจะมองแต่ข้อเสียแล้วหยุดนิ่งอยู่กับที่ หรือจะกล้ารุกเพื่อใช้ประโยชน์จากข้อดีของการเปิดเสรีและเร่งพัฒนาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของตัวเองต่อไปเรื่อย ๆ ทั้งนี้ทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับทัศนคติของเรา นอกจากนี้การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมองอย่างรอบด้านจะยิ่งช่วยผลักดันให้ไทยก้าวได้ไกลยิ่งขึ้น การมองเศรษฐกิจไทยอีก 10 หรือ 20 ปี ข้างหน้าให้มี GDP per capita อยู่ที่ 8,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือไทยจะติดอันดับ 1 ใน 30 ประเทศที่มีระบบการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ที่ดีที่สุดในโลก หรือไทยจะเป็นศูนย์กลางเรื่องความเชื่อมโยงของภูมิภาคอย่างแท้จริง วิสัยทัศน์เหล่านี้จะเป็นแรงบันดาลใจ เป็นความทะเยอทะยานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประเมินตัวเองแล้วปฏิบัติได้จริง

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นของประชาชนทุกคนในอาเซียน รวมทั้งประชาชนไทย ดังนั้น หากเราต้องการเห็นประชาคมของเราเป็นเช่นไร เราจะต้องเป็นผู้มีส่วนส่งเสริมและรังสรรค์ประชาคมฯ ในลักษณะนั้นขึ้นมา เช่นเดียวกันหากเราต้องการให้ไทยอยู่ในตำแหน่งใดของอาเซียนและของโลก เราคนไทย ต้องเปิดหูเปิดตา รับข่าวสารข้อมูลและวิเคราะห์ทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลที่ได้รับ และเปิดใจ คือ มีทัศนคติที่เปิดกว้าง พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง เรียนรู้และพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไกลในประชาคมอาเซียนที่มั่นคง มั่งคั่ง และน่าอยู่

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นของประชาชน ทุกคนในอาเซียน รวมทั้งประชาชนไทย ดังนั้น หากเราต้องการเห็นประชาคมของเราเป็นเช่นไร เราจะต้องเป็นผู้รังสรรค์ประชาคมฯ ในลักษณะนั้นขึ้นมา เช่นเดียวกันหากเราต้องการให้ไทยอยู่ในตำแหน่งใดของอาเซียนและของโลก 🇹🇭



ASEAN Connectivity

ความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

ความเป็นมาของแนวคิดเรื่องความเชื่อมโยง ระหว่างกันในอาเซียน

ความพยายามที่จะเชื่อมโยงอาเซียนให้เป็นภูมิภาคหนึ่งเดียวกัน เป็นแนวคิดที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง โดยแนวคิดเรื่องความเชื่อมโยงนี้มีมาก่อนแล้วในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคต่างๆ อาทิ กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMES) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT)

อาเซียนได้พัฒนาแนวคิดที่จะเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันให้ครอบคลุมประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ โดยประเทศไทยเสนอแนวคิดเรื่อง “Community of Connectivity” ในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนระหว่างปี 2551-2552 ซึ่งได้รับการสนับสนุน

จากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ เป็นอย่างดี โดยผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ให้การรับรองแถลงการณ์ของผู้นำอาเซียนว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Leaders’ Statement on ASEAN Connectivity) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 เมื่อเดือนตุลาคม 2552 ณ ซะอ่า หัวหิน ประเทศไทย และต่อมา ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานระดับสูงของอาเซียน (High Level Task Force on ASEAN Connectivity) เพื่อการศึกษาความเชื่อมโยงภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่นๆ และยกร่างแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity-MPAC)



ผู้นำอาเซียนได้ให้การรับรองแผนแม่บทฯ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 17 เมื่อเดือนตุลาคม 2553 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม แผนแม่บทฯ ครอบคลุมความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับภายนอกภูมิภาค โดยแบ่งมาตรการเสริมสร้างความเชื่อมโยงออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคมขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พลังงาน) ด้านกฎระเบียบ (การอำนวยความสะดวกทางการค้า การบริการและการลงทุน และการอำนวยความสะดวกในการพิธีการข้ามพรมแดน) และด้านประชาชน (สังคม วัฒนธรรม การศึกษาและการท่องเที่ยว)

กลไกการดำเนินการ

อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานอาเซียนว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee-ACCC) เพื่อทำหน้าที่ติดตาม กำกับดูแล ผลักดันเร่งรัดและประเมินความคืบหน้า ตามยุทธศาสตร์และมาตรการสำคัญที่ได้รับระบุไว้ในแผนแม่บทฯ รวมทั้งเสนอแนะวิธีการระดมทุนในการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ประสานงานของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน (National Coordinator) คณะกรรมการสาขาต่าง ๆ ของอาเซียน ประเทศคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ACCC ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ส่วนใหญ่เป็นเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ยกเว้น เวียดนามและไทย ซึ่งเป็นผู้แทนที่ได้รับมอบหมายเป็นการเฉพาะ โดยในส่วนของไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้เอกอัครราชทูตประดาป พิบูลสงคราม อธิบดีรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และอดีตอธิบดีกรมอาเซียน ทำหน้าที่ผู้แทนไทยใน ACCC

ประเด็นความร่วมมือด้านความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนที่ไทยให้ความสำคัญ

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยที่ไทยมีที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ที่เป็นศูนย์กลางของภาคพื้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีพรมแดนติดกับหลายประเทศสมาชิกอาเซียน ไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในภาคพื้น (in-land) เพื่อเชื่อมโยงกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น และขยายต่อไปยังจีนและอินเดีย ซึ่งรวมถึงเครือข่ายทางหลวงอาเซียน (ASEAN Highway Network-AHN) และ Transit Transport Routes (TTR) การพัฒนาทางหลวงสามฝ่าย (Trilateral Highway) ไทย-เมียนมาร์-อินเดีย เครือข่ายเส้นทางรถไฟ (Singapore-Kunming Rail Link-SKRL) เส้นทางน้ำภายในภาคพื้น (in-land waterway) รวมทั้งระบบขนส่งหลายทาง (multi-modal transport system)



2. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ไทยเน้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะตามเส้นทางขนส่งและ แนวชายแดน เพื่อต่อยอดให้ความเชื่อมโยงของเส้นทางคมนาคมขนส่งไปสู่ การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจระบบ โลจิสติกส์ที่มีคุณภาพ และการสร้างความเจริญเติบโต ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน ทั้งในด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนระดับประชาชน นอกจากนี้ ไทยยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจและเขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ ในภูมิภาค ซึ่งเชื่อมโยง ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับ ประเทศนอกอาเซียน โดยมีไทยเป็นศูนย์กลาง อาทิ การพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษทวายซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยง ฝั่งมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก



3. การบริหารจัดการข้ามแดนไทยเล็งเห็นความสำคัญ ของความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ในด้าน การบริหารจัดการข้ามแดน ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานอย่าง บูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศุลกากร การตรวจคน เข้าเมือง และการกักกัน (Customs, Immigration, and Quarantine-C.I.Q.) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันความร่วมมือ ในด้านนี้ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนยังไม่มีความคืบหน้า สืบเนื่องจากการดำเนินงานอย่างบูรณาการมีความเกี่ยวข้องกับ หลายหน่วยงาน (cross-cutting) ในขณะที่อาเซียน ไม่มีการจัดตั้งกลไกหรือการกำหนดหน่วยงานนำ (lead agency) ที่จะรับผิดชอบการดำเนินงานในเรื่องนี้ อย่าง ชัดเจนและเป็นระบบ นอกจากนี้ ความร่วมมือในด้านการ บริหารจัดการข้ามแดนยังต้องอาศัยกฎระเบียบที่สอดคล้อง กันของประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน รวมทั้งความพร้อม และเจตนาารมณ์ทางการเมืองที่ชัดเจนของประเทศ ที่เกี่ยวข้อง



4. การพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) ของไทยและการพัฒนาระบบ ASEAN Single Window (ASW) ระบบ NSW ของไทยเริ่มใช้อย่าง

เป็นทางการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2554 โดยเชื่อมโยงข้อมูลกับ ผู้ให้บริการระบบ Electronic Windows ที่มีอยู่แล้ว ในขณะนั้น ปัจจุบัน ไทยอยู่ระหว่างการเร่งรัดการพัฒนาระบบ NSW ให้มีความสมบูรณ์โดยเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ แบบบูรณาการระหว่าง 36 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขณะนี้ สามารถเชื่อมโยงได้แล้ว 20 หน่วยงาน และอยู่ในระหว่าง การทดสอบการเชื่อมโยงระบบอีก 13 หน่วยงาน ในส่วนของ ASW ไทยอยู่ระหว่างการพัฒนา ASW นาร่องขั้นที่ 2 กับอีก 6 ประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ บรูไนฯ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม ที่ทำความตกลงระหว่างกันภายใต้ ASW Pilot Project อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้บุคลากร ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง การผลักดันการออกกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบ NSW และบางหน่วยงานภาครัฐยังประสบปัญหา งบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนาจัดตั้งระบบ เพื่อเชื่อมโยงระบบ NSW

พัฒนาการล่าสุดและทิศทางของการดำเนินการเรื่อง ความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

ในปี 2558 ประเทศไทยจะก้าวไปสู่การจัดตั้งประชาคม อาเซียนพร้อม ๆ กับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ อีก 9 ประเทศ การดำเนินงานตามแผนแม่บทด้วยความเชื่อมโยง ระหว่างกันในอาเซียนจะยังคงดำเนินต่อไป โดยหลักการ สำคัญของการเสริมสร้างความเชื่อมโยงคือ ความเชื่อมโยง แบบไร้รอยต่อจะเป็นเสมือนเส้นสายที่ร้อยรวมเสาทั้งสาม ของประชาคมอาเซียนเข้าไว้ด้วยกัน นอกจากนี้ ความเชื่อมโยง ยังจะขยายออกไปนอกภูมิภาคอาเซียน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างอาเซียนกับคู่เจรจา รวมทั้งจะเป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เสริมสร้าง ชีตความสามารถในการแข่งขัน และการบูรณาการในภูมิภาค และเศรษฐกิจโลกของอาเซียน

ปัจจุบัน ACCC อยู่ระหว่างการประเมินผลการดำเนินงาน ภายใต้ MPAC โดยพิจารณาแนวโน้มความสำเร็จของ การดำเนินมาตรการต่าง ๆ โดยเฉพาะมาตรการที่มีกำหนด การดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในปี 2558 นอกจากนี้ ACCC ยังตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความรู้ และความเข้าใจในเรื่องความเชื่อมโยงให้แก่ประชาชน ในทุกภาคส่วน การเสริมสร้างความเชื่อมโยงจะสำเร็จและ เกิดประโยชน์สูงสุดได้ก็ต่อเมื่อภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาคเอกชน ประชาสังคม และประชาชนทั่วไปเข้ามา มีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่เพียงแต่ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) เท่านั้น แต่ในฐานะของหุ้นส่วน (partnership) ด้วย นอกจากนี้ อาเซียนกำลังเร่งเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วน กับภาคส่วนต่าง ๆ นอกอาเซียนด้วยโดยการพัฒนา กลยุทธ์ทางด้านการประชาสัมพันธ์ (communication strategy) ที่มีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับกลยุทธ์ทางด้านการเจรจา ระหว่างประเทศซึ่งอาเซียนต้องมีเจตนาแน่วแน่ ทางการเมือง (political will) ร่วมกันก่อนที่จะสามารถ กำหนดท่าทีร่วมกันในการดึงหุ้นส่วนภายนอกเข้ามา มีส่วนร่วมในเรื่องใดต่อไปยังต้องอาศัยกฎระเบียบ ที่สอดคล้องกันของประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน รวมทั้ง ความพร้อมและเจตนาแน่วแน่ทางการเมืองที่ชัดเจนของ ประเทศที่เกี่ยวข้อง 🇹🇭



การเสวนาเรื่อง วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ของไทยสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 และภายหลังปี 2558

เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2557 กรมอาเซียนได้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ประชาคมอาเซียน : ทิศทางภายหลังปี 2558 (ASEAN Community: Post 2015 Vision) ขึ้นที่โรงแรม St. Regis กรุงเทพฯ และมีการเสวนาเรื่อง “วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ของไทยสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 และภายหลังปี 2558” โดยมีผู้ร่วมเสวนาได้แก่ ดร. สุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง อดีตผู้อำนวยการด้านเศรษฐกิจ และอดีตรองเลขาธิการปฏิบัติการ สำนักงานเลขาธิการอาเซียน ดร. เต็มศักดิ์ เฉลิมพลาณภาพ อดีตผู้อำนวยการส่วนความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง สำนักงานเลขาธิการอาเซียน นายอภิชัย สันต์จินดา อดีตผู้อำนวยการมูลนิธิอาเซียน และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม และนายกวี จงกิจถาวร อดีตผู้ช่วยเลขาธิการอาเซียน และบรรณาธิการอาวุโสหนังสือพิมพ์เดอะ เนชั่น สรุปผลการเสวนาได้ ดังนี้

การสร้างความเชื่อมั่นของประชาคมอาเซียน

ดร. สุทัศน์ฯ ได้กล่าวถึงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่า การรวมตัวกันเป็นอาเซียนได้ทำให้เศรษฐกิจของประเทศสมาชิกเติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่ระดับการพัฒนาที่มีความเหลื่อมล้ำกันมาก และถึงแม้ว่าการรวมตัวกันได้อำนวยความสะดวกด้านการค้าขายระหว่างกัน เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน และแรงงาน แต่อาเซียนควรคำนึงถึงการบังคับใช้ความตกลงต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักลงทุนได้รับการคุ้มครองสำหรับประเทศไทย ดร. สุทัศน์ฯ เห็นว่า ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมหลักและส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง ส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ เพื่อวางแผนระยะยาวในการพัฒนาอุตสาหกรรม เน้นการใช้ SMEs เป็นกลไกหลักของการดำเนินการและใช้เวทีความ



ร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น EAS GMS APEC WTO ให้เป็นประโยชน์ ทั้งนี้ ภาคเอกชนควรจะต้องเป็นผู้ริเริ่มในการกำหนดยุทธศาสตร์ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ และภาครัฐมีบทบาทในการสนับสนุนและประสานงาน และในส่วนของอาเซียนต้องมีการวางแผนให้ชัดเจนเพื่อเดินไปในทิศทางเดียวกัน ต้องปรับตัวคนคิระหว่างประชาชนในอาเซียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน ควรจะมีระบบกรรมสิทธิ์ร่วมและแบ่งผลประโยชน์กัน โดยเฉพาะ

โครงการเกี่ยวกับความเชื่อมโยง (connectivity) และมีการจัดตั้งหน่วยวิจัยของอาเซียนเพื่อศึกษาทำความเข้าใจถึงผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียนก่อนตัดสินใจ รวมทั้งปรับปรุงระบบบริหารงานของสำนักเลขาธิการอาเซียนให้มีประสิทธิภาพและมั่งคั่งเหมาะสมโดยภาคเอกชนจะต้องมีบทบาทมากขึ้นในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของอาเซียน

ทางด้านการเมือง ดร. เต็มศักดิ์ฯ ได้กล่าวถึงแง่มุมการเมืองว่า ภายหลังปี 2538 ที่เวียดนามเข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนได้กำหนดเป้าหมายให้มีพัฒนาการไปสู่การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน โดยในมิติการเมืองและความมั่นคงมีจุดประสงค์เพื่อจะลดความหวาดระแวงระหว่างประเทศสมาชิก และหวังว่าการรวมตัวกันจะช่วยทำให้การดำเนินนโยบายทางการเมืองและการทูตที่มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้นและเป็นที่ยอมรับของเวทีระหว่างประเทศ ป้องกันการคุกคามจากมหาอำนาจภายนอกภูมิภาค และยังมีส่วนช่วยในการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่เช่น การก่อการร้าย การค้ามนุษย์ และ



ภัยธรรมชาติ และเห็นว่า สภาพภูมิศาสตร์ของไทยถือเป็นจุดศูนย์กลางด้านต่าง ๆ ของอาเซียน ดังนั้นไทยควรจะมีบทบาทมากขึ้น และเสริมสร้างองค์กรสำคัญของอาเซียนคือ สำนักเลขาธิการอาเซียน คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน กรรมาธิการอาเซียน และมูลนิธิอาเซียน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในเรื่องของกำลังคนและงบประมาณ และพัฒนาให้องค์กรทั้งสี่ข้างต้นความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในมุมมองทางด้านสังคมและวัฒนธรรม นายอภิรักษ์ฯ ได้กล่าวถึงเป้าหมายหลักของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและให้ความสำคัญกับความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration-IAI) ซึ่งเป็นแนวคิดที่จะลดช่องว่างการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน เพื่อให้ประเทศสมาชิกใหม่มีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นอย่างไรก็ดีภายหลังปี 2558 อาเซียนยังคงต้องเผชิญประเด็นท้าทายต่าง ๆ อาทิ

- 1) การดูแลกลุ่มที่ต้องการการคุ้มครอง เช่น เด็ก ผู้หญิง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้อพยพ
- 2) การแข่งขันที่สูงขึ้น ในด้านการศึกษา สุขอนามัยและสวัสดิการทางสังคม
- 3) ความปลอดภัย ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ และอาชญากรรมข้ามชาติ
- 4) ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม เป็นต้น

ซึ่งในส่วนของไทยนั้น ควรจะต้องพิจารณาในระดับโครงสร้างและกลไก เพื่อเตรียมรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น



ความสัมพันธ์กับประเทศคู่เจรจา

ในเรื่องความสัมพันธ์ของอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคนั้น นายกรัฐมนตรีเห็นว่า ภายหลังจากปี 2558 อาเซียนยังคงจะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ เช่นความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ทำให้เป็นประเด็นท้าทายอาเซียนว่าจะสามารถมีนโยบายต่างประเทศด้านความมั่นคงร่วมกันได้หรือไม่ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เสนอแนะว่าอาเซียนควรพิจารณาข้อเสนอความมั่นคงในภูมิภาคจาก รัสเซีย จีน อินโดนีเซีย และการดึงมหาอำนาจนิวเคลียร์มาร่วมในสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ (SEANFZ) รวมทั้งการดำเนินการตามแนวปฏิบัติของภาคีทะเลจีนใต้ (COC) นายกรัฐมนตรีมีความเห็นด้วยว่าไทยควรมีบทบาทมากขึ้นในเวทีสหประชาชาติในนามของอาเซียน เช่น การสมัครเข้าชิงตำแหน่งสมาชิกไม่ถาวร

ของ UNSC วาระปี 2560 หรือการเข้าร่วม กองกำลังรักษาสันติภาพในสหประชาชาติ ในขณะเดียวกัน อาเซียนเองก็ต้องให้ความสำคัญและพยายามมีบทบาทมากขึ้น ทั้งในเวทีสหประชาชาติและเวทีระหว่างประเทศอื่น ๆ โดยทำให้ประเทศอื่น ๆ เห็นความสำคัญของอาเซียนเห็นอาเซียนเป็นแกนกลาง (ASEAN Centrality) ทั้งในความหมายของการเพิ่มบทบาทในการประชุมต่าง ๆ และในความหมายของการเป็นพลังขับเคลื่อนประเด็นต่าง ๆ ในภูมิภาค ดังนั้นอาเซียนจะต้องเพิ่มขีดความสามารถของตนเองเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองกับประเทศคู่เจรจา และเสริมสร้างสถาปัตยกรรมภูมิภาคทั้งในด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น 🇹🇹





งานฉลองครบรอบ ของการก่อตั้งอาเซียน

โดย กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ



๔๗ ปี



กรมอาเซียน ได้จัดงานฉลองครบรอบ 47 ปีของการก่อตั้งอาเซียน (ASEAN Day) เมื่อวันศุกร์ที่ 8 สิงหาคม 2557 ณ ห้องวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา โดยมีคณะผู้บริหารกระทรวงฯ คณะทูตอาเซียนประจำประเทศไทย แขกผู้มีเกียรติ รวมทั้งคณาจารย์และนักเรียนจาก 80 โรงเรียน ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้นประมาณ 600 คน เข้าร่วม เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเยาวชน



พิธีเปิดงานในช่วงเช้า ได้มีการเชิญธงชาติและเชิญธงอาเซียน พร้อมบรรเลงเพลงอาเซียน (ASEAN Way) โดยมีคณะทูตานุทูตอาเซียนเข้าร่วมในพิธีเปิดงานพร้อมกับคณะผู้บริหารกระทรวงการต่างประเทศ กิจกรรมหลักช่วงเช้าประกอบด้วย การแข่งขันตอบปัญหาอาเซียนชิงแชมป์ประเทศไทย (ASEAN Quiz) สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ การจัดบอร์ดนิทรรศการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียน บอร์ดนิทรรศการ 100 ปี



ดร. ถนัด คอมันตร์ การจัดแสดงผลงานของสมาคม
อาเซียน-ประเทศไทย และกิจกรรมสำหรับเด็กนักเรียน
ที่เข้าร่วมงาน อาทิ ชุมเกมส์ งานประดิษฐ์ รวมทั้ง ชุมอาหาร
ประจำชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

นอกจากนี้กรมอาเซียนร่วมกับสมาคมอาเซียน-
ประเทศไทยได้จัดงานเสวนาภาคบ่าย ในหัวข้อ “๑๐๐ ปี
ดร. ถนัด คอมันตร์: ย้อนอดีต สู่อนาคตประชาคมอาเซียน”
ณ ห้องวิเทศสโมสร โดยคุณหญิงลักขณาจันทร์ เลขาธิการ
นายกสมาคมอาเซียน-ประเทศไทย ได้เชิญวิทยากร
ผู้ทรงคุณวุฒิให้เกียรติร่วมการเสวนาในภาคบ่าย โดยได้รับ
เกียรติจากอดีตผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน ๒ ท่าน
ได้แก่ ดร. แพน วรรณเมธี และ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ
ให้เกียรติมาร่วมในการเสวนา พร้อมด้วยวิทยากร
ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการเกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ ดร.จุลชีพ
ชินวรรณ กิตติยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และนายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ บรรณาธิการอาวุโสแห่ง
หนังสือพิมพ์ข่าวสด โดยมีนายมนัสวี ศรีโสดาพล
รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ดำเนินรายการ

กรมอาเซียน ในฐานะสำนักเลขาธิการ
อาเซียนแห่งชาติ ได้จัดงานฉลองครบรอบวันแห่งการก่อตั้ง
อาเซียนเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการ
เสริมสร้างความตระหนักรู้และการเตรียมความพร้อม
ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ และ
มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนภาคการศึกษาและการ
พัฒนาทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่เยาวชน
อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนประเทศ
ไทยในประชาคมอาเซียนในอนาคต 🇹🇭





do you
speak
english?

ภาษาอังกฤษสำคัญไฉนเมื่อเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน

ภาษา มีบทบาทสำคัญในการกำหนดความเป็นตัวตน วิถีชีวิต และวัฒนธรรมร่วมกันของคนในชาติ เป็นรากฐานสำคัญของความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันและความเป็นปึกแผ่นของ “ชุมชน” (community) ที่พูดภาษาเดียวกัน

หากเราหันมามองตัวเองก่อน คนไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาของเราเอง เป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ความเป็นไทย และเป็นความภาคภูมิใจของชาติมาช้านาน

หากเรามองออกไปนอกรั้วบ้านที่มีชื่อว่าประเทศไทย และมองอาเซียนเป็นชุมชนหรือหมู่บ้านที่มีบ้านของเรา เป็นสมาชิกบ้านหนึ่ง อาเซียนเป็นหมู่บ้านที่ใช้ภาษาที่หลากหลาย บางภาษาก็เป็นภาษาเฉพาะของประเทศและท้องถิ่น นั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ภาษาพม่า เขมร ลาว ไทย เวียดนาม และตากาล็อก (ของฟิลิปปินส์) อีกทั้งภาษาของคนพื้นเมือง และภาษาท้องถิ่น แต่บางภาษาก็ถูกใช้ร่วมกันโดย “คนอาเซียน” อย่างแพร่หลาย ในหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น คนบรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ รวมทั้งคนไทยในภาคใต้ใช้ภาษามลายู คนลาวและคนไทยก็ใช้ภาษาที่คล้ายคลึงกันมากพอ จะเข้าใจภาษากันและกันได้เบื้องต้นในระดับที่ดีทีเดียว และมีคนจำนวนมากที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนที่พูดภาษากันและกันของสองฟากฝั่งได้

ความหลากหลายทางภาษาอาเซียนก็รวมภาษาอังกฤษไว้ด้วย “คนอาเซียน” ในบางประเทศใช้ภาษาอังกฤษกันอย่างแพร่หลาย หรือพูดได้ว่า คนในประเทศนั้น ๆ สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ในระดับที่ดีมากจนอาจเรียกได้ว่าเป็นภาษาของเขาเอง (บรูไนฯ สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์) ในขณะที่ในอีกหลายประเทศสมาชิกอาเซียน คนส่วนใหญ่ยังคงมีทักษะภาษาอังกฤษที่เรียกได้ว่าเป็นเพียงภาษาที่สองหรือภาษาที่สาม ไปจนถึงไม่รู้ภาษาอังกฤษเลย

เมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนเล็งเห็นประโยชน์ที่จะรวมตัวกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้นเรื่อย ๆ และตกลงปลงใจที่สร้าง “ประชาคม” (Community) ภายในปีหน้า สิ่งสำคัญพื้นฐานก็คือ เราต้องสื่อสารกันให้รู้เรื่อง จึงจะเข้าใจถูกต้อง พร้อมกันได้ว่าจะทำหรือไม่ทำอะไรร่วมกัน ประชาคมที่เปรียบเสมือน “ชุมชน” ที่พูดภาษาเดียวกัน



กฎบัตรอาเซียนจึงกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงาน (working language) ของอาเซียน (ตามข้อบทที่ 34 ของกฎบัตรอาเซียน) ถึงแม้ว่าข้อเท็จจริงที่น่าสนใจคือ มีเพียงสองประเทศในอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์และฟิลิปปินส์ ที่กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ (official language) ของตน

อันที่จริงแล้ว ภาษาอังกฤษก็ถูกใช้เป็น “ภาษากลาง” (interlingua) ของอาเซียนมาตั้งแต่อาเซียนก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2510 อาเซียนใช้ภาษาอังกฤษในการประชุม ประสานงาน และเอกสารความตกลงมาโดยตลอด ในขณะที่ในหลายโอกาส ก็มีการใช้ล่ามและการแปลเป็นภาษาของแต่ละประเทศด้วย การที่กฎบัตรอาเซียนกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการนั้น เป็นการย้ำความสำคัญของบทบาทของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการ ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันเองและระหว่างอาเซียนกับประเทศอื่นนอกภูมิภาค

แล้วความสำคัญของภาษาอังกฤษเป็นเรื่องของการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการของภาครัฐเท่านั้นหรือ หากจะวิเคราะห์ให้ดี การสร้างประชาคมอาเซียนมิได้มีเป้าหมายเพียงความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างรัฐบาลของประเทศสมาชิกเท่านั้น ผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีต่อทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ธุรกิจเอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งหมายความว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะเพิ่มขึ้นสำหรับทุกคน ไม่ว่าเราจะมองว่า เราจะเตรียมความพร้อมในเชิงตั้งรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หรือเชิงรุกเพื่อแสวงหาโอกาสที่มากขึ้น การรวมตัวที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นของอาเซียนหมายถึง คนไทยจะไม่อยู่ในชุมชนไทยที่พูดภาษาไทยกันอย่างเดียว แต่กระแสนอาเซียน ควบคู่ไปกับกระแสโลกาภิวัตน์ จะพัฒนาให้คนไทยสามารถมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้นกับคนต่างชาติต่างภาษา

ทักษะภาษาอังกฤษจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยทำให้ชีวิตคนไทยในประชาคมอาเซียนดีขึ้น ทั้งในแง่ของการสร้างโอกาส และขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ทักษะภาษาอังกฤษยังสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างโอกาสด้านการศึกษาและการเรียนรู้ในระดับบุคคล และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีในระดับประเทศด้วย

ภาษาอังกฤษจึงเป็นทักษะที่จำเป็นและเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ โดยเฉพาะในโลกยุคโลกาภิวัตน์ และยุคดิจิทัล ในโลกที่พลวัตของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความเร่งสูง ในโลกที่ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่ใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุดในประชาคมระหว่างประเทศ

ถึงแม้ภาษาอังกฤษจะมีบทบาทสำคัญในการระหว่างประเทศรวมทั้งอาเซียน เราต้องไม่ลืมว่าในโลกใบนี้ ยังมีกลุ่มประเทศและผู้คนที่มากมายที่ใช้ภาษาอื่น ๆ เป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่างกัน อย่างกว้างขวาง ภาษาสเปน อาหรับ ฝรั่งเศส จีน และรัสเซีย เป็น “official languages” หรือ “working languages” ที่ใช้ในเวทีสหประชาชาติเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ เมื่อคำนึงถึงสัดส่วนของประชากร คนจีนและอินเดียรวมกันก็มากกว่าคนโลกแล้ว

ในกลุ่มประเทศอาเซียน หากเราสามารถสื่อสารกับเพื่อนบ้านของเราโดยใช้ภาษาแม่ของเขา รวมทั้งพยายามเรียนรู้และเข้าใจขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของเพื่อนบ้านของเราเป็นอย่างดี นอกเหนือจากจะสร้างความประทับใจได้แล้ว ยังจะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความไว้วางใจระหว่างกัน นอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาเพื่อนบ้านอาเซียนก็มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการสร้างประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งต่อไปและนอกเหนือจากทักษะด้านภาษาแล้ว การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมิใช่เป็นเรื่องของความรู้ภาษาเท่านั้น ไม่ใช่เพียงการท่องศัพท์และแม่นยำในเรื่องหลักไวยากรณ์ หากแต่ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกกาลเทศะ เรียกว่าพูด “ภาษาคน” ที่สามารถนำไปสู่ความรู้สึกที่ดี ความเข้าใจที่ดี และความสัมพันธ์อันดีอย่างแท้จริง

และมีใช่เพียงแต่ทักษะและองค์ความรู้เท่านั้นที่มีความสำคัญ เมื่อเราก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่าคือทัศนคติที่เปิดกว้าง พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และสิ่งที่แตกต่างจากความเป็นตัวตนของตัวเอง หมั่นฝึกฝนทักษะ ขวนขวายและไขว่คว้าหาความรู้และโอกาสที่มีอยู่รอบตัว ที่สำคัญคือ ความสนใจที่จะทำความเข้าใจกับความเหมือนและความต่างของผู้อื่นหรือประเทศอื่นอย่างแท้จริง

“ เมื่อเราก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เราคนไทย ควรเห็นประโยชน์ของการฝึกฝนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาเพื่อนบ้าน เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในหมู่บ้านอาเซียน ในขณะเดียวกัน คนไทยก็มีภาษาไทยเป็นความภาคภูมิใจ เป็นอัตลักษณ์ เป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจในหมู่คนไทยกันเองได้อย่างลึกซึ้ง

ในประชาคมอาเซียน คนไทยจะไม่สูญเสียอัตลักษณ์ความเป็นไทย หากแต่คุณลักษณะที่ดีของความเป็นไทยที่มีมาช้านานจะช่วยพัฒนาอาเซียนต่อไปได้อย่างดี ความเป็นไทยที่พร้อมจะร่วมมือ พร้อมจะเอื้อเฟื้อ และพร้อมที่จะสรรสร้างจิตวิญญาณของความร่วมมือในชุมชนใหม่ที่เรียกว่าประชาคมอาเซียน 🇹🇹 ”





ASEAN Awareness Raising Job in Korea

Thailand in ASEAN - Korea Centre

Lee Taeryun หนุ่มเกาหลีหน้าใสวัยยี่สิบต้นที่กำลังเรียนอยู่ที่ Yonsei ซึ่งเป็น 1 ใน 3 ของ SKY (สุดยอดกลุ่มมหาวิทยาลัยในฝันของหนุ่มสาวเกาหลี อันประกอบด้วย Seoul National University / Korea University และ Yonsei University) เพิ่งกลับจากเมืองดานัง เวียดนาม ในทริปที่ศูนย์อาเซียน-เกาหลี (ASEAN-Korea Centre) จัดให้นักศึกษาของและอาเซียนที่กำลังเรียนอยู่ในเกาหลีได้ไปรู้จักประเทศอาเซียนด้วยตนเอง ในโครงการ ASEAN-Korea Youth Network 2014 ลีแทร์ยุนได้เขียนมาบอกไว้กับทางศูนย์ฯ ว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการนี้ ...

there were not many chances to interact with students from ASEAN. When I walk through my campus, I see many Southeast Asian students, but I have almost never talked to them. Now, I've got to know the fact that many countries co-exist in Southeast Asia with different cultures, languages, religions, and so on. This ASEAN-Korea Youth Network was a really great opportunity to learn about the various cultures of many countries from Southeast Asia. And I also made lots of ASEAN friends!!!! This event has left me a lot of good impressions and lessons. Personally, this will be an unforgettable memory before my graduation....

นักศึกษาเกาหลีส่วนใหญ่ต่างเขียนมาคล้าย ๆ กันว่า โครงการของเราทำให้เขาทั้งอดคิดต่าง ๆ (ดำ จิน โง่ ชี้เกียจ ล้าหลัง ฯลฯ) ที่เคยมีต่อคนเอเชียไปได้ เริ่มชื่นชอบวิถีอาเซียน และประทับใจในความเจริญก้าวหน้าเกินคาดของประเทศอาเซียน



... Before there were not many chances to interact with students from ASEAN. When I walk through my campus, I see many Southeast Asian students, but I have almost never talked to them. Now, I've gotten to know the fact that many countries co-exist in Southeast Asia with different cultures, languages, religions, and so on. This ASEAN-Korea Youth Network was a really great opportunity to learn about the various cultures of many countries from Southeast Asia. And I also made lots of ASEAN friends!!!! This event has left me a lot of good impressions and lessons. Personally, this will be an unforgettable memory before my graduation. I really would like to thank all the staff members!!! Thank you for all your hard work and endeavors!!!



อ่านแล้วชื่นใจนายเนน้อย เพราะนี่แหละคือความสำเร็จของหนึ่งในเป้าหมายหลักของเรา “Raising ASEAN Awareness” !! สลายอคติของคนเกาหลี แล้วให้เขารู้จักเข้าใจประเทศอาเซียน คนอาเซียน วัฒนธรรมและวิถีอาเซียน จะได้คบค้ากันให้ใกล้ชิดเป็นมิตรสนิทใจ เพราะไหนๆ ตอนนี้อาเซียนกับเกาหลีก็มีความสำคัญต่อกันและกันมากขึ้น ทุกที่อยู่แล้ว สถิติฝ่ายเกาหลีบอกว่า ตอนนี้อาเซียนเป็นคู่ค้าลำดับ 2 ของเกาหลีแล้วนะ และเกาหลีเป็นคู่ค้าลำดับที่ 5 ของอาเซียน มูลค่าการค้าสองฝ่ายสูงกว่า 130,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐแล้ว จัดว่าพุ่งพรวด 2 เท่าในช่วงห้าปีหลังนี้ ส่วนธุรกิจก่อสร้างของเกาหลี ก็อยู่ในอาเซียนเป็นลำดับ 1 ขณะที่การลงทุนต่างประเทศของเกาหลีก็เคยมาที่อาเซียน เป็นอันดับ 1 ในปี พ.ศ. 2555 แต่ร่วงลงไปเป็นอันดับ 3 ในปีที่แล้ว ผู้คนของทั้งสองฝ่ายก็มาท่องเที่ยวกันและกันปีละกว่า 5 ล้านคน แต่เป็นอาเซียนเที่ยวเกาหลีแค่ 1.4 ล้านคน ที่เหลือคือเกาหลีมาเที่ยวอาเซียน เพราะเที่ยวสนุกแต่จ่ายไม่แพง สถานที่เที่ยวยอดนิยมของคนเกาหลีก็คือไทยกับฟิลิปปินส์นี่เอง ส่วนคนอาเซียนก็ชอบไปเกาหลีอยู่แล้วตามกระแส K-Pop และ Hallyu ขณะนี้เรามีความสำคัญและสัมพันธ์กันถึงขนาดนี้แล้ว แต่คนของเรากลับยังไม่รู้จักกันดีพอ คือคนเกาหลียังไม่ค่อยรู้จักอาเซียนเท่าไร ขนาดเขานิยามมาฮันนิมุนกันที่ภูเก็ตกับบาหลี แต่มีเกาหลีหลายคนที่ไม่รู้ว่าบาหลีอยู่ในอินโดนีเซีย!! นี่แหละ...เราถึงต้องเร่งเสริมสร้างการรู้จักเข้าใจกันและกันให้ดีกว่านี้ ถึงจะสามารถใช้ศักยภาพของทั้งสองฝ่ายให้เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกันได้อย่างเต็มที่

“Raising ASEAN Awareness” จึงเป็นเรื่องที่ศูนย์อาเซียน-เกาหลีและรัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความสำคัญมาก แต่งานนี้หินนะ เพราะคนเกาหลียังไม่สนใจโลกภายนอกกันนักและยังไม่อยากเปิดรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งก็เป็นที่เข้าใจได้ เพราะเกาหลีมักถูกต่างชาติรุกรานยึดครองจนเกลียดชังคนต่างชาติ และมุ่งรักษาสายเลือดบริสุทธิ์ของเกาหลี แต่การเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการในปัจจุบันกลับต้องพึ่งพาแรงงานต่างชาติ แถมยังดึงหนุ่มสาวชนบทมาสู่เมือง ส่งผลต่อถึงไอหนุ่มลูกชานาขาวประมงที่หาสาวเลือดเกาหลีมาเป็นคู่ครองไม่ได้ ถึงขั้นต้องนำเข้าเจ้าสาวมาจากประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย เกาหลีจึงถูกผลักดันให้เข้าสู่สังคมพหุภาคีแบบไม่ทันตั้งตัวและปรับตัวไม่ทัน ปัญหาความไม่เข้าใจและไม่ยอมรับวัฒนธรรมต่างชาติเลยกลายเป็นประเด็นร้อน



แต่ในฐานะ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียน-เกาหลี (seconded ASEAN officer) จากประเทศไทย ก็ต้องฝากผลงานไม่ให้เสียชื่อได้เมื่อรู้ประเด็นปัญหาแล้วมีเป้าหมาย แล้วก็ “จัดหนัก...จัดไป” !! การสร้างความตระหนักรู้มันทำได้ ตั้งหลายช่องทางก็กำหนดกลุ่มเป้าหมายขึ้นมาแล้วจัดกิจกรรมไปตาม ความต้องการและจริตของแต่ละกลุ่มอย่างกลุ่มเยาวชน ในระดับ นักศึกษาดูจะเวิร์คสุด เพราะนักศึกษาในเกาหลีมีนั้นเป็นเด็กจาก อาเซียนถึงประมาณ 8% ขอแค่จับให้เขามาเจอกันได้ เดียวเขาก็สร้าง มิตรภาพกันเองแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเองแล้ว Social Networks อย่าง Line, Kakao Talk, IG, FB, Youtube ก็จะช่วยเครือข่าย ให้พวกเขาต่อไป หน้าที่เราคือหางบประมาณมาจัดเวทีและกิจกรรมที่ เหมาะสมถูกใจวัยรุ่นให้เริ่มจากปี 2013 ที่มีงบเล็ก ๆ อยู่ก่อนหนึ่ง สำหรับจัด workshop ที่กำหนดหัวข้อเซย์ ๆ เอาไว้แล้ว ซึ่งเจ้าหน้าที่เกาหลีที่ศูนย์ฯ เล่าว่าปกติเขาหานักศึกษา มาฟัง ได้ปีละ 20-30 คนก็เก่งแล้วฟังเสร็จต่างก็สวมคอนเวิร์สกันไป เราจึงขอเปลี่ยนมาเป็นโครงการ ASEAN-Korea Youth Network จัดทัศนศึกษา ซึ่งมีคนสมัครมาเต็ม 2 รอบัสใหญ่ เดิมพวก นักศึกษาที่มาคาดหวังเพียงว่าอย่างน้อยก็ได้เที่ยวฟรี เผลอ ๆ ได้เพื่อนใหม่อีกแต่สิ่งที่เขาได้รับนั้นเกินคาดเพราะกิจกรรมกลุ่ม แต่ละอย่างถูกออกแบบมาตั้งแต่ให้ละลายพฤติกรรม กระตุ้นความคิด สร้างสรรค์ ไปจนถึงเสริมสร้างมิตรภาพนักศึกษาที่มาเข้าร่วมในปี นี้ จึงยังคงติดต่อกันนัดเจอกินข้าวดูหนังฟังเพลงและยังโพสต์ลง FB www.facebook.com/AKCYouth ที่เราเปิดไว้ให้อยู่จนปัจจุบัน ปีต่อมา ศูนย์ฯ คงเห็นความสำเร็จ จึงยอมเพิ่มบให้จัดกิจกรรม ได้มากขึ้น จึงสามารถจัด workshop เกี่ยวกับ green growth/ green lifestyle ซึ่งเป็นหัวข้อที่โดนใจวัยรุ่น จึงมีผู้สมัครเพิ่ม มากขึ้นจนต้องจัดให้พักรวมกันถึงห้องละ 4 คน แต่ไม่เห็นมีใครบ่น (ให้ได้ยิน)

กิจกรรมที่จัดให้มีการบรรยายและกิจกรรมกลุ่มเช่นปีก่อน แต่เพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาการ เช่น การแข่งขัน ทำโปสเตอร์และทำวิดีโอ (User Content Clip-UCC) ซึ่งเยาวชน เหล่านี้ทำกันอย่างสนุกสนานและผลงานออกมาดีมากในเวลาอัน จำกัด UCC เหล่านี้สามารถชมได้ในยูทูบ โดยสามารถ search ด้วยคำว่า ASEAN-Korea Youth กิจกรรมเยาวชนในปีนี้นอกจาก จะช่วยเสริมสร้างมิตรภาพ ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนทาง วัฒนธรรม และการสร้างอาเซียน-เกาหลี เริ่มเป็นที่รู้จักของ คนภายนอกมากยิ่งขึ้นที่สำคัญคือ คณะกรรมการเยาวชน ของรัฐสภาเกาหลีได้ขอให้เลขาธิการศูนย์ฯ ไปให้ข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับ โครงการ ASEAN-Korea Youth Network พร้อมฝาก คำชมเชยและกำลังใจมาให้ศูนย์ฯ ด้วย

ในปี 2557 ได้โอกาสขยายโครงการอีกชั้น โดยจัด workshop และทัศนศึกษาในเกาหลีในหัวข้อ sustainable water management และให้ทำกิจกรรมย่อยในรูปแบบเดียวกับปีก่อน รวมทั้ง UCC ซึ่งสามารถชมได้ในยูทูบและ FB เช่นเดียวกัน และเพิ่มการนำคณะเยาวชนอาเซียน-เกาหลีไปเยือนประเทศอาเซียน ซึ่งเดิมกำหนดไว้เป็นประเทศไทย ซึ่งได้จัดเตรียมการและกิจกรรมความร่วมมือไว้กับกรมอาเซียน กับ ASEAN University Network (AUN) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกระทรวงวัฒนธรรม ไว้เรียบร้อยแล้ว แต่โดยที่ในช่วงเปิดรับสมัครนั้น รัฐบาลเกาหลีได้ออกคำเตือนการเดินทางมายังไทยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ประกอบกับสาธารณชนเกาหลียังรู้สึกอ่อนไหวอย่างยิ่งในเรื่องความปลอดภัยในทุกประเด็นหลังจากกรณีเรือ Sewol ของเซาล์ม ศูนย์ฯ จึงต้องเปลี่ยนเป็นไปเยือนเวียดนามแทน

ในส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นการเยือนเวียดนามนั้น ได้รับความร่วมมือจาก **Foreign Affairs Department** ของเมืองดานัง และ **Danang University of Economics (DUE)** ที่ได้จัดตัวแทนคณะคณาจารย์และ นักศึกษา มาต้อนรับด้วยความอบอุ่นอย่างยิ่ง คณาจารย์ของ DUE นั้น พอได้ฟังการบรรยายเรื่องสถานะความสัมพันธ์ของอาเซียน-เกาหลี และกิจกรรมของศูนย์ฯ กันแล้ว ก็สนใจถึงขั้นได้ให้ทางศูนย์ฯ รับปากที่จะรับนักศึกษา DUE เข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนของศูนย์ฯ ในปีต่อไป ส่วนเยาวชนทั้งสองฝ่ายนั้น ได้สร้างมิตรจิตมิตรภาพกันอย่างรวดเร็วและเหนียวแน่นมาก แม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ แค่วันต่างฝ่ายต่างประทับใจกันถึงขั้นนักศึกษา DUE ได้จัดทำคลิป From Vietnam with Love for Korea-ASEAN Friends ไว้ในยูทูบ (<http://www.youtube.com/watch?v=f0XrKSlpieg>) ส่วนกลุ่มอาเซียน-เกาหลีเองก็รู้สึกใกล้ชิดผูกพันกันมากขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างทริปที่จัดให้รู้จักชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนเวียดนาม เช่น การเยี่ยมชมโบราณสถานและสถานที่สำคัญ การมีปฏิสัมพันธ์กับคนพื้นเมืองโดยการหาซื้อสินค้าต่าง ๆ ของเวียดนามในตลาดสด การเรียนทำอาหารเวียดนาม และการแสดง Talent Show ของนักศึกษาด้วยกันเอง

การนำนักศึกษาอาเซียน-เกาหลี ไปเยือนเวียดนามในครั้งนี้ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนของเกาหลีในระดับที่ไม่เคยมีมาก่อน เพราะเราได้เชิญผู้สื่อข่าวของสำนักข่าว Yonhap และ นสพ. JoongAng ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายสูงเป็นลำดับที่สอง ให้ร่วมเดินทางและมีส่วนร่วมในเกือบทุกกิจกรรม ทำให้ผู้สื่อข่าวได้สัมผัสและรู้สึกถึงมิตรภาพ



ที่ก่อตัวและพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ และได้เข้าใจชัดเจนถึงความหมายและความสำคัญของการสร้างมิตรภาพและเครือข่ายเยาวชน ซึ่งผู้สื่อข่าวได้ยอมรับว่า ไม่เคยสัมผัสบรรยากาศเช่นนี้มาก่อน และเป็นการเปิดทัศน์และมุมมองใหม่ต่ออาเซียน ในภาพรวมอีกด้วย ประกอบกับยังไม่มีเคยมีหน่วยงานใดของเกาหลีจัดกิจกรรมเช่นนี้มาก่อน เขาจึงได้เขียนข่าวและบทความให้หลายชิ้น ซึ่งสื่อมวลชนอื่น ๆ สนใจนำไปเผยแพร่ต่ออีกมากมาย และยังมีสื่อใหญ่อื่น ๆ สนใจเข้ามาขอทราบข้อมูลเพิ่มเติม โดยสถานีโทรทัศน์ YTN ขอข้อมูลไปทำรายการสารคดีชุด “Global Korea” และสถานีโทรทัศน์ KBS ซึ่งเป็นสถานีหลักในด้านการศึกษา ขอข้อมูลไปเป็นส่วนหนึ่งของสารคดีพิเศษสำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียน-เกาหลี ในปลายปีนี้ จึงถือได้ว่า การจัดทำโครงการ ASEAN-Korea Youth Network 2014 ประสบความสำเร็จมากที่สุดเท่าที่เคยผ่านมา ทั้งในแง่การเกิด ASEAN-Korea youth networking ที่มั่นคงและน่าจะสืบสานต่อไปได้ด้วยดี และในแง่เป้าหมายย่อยอื่น ๆ ของโครงการ รวมทั้งการทำให้ศูนย์อาเซียน-เกาหลี เป็นที่รู้จักของสาธารณชนมากขึ้น (raised visibility) ทั้งในเกาหลีและในประเทศอาเซียน รวมทั้งประเทศอื่น ๆ ที่มีผู้เข้ามาเยี่ยมชม FB และยูทูบ นอกจากนั้น ยังน่าจะเป็นโอกาสให้ริเริ่มกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อรักษา momentum และขยายผลอื่น ๆ ต่อไป เช่น Annual ASEAN-Korea Youth Alumni Meeting

นอกจากกลุ่มนักศึกษาแล้ว ระดับนักเรียนก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง การบุกเข้าไปสร้าง ความตระหนักรู้ ให้เด็กนักเรียนถึงในโรงเรียนเขาเองนั้น แม้จะเป็นช่องทางที่น่าสนใจ แต่ก็ท้าทายมาก ยิ่งสำหรับระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายนั้น คนเกาหลีเองยังกลัว เขาเตือนกันต่อ ๆ มาเลยว่า อย่าเข้าไปช่วงบ่ายนะ เพราะเด็กจะหลับใหล โอเค เราก็ไปกัน 9 โมงเช้า เพื่อที่จะพบว่า เด็กก็หลับตั้งแต่ 9.05 น. ได้นี่นา!! เริ่มหลับตั้งแต่หน้าที่ที่สามหลังจากเลขาธิการ ศูนย์ฯ กล่าวเปิดงานเลยทีเดียว จากนั้น พวกเราลองเปลี่ยนวิดีโอให้เป็นคลิปอะไรที่ตื่นเต้นขึ้นเสียงกระหึ่มขึ้นก็แล้ว เด็ก ๆ ก็ยังไม่มีท่าว่าจะตื่น ครูก็ช่วยกันพยายามสะกิดปลุก แต่ก็เด็กยังพร้อมใจกันหลับกันสนิทเกือบทั้งห้องประชุม เหลือพวก เด็กเรียนที่นั่งแถวหน้าสุดอยู่ 2 แถวที่พยายามฝืน แล้วก็ค่อย ๆ คอพับคออ่อนตามกันไปจนหมดเกลี้ยง ในราว 9 โมงครึ่ง !!

แต่อย่าไปโกรธน้องๆ เลยนะ ต้องเข้าใจว่าเด็กมัธยมเกาหลีนั้นเขาต้องใช้ชีวิตเหนื่อยสาหัสปีละ 365 วัน จนกว่าจะ สอบเข้ามหาวิทยาลัยดัง ๆ ระดับ SKY ได้ ชีวิตน้อง ๆ มักต้องตื่นกันตั้งแต่ 6 โมงเช้า พอไปถึงโรงเรียนก็เรียนกันตั้งแต่ 8 โมงเช้าถึงบ่าย 4 เป็นอย่างเร็ว กลับบ้านทำการบ้านกินข้าวเย็นแล้วออกไปเรียนพิเศษในวิชาสำคัญ ๆ ต่อการสอบเข้า มหาวิทยาลัยจนถึง 4-5 ทุ่ม เสร็จแล้วไปติวต่อที่โรงเรียนอีกรอบ กว่าถึงบ้านได้เข้านอนก็ตี 1 ตี 2 แล้วน้องจะเอาแรง และความสนใจที่โหมมาเรียนเรื่องอาเซียนที่ไม่มีวันถูกออกข้อสอบเอ็นทรานซ์ รู้แบบนี้แล้วก็อย่าไปยุ่งกะน้องจะดีกว่า หันไปเอาครูสังคมของน้องมาเรียนเรื่องอาเซียนแทนจะดีกว่ามัย เพราะวิชาเกี่ยวกับประเทศอื่นทั้งหลายในโลกนี้ มีที่ยืน ในหลักสูตรมัธยมเกาหลีเพียงปีละ 12-20 ชั่วโมง แล้วยังขึ้นอยู่กับครูอีกว่า จะเลือกประเทศไหนให้เรียน ซึ่งจีน ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ยุโรป คงได้คิวก่อนอาเซียน ก็เอาเถอะ สอนให้ครูรู้เรื่องอาเซียนไว้ก่อนก็แล้วกัน แล้วครูจะถ่ายทอดความรู้ นั้น ให้เด็กเมื่อไรก็แล้วแต่



เมื่อคิดได้ดังนี้แล้วก็มาเตรียมโครงการสอนครู เรียกว่า AKC Training of Trainers โดยได้รับความร่วมมือด้วยดีจาก Seoul Education Training Institute ซึ่งรับผิดชอบการอบรมครู เขาให้ศูนย์ฯ เปิดอบรมได้เป็นกรณีพิเศษ ครูที่สนใจมาเข้าร่วมจะได้รับประกาศนียบัตรที่เอาไปสะสมชั่วโมงอบรมตามระเบียบได้ด้วย การเปิดอบรมครั้งแรกในเดือนกันยายนปีที่แล้วจึงได้ครูส่งคมมาฟังกราว 40 คน สอนกันทั้งเรื่องอาเซียนและเน้นความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียนเป็นการพิเศษตามคำขอของผู้เข้ารับการอบรม งานนี้จึงต้องทำคลิปขึ้นมาสอนเรื่องรากฐานและความประสมกลมกลืนของวัฒนธรรมอาเซียนและอัตลักษณ์ Unity in Diversity ของอาเซียน รวมทั้งทำตำราขึ้นมาใหม่ให้เป็นคู่มือครูนำไปใช้สอน ได้ต่อไป คือหนังสือ ASEAN SOURCE Book ซึ่งทำในลักษณะ Infographics ให้น่าสนใจและเข้าใจได้ง่าย ๆ เอาน้องหนูมานตัวเอกร่วมของชาวอาเซียนมาเป็นตัวเดินเรื่องในหนังสือ กับเป็นตัวชวนเล่นเกมอาเซียนที่ทำเตรียมไว้ให้เด็ก ๆ เล่นประกอบการเรียนรู้เรื่องอาเซียนด้วย เกมสนุก ๆ พวกนี้แหละจะทำให้เด็กจดจำเรื่องอาเซียนได้ดีกว่านานกว่าที่ได้จากหนังสืออย่างเดียว การฝึกอบรมครูครั้งนี้ได้รับ feed back ที่ดีมาก ๆ ว่า สามารถให้ทั้งข้อมูลความรู้ ทั้งเปิดมุมมองใหม่ ๆ เกี่ยวกับอาเซียนให้กับครูได้เป็นอย่างดี จึงขอให้เราเปิดอบรมอีกเป็นระยะ ๆ ก็ยินดีรับไว้อีกหลายงาน ทั้งในกรุงโซลและในต่างจังหวัด ก็เป็นอันว่า Raising ASEAN Awareness กับ การปรับเปลี่ยนทัศนคติคนเกาหลีก็สำเร็จไปอีกเปลาะหนึ่ง

แต่ยังไม่พอ School Tour สำหรับเด็กประถมก็เป็นช่องทางที่ทิ้งไม่ได้ เราออกไปทำกันเฉลี่ยเดือน ละครั้ง ทั้งในกรุงโซลและในต่างจังหวัด ขวนสถานทูตอาเซียนไปร่วมงานด้วย เด็ก ๆ จะตื่นเต้นที่ได้พบทูต หรือเจ้าหน้าที่ทูตของประเทศต่าง ๆ ที่ไปบรรยายเรื่องราวและแสดงวัฒนธรรมของแต่ละประเทศให้เด็ก ๆ ได้ดูกัน School Tour แต่ละครั้งจะมีเด็กมาร่วม 200-250 คน กิจกรรมที่เราจัดให้จะเป็นแนวทาง Play & Learn เรียนรู้อย่างมีความสุขจากการบรรยายที่ได้สนุกสนานและกิจกรรมอีกเพียบ เช่น แจก ASEAN Passports ให้ไปหาข้อมูลประเทศต่าง ๆ ให้ครบแล้วประทับตราวีซ่าประเทศนั้นให้ (ตราหน้าน้องหนูมานแปลงกายนั้นแหละ) ใครได้ครบมีรางวัลเยาะเย้ยมากมายถูกใจเด็ก ได้เล่นเกมส์ ได้สัมผัสวัฒนธรรมชาติต่าง ๆ ด้วยตัวเอง เช่น ลองชุด ลองชิมอาหาร เล่นดนตรี ได้จับมือและคุยกับท่านทูตด้วย งานนี้ตรงข้ามกับ



ในโรงเรียนมัธยมปลาย ไม่มีเด็กคนไหนไม่เอ็นจอย ดูรูปก็จะสัมผัสบรรยากาศสนุก ๆ ได้นะคะ ปีนี้งานของเราเกิดไปเข้าตาสถาณีย์โทรทัศน์เข้าช่องหนึ่ง คือ MBC เป็นสถานีใหญ่มีสายทั่วประเทศ เขาเลยมาขอถ่ายทำกิจกรรม และได้สัมภาษณ์ท่านทูตกุลกมุท สิงหราช ณ อยุธยา ทำให้ท่านทูตได้โอกาสประชาสัมพันธ์ประเทศไทยไปด้วย และโดยที่ MBC เป็นสถานีใหญ่ งานของพวกเราเลยได้ออกทีวีกันหลายครั้ง MBC บอกว่าน่าจะมีคนดูไม่ต่ำกว่า 1 ล้าน 2 แสนคนแล้ว และเขากำลังรอให้ช่องอื่นมาขอถ่ายทอดต่ออีก รีบให้เขาไปเลยคะคุณ MBC !!

นอกจากนี้แล้ว เรายังเสริมสร้างความตระหนักรู้กันอีกหลายช่องทาง จัดหนักจัดเต็มกันจริง ๆ ห้อง ASEAN Hall ของศูนย์ฯ ก็เป็นอีกที่หนึ่งที่เผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ที่นี่เรามีห้องสมุดเล็ก ๆ มีสิ่งของที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมอาเซียน ที่สำคัญเป็นชุดเครื่องดนตรีไทยที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล ใ้งบประมาณมาจัดแสดง เราได้อาศัยพื้นฐานและความรักในดนตรีไทยเดิมมาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อจัดทำ E-book ขึ้นมาเล่าเรื่องความเป็นมาและความคล้อยคลึงของเครื่องดนตรีอาเซียน โดยให้น้องหนูมานเจ้าเก่าเป็นผู้เล่าเรื่อง E-book นี้ยังให้ผู้มาเยี่ยมชมสามารถเลือกฟังเสียงเครื่องดนตรีของทุกประเทศและเปรียบเทียบเพลงและเสียงของเครื่องดนตรีประเภทเดียวกันของประเทศต่าง ๆ ได้ด้วย เช่น ประเภทขลุ่ยของไทย ลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย เวียดนาม เป็นต้น

ASEAN Hall ยังเป็นที่สำหรับจัด Lecture Series บรรยายหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียน หัวข้อละ 10 ครั้ง 10 ประเทศ Series หนึ่งเป็น Brown Bag Seminar จัดบรรยายช่วงพักเที่ยง พร้อมจัดกล่องอาหารเที่ยงและเครื่องดื่มให้ด้วย (ใครว่า There is no free lunch !!) อีก Series จัดหลังเลิกงานเพื่อให้คนที่อยู่ไกล ๆ มีโอกาสมาฟังได้อันนี้ไม่ถึงกับให้ดินเนอร์แต่จัดของว่างให้รองท้อง



คนจะสมัครมาเกินจำนวนที่รับไหวทุกครั้ง ต้องมีการขอคัดออกด้วยระบบสมัครมาก่อนได้ก่อน นอกจากนั้นก็มีเปิดสอนภาษาอาเซียนด้วยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่เขาเปิดสอนภาษาอยู่แล้วคนก็สนใจมาสมัครเรียนระดับเบื้องต้นกันจนเกินจำนวน แต่ระดับสูงมักจะยังพอมีที่ว่าง เพราะคนมักจะถอดใจไปกลางคันกับเสียงอาเซียนประเภท “ใครขายไข่ไก่?” หรือ “ไมค์ใหม่ไหมมีไหม?” ส่วนภาษายอดนิยมในปีนี้ก็คงจะพอเดากันได้ว่า คือภาษาพม่าแน่นอน

และสำหรับสังคมที่เกือบทุกคนติดการ online อย่างเกาหลี ช่องทางเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและ Social Networks ก็เป็นเรื่องที่ “ใช้เลย” ศูนย์ฯ จึงมีเว็บไซต์ www.aseankorea.org ซึ่งมีผู้เข้าเยี่ยมชมประมาณเดือนละ 120,000-160,000 ครั้ง โดยมีช่วง peak ในระหว่างจัดกิจกรรมใหญ่ ๆ ถึงกว่า 517,000 ครั้ง มี Weblogs สองภาษา อังกฤษและเกาหลี(<http://blog.aseankorea.org/>)



และ <http://blog.naver.com/akcsns>) ที่มีผู้เข้าอ่านเฉลี่ยกว่า 17,500 คนต่อเดือน นอกจากนั้น การพยายามเพิ่มช่องทางและความถี่ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนและกิจกรรมของศูนย์ฯ ก็ส่งผลให้การปรากฏตัวในโลก on-line ของศูนย์ฯ มีมากขึ้น เช่น หากค้นหาคำว่า ASEAN-Korea Centre ใน Google Search จะพบ AKC ประมาณ 30% ของ 2-3 หน้าแรก และมากกว่านั้น อีกเยอะใน Naver Search ซึ่งคนเกาหลีนิยมใช้มากกว่า

นี่แหละค่ะ ส่วนหนึ่งของภารกิจของ Thailand's Seconded Officer to ASEAN-Korea Centre ในตำแหน่งรองหัวหน้าหน่วย Information and Data Unit ที่ต้อง

รักษาการตำแหน่งหัวหน้าหน่วยที่เขากำหนดไว้ให้เป็นของคนเกาหลีด้วย เพราะไม่มีคนเกาหลีมาสมัครเลยสักคนจนเกือบหกปีเข้านี้แล้ว

สำหรับเรื่องที่เล่ามา เริ่มเข้าตาหน่วยงานและสาธารณชนเกาหลีเกาหลีเยอะแล้ว มีคำขอเข้ามาทำความร่วมมือให้ไปจัดกิจกรรมกับหน่วยงานเขาอยู่เรื่อย ๆ ซึ่งทางเราก็อยากทำมาก แต่ติดขัดอยู่ที่ธรรมเนียมปฏิบัติของเกาหลีเองคือ อะไร ๆ ก็ต้องทำบันทึกความเข้าใจกันก่อน เป็นอันว่า ถ้าเจ้านายพร้อม เซ็นกันเมื่อไร พวกเราก็พร้อมลุยต่อกันเมื่อนั้น และคงจะได้มีอะไรสนุก ๆ มาเล่าสู่กันฟังต่อไปนะคะ 🇰🇷



โครงการ

อบรมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ (6 - 8 กรกฎาคม 2557)

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา การให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาต่าง ๆ ในลักษณะ ที่เรียกว่า “Train the trainers” เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ไปถ่ายทอดให้แก่นักเรียน นักศึกษา และจุดประกายความคิดในมิติมุมมองต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน



โครงการอบรมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศจึงเกิดขึ้นเป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปีนี้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 6-8 กรกฎาคม 2557 ที่โรงแรมปัตตาเวีย รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยกรมอาเซียนได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ความรู้ ให้ข้อคิดเห็นในมุมมองต่าง ๆ นายอรรถยุทธ์ ศรีสมุทร อธิบดีกรมอาเซียน ได้กล่าวเปิดโครงการอบรมฯ และเป็นวิทยากรบรรยายในหัวข้อเรื่อง “ไทยและประชาคมอาเซียน บทบาทในเวทีประชาคมโลก” กล่าวถึงความสำคัญและศักยภาพของการรวมตัวกันของอาเซียน บทบาทในเวทีโลก โอกาสในด้านเศรษฐกิจ

ความน่าสนใจในด้านการค้าและการลงทุนของอาเซียน ความสำคัญของอาเซียนในมุมมองของประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ที่ให้ความสนใจ และเข้ามามีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือในมิติต่าง ๆ กับอาเซียน

บทบาทของอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศที่เป็นแหล่งผลิตครู อาจารย์ และมีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญและมีส่วนในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในมิติของการต่างประเทศและการรวมตัวของภูมิภาค โดยเข้าใจถึงผลดีที่จะได้รับ ผลกระทบเชิงบวก และการเตรียมความพร้อมรับมือกับผลกระทบในเชิงลบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจะต้องนำเสนอวิธีสอน หรือหาสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ เพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชนรุ่นใหม่ให้นักเรียนนักศึกษาฝึกหัดด้านการคิด การค้นคว้า และการทำวิจัย รวมถึงการนำเสนอแนวความคิดต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ยังได้รับฟังการบรรยาย ในหัวข้อเรื่อง “การเตรียมความพร้อมของครูและสถาบันการศึกษา : โอกาสและความท้าทาย” จาก รศ.ดร.จุลชีพ ชินวรรณ กิตติยาจารย์ แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งได้บรรยายถึงประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และพัฒนาการของอาเซียน ที่เริ่มมาจากความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในยุคหลังสงครามเย็น และต่อมาขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ จนปัจจุบันมีการสร้างความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ร่วมกัน โดยมีข้อคิดที่สำคัญประการหนึ่งว่า “การพัฒนาคุณภาพบุคลากรของไทยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไทยเป็นสมาชิกที่แข็งแกร่งของประชาคมอาเซียน”

นอกจากนี้ ได้มีการจัดช่วงการเสวนาหัวข้อการเสวนาเรื่อง “มิติและมุมมองของภาคส่วนต่าง ๆ ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558” มีวิทยากร ได้แก่ ดร.ปิติ ศรีแสงนาม ศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ.ดร.นิวัต กลิ่นงาม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีและประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดร.พัฒนาชาติ กฤติบวร ผู้ตรวจราชการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นายชลธร ดำรงค์ศักดิ์ ผู้แทนจากบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) โดยมี นายดุสิต เมนะพันธุ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน เป็นผู้ดำเนินการเสวนา 🇹🇭



กรมอาเซียนคืนความสุขสู่ประชาชน

กรมอาเซียนร่วมคืนความสุขสู่ประชาชนในงาน “มหกรรมปรองดองสมานฉันท์ คืนความสุขให้คนในชาติ”
เมื่อวันที่ 22-25 กรกฎาคม 2557 ณ กอองสนามหลวง



งานมหกรรมดังกล่าวจัดโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ประกอบด้วยกิจกรรมเพื่อความปรองดองสมานฉันท์และการแสดงต่าง ๆ บนเวทีกลาง การออกร้านจำหน่ายสินค้า และการให้บริการแก่ประชาชนโดยหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชน ในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียนได้นำชุดนิทรรศการแบบมัลติมีเดียไปจัดแสดงบนพื้นที่ขนาด 40 ตารางเมตร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับความร่วมมือในกรอบอาเซียนและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมให้ผู้เยี่ยมชมนิทรรศการได้ร่วมสนุก พร้อมทั้งได้รับความรู้ความเพลิดเพลิน ของรางวัล และของที่ระลึกมากมาย เช่น เกมแผนที่อาเซียน เกมถ่ายภาพเครื่องแต่งกายประจำชาติ และสถานที่สำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น ซึ่งได้รับความสนใจ และทำให้ผู้ชมของกระทรวงการต่างประเทศมีผู้เยี่ยมชมจำนวนกว่า 2,000 คน ตลอดระยะเวลาการจัดงาน

กิจกรรมดังกล่าวนอกจากเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของ คสช. แล้ว ยังเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะ (public diplomacy) ของกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้จำกัดเฉพาะการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทย และการเผยแพร่ความนิยมไทยในหมู่สาธารณชนในต่างประเทศ แต่รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการต่างประเทศให้แก่สาธารณชนภายในประเทศด้วย

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับประชาชนในทุกภาคส่วน อาทิ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ

จะช่วยให้เกิดการขยายตัวทางการค้า รวมทั้งช่วยดึงดูดการลงทุนจากภายนอกภูมิภาค แต่ขณะเดียวกันก็เป็นความท้าทายสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องปรับตัวให้พร้อมรับการแข่งขันที่จะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนและความเชื่อมโยงภายในภูมิภาคที่เพิ่มขึ้นก็เป็นความท้าทายที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่จะมาพร้อมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการการข้ามแดนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันปัญหาข้ามพรมแดนต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ และการค้ามนุษย์ เป็นต้น

ดังนั้น กรมอาเซียนจึงให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ทุกภาคส่วนภายในประเทศเกี่ยวกับอาเซียนและพัฒนาการต่าง ๆ ตลอดจนประเด็นที่เป็นประโยชน์และผลกระทบจากการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดภายในภูมิภาค จากที่เคยมีภารกิจหลักคือการเข้าร่วมการประชุมและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อผลักดันประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจสู่สาธารณชนภายในประเทศได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจหลักของกรมอาเซียนเช่นกัน โดยประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น

- การจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศเป็นประจำทุกเดือน เพื่อพบปะและแลกเปลี่ยนข้อมูลข้อคิดเห็นกับส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชนของแต่ละจังหวัด

- กิจกรรม ASEAN Community Roadshow ซึ่งประกอบด้วยการนำชุดนิทรรศการเคลื่อนที่ไปจัดแสดงเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแหล่งชุมชนของจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ

- การจัดอบรมให้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ (Train the Trainers) เป็นประจำทุกปี เพื่อสร้างตัวคูณในการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- การมอบหมายผู้แทนเป็นวิทยากรบรรยาย รวมทั้งการเข้าร่วมการเสวนา การอภิปราย การระดมสมอง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในมิติต่าง ๆ แก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐสภา ภาคเอกชน มหาวิทยาลัยและโรงเรียนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

- การจัดการแข่งขันตอบปัญหาอาเซียนชิงแชมป์ประเทศไทยระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากทั่วประเทศ ในวันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันครบรอบการก่อตั้งอาเซียน

- นอกจากนี้ กรมอาเซียนยังได้จัดทำหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้ และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สาธารณชนและเยาวชนไทยอย่างกว้างขวาง 

กิจกรรมเหล่านี้คือส่วนหนึ่งของนโยบายการทูตเพื่อประชาชน เพื่อคืนความสุขสู่ประชาชนไทยที่กำลังจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในปลายปี 2558





จัดพิมพ์และเผยแพร่



กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

Ministry of Foreign Affairs, Kingdom of Thailand

www.mfa.go.th/asean

www.facebook.com/ASEANThailand.MFA

twitter.com/ASEAN_THAILAND

ออกแบบและพิมพ์ โดย บริษัท เพจเมคเกอร์ จำกัด

53-57 ซอยเอกชัย 89/1 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150

โทรศัพท์ 0 2416 9167, 0 2416 8820, 0 2894 3035 โทรสาร 0 2894 3036

Choir

ASEAN Anthem The ASEAN WAY

Lyricist : Payom Valaiphatchra

Music: Kittikhun Sodprasert
& Sampow Triudom
Arr.: Kittikhun Sodprasert

Allegretto Maestoso ♩=100

A

5

Raise our flag high, sky high Em-brace the pride in our

mp

9

heart A-SEAN we are bond-ed as one Look-'in out to the world. For

B

14

peace, our goal from the ve - ry start And pros - pe ri ty to last. We

mf *po co a po co cresc.*

C

18

dare to dream we care to share. To - ge - ther for A - SEAN we

f *mf*

22

dare to dream we care to share for it's the way of A - SEAN

f *rit.* *ff*



Association of Southeast Asian Nations



www.mfa.go.th/asean

www.facebook.com/ASEANThailand.MFA

twitter.com/ASEAN_THAILAND